

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of pomorskie voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Gdańsku, Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Gdańsk, Pomeranian Centre For Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Gabriela Adamska-Szreder, Beata Bojarska, Anna Borkowska, Wiesława Bryłowska, Barbara Brzezińska, Małgorzata Buńko, Katarzyna Cieślewicz, Katarzyna Iljaszczuk-Więsek, Zofia Kopaczyńska, Justyna Kulewska, Mirosława Lindenberg, Elżbieta Metelska, Anna Mistrzak, Dorota Piotrowska, Magdalena Poleszuk, Tomasz Ratyński, Aleksandra Sarnowska, Andrzej Sirocki, Alicja Smoleń, Monika Towiańska, Magdalena Wojdyńska

Kierujący

Supervisor

Jerzy Auksztol

Prace redakcyjne

Editorial work

Mirosława Lindenberg, Andrzej Sirocki

Tłumaczenie

Translation

Małgorzata Kruszewska, Magdalena Poleszuk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Ewa Bujarska

ISSN 2084-7068

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://gdansk.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w 2017 r.* Publikacja prezentuje procesy zachodzące w gospodarce na terenie województwa i uwzględnia zjawiska istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Opracowanie składa się przede wszystkim z komentarzy analitycznych ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni kilku lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Opis niezbędnych definicji wskaźników i pojęć stosowanych w analizie i tablicach statystycznych znajduje się w uwagach ogólnych. Podstawowe wyjaśnienia metodyczne znajdują się również w tekście analitycznym. Zakres tematyczny obejmuje najważniejsze działy statystyki publicznej, m.in. ludność, rynek pracy, wynagrodzenia, ceny, rolnictwo, przemysł, budownictwo, wyniki finansowe przedsiębiorstw i nakłady inwestycyjne.

Analizowane dane przedstawione zostały w ujęciu dynamicznym od 2010 r., a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju oraz innych województw.

Przekazując Państwu aktualne wydanie *Raportu* mam nadzieję, że opracowanie spotka się z zainteresowaniem i będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy w zakresie przedstawianych zagadnień. Problematyka dotycząca bieżących zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zawarta jest także w innych wydawnictwach Urzędu (dostępnych m.in. na naszej stronie internetowej <http://gdansk.stat.gov.pl>), do zapoznania których ogromnie Państwa zachęcam.

Jerzy Auksztol
Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Gdańsku

Gdańsk, maj 2018 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents the *Report on the socio-economic situation of Pomorskie Voivodship in 2017*. It is a successive edition of the publication featuring the economic processes occurring in Pomorskie Voivodship, including phenomena relevant to the socio-economic development of the region.

The report consists mainly of analytical commentaries illustrated with maps and graphs showing trends observed during the past few years, enriched with review tables showing the phenomenon both countrywide and in the Voivodship, as well as with detailed tables for the Voivodship. Definitions of indicators and concepts used in the analysis and statistical tables are described in the general notes. Basic methodological explanations can also be found in the analytical part of the publication. The subject scope covers the most important sections of official statistics, including population, labour market, wages and salaries, prices, agriculture, industry, construction, financial results of enterprises and investment outlays.

The analysed data have been shown in dynamic terms since 2010, as well as in relation to average national and regional (other voivodships) aggregates.

I trust that this publication will be a useful source of knowledge in the scope of the presented issues. The issues connected with current changes in the socio-economic situation of the Voivodship are also presented in other Statistical Office publications (available on our website <http://gdansk.stat.gov.pl>), which I highly recommend to the Readers.

Jerzy Auksztol
Director of Statistical Office
in Gdańsk

Gdańsk, May 2018

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface</i>	4
Objaśnienia znaków umownych	6
<i>Symbols</i>	
Skróty	7
<i>Abbreviations</i>	
Synteza	8
<i>Executive summary</i>	10
Województwo na tle kraju	12
<i>The Voivodship on the background of the country</i>	
Województwo na tle pozostałych województw	14
<i>The Voivodship on the background of other voivodships</i>	
Podział i powierzchnia województwa	20
<i>The division and the area of the Voivodship</i>	
Ludność	21
<i>Population</i>	
Rynek pracy	28
<i>Labour market</i>	
Wynagrodzenia	44
<i>Wages and salaries</i>	
Świadczenia społeczne	48
<i>Social benefits</i>	
Ceny	53
<i>Prices</i>	
Rolnictwo	60
<i>Agriculture</i>	
Przemysł	71
<i>Industry</i>	
Budownictwo	77
<i>Construction</i>	
Budownictwo mieszkaniowe	81
<i>Dwelling construction</i>	
Rynek wewnętrzny	88
<i>Internal market</i>	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	92
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	
Nakłady inwestycyjne	96
<i>Investment outlays</i>	
Gospodarka morską	99
<i>Maritime economy</i>	
Uwagi ogólne	102
<i>General notes</i>	105
Aneks	107
<i>Appendix</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (•) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji;
ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 103.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 106.
- „W tym”
“Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Znak * – dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
data revised.
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

Skróty

Abbreviations

zł	– złoty	szt.	– sztuka
PLN	– złoty	pcs	– pieces
tys.	– tysiąc	p.proc.	– punkt procentowy
mln	– milion	Nr	– numer
g	– gram	No.	– number
	<i>gram</i>	Dz. U.	– Dziennik Ustaw
kg	– kilogram	ust.	– ustęp
	<i>kilogram</i>	PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
t	– tona	ww.	– wyżej wymieniony
	<i>tonne</i>	m.in.	– między innymi
dt	– decytona	tj.	– to jest
	<i>deciton</i>	r.	– rok
l	– litr	poz.	– pozycja
	<i>litre</i>	str.	– strona
ha	– hektar	cd.	– ciąg dalszy
	<i>hectare</i>	cont.	– continued
m ²	– metr kwadratowy	dok.	– dokończenie
	<i>square metre</i>	cont.	– continued
m ³	– metr sześcienny	np.	– na przykład
	<i>cubic metre</i>	e.g.	– for example
km ²	– kilometr kwadratowy		
	<i>square kilometre</i>		
kpl.	– komplet		

Synteza

W 2017 r. zaobserwowano po raz kolejny (począwszy od 2000 r.) wzrost **liczby ludności** województwa, która na koniec grudnia wyniosła 2324 tys. osób. **Liczba urodzeń** była większa niż **liczba zgonów**, co oznaczało dodatni **przyrost naturalny**, który w przeliczeniu na 1000 ludności, podobnie jak w latach poprzednich, był najwyższy w kraju.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja oraz transport i gospodarka magazynowa.

W 2017 r. w porównaniu z 2016 r. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** zmniejszyła się, a liczba zgłoszonych ofert pracy zwiększyła się. Wśród osób bezrobotnych, biorąc pod uwagę wiek, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata. **Stopa bezrobocia** w skali roku zmniejszyła się i ukształtowała na poziomie niższym niż ogólnokrajowy oraz niższym niż w 2010 r.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** za IV kwartał 2017 r., zarówno w ujęciu rocznym, jak i w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r., wykazały wzrost wskaźnika zatrudnienia przy jednoczesnym spadku stopy bezrobocia. W skali roku wydłużeniu uległ przeciętny czas poszukiwania pracy. W 2017 r. następował dalszy spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi; zjawisko to – biorąc pod uwagę analogiczne okresy lat poprzednich – utrzymuje się nieprzerwanie od sześciu lat.

W 2017 r. odnotowano wzrost **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** w stosunku do poprzedniego roku, m.in. w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych; budownictwo, zakwaterowanie i gastronomia.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie pomorskim w 2017 r. ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. **Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto** wzrosła zarówno w stosunku do 2016 r., jak i 2010 r., przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2017 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły w odniesieniu do 2016 r. Wzrost cen odnotowano m.in. w grupach: żywność i napoje bezalkoholowe, transport, rekreacja i kultura, zdrowie, edukacja, mieszkanie oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe. Niższe ceny odnotowano w grupie odzież i obuwie.

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost **produkcji** zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku, a spadek zbiorów ziemniaków. W zakresie **pogłowia głównych gatunków zwierząt gospodarskich** odnotowano wzrost pogłowia bydła, owiec i drobiu. W skali roku nastąpił wzrost wielkości **skupu** ziarna żyta, ziemniaków oraz żywca wieprzowego i wołowego. Natomiast mniej niż przed rokiem skupiono pszenicy, żywca drobiowego oraz mleka.

Dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu w cenach stałych** była wyższa zarówno w stosunku do 2016 r., jak i 2010 r. W skali roku zanotowano wzrost wydajności pracy w przemyśle, któremu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana budownictwa w cenach bieżących była wyższa w porównaniu z 2016 r., przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia oraz wydajności pracy w tej sekcji. Wyższa niż rok wcześniej była również wartość **produkcji budowlano-montażowej**.

W 2017 r. w odniesieniu do 2016 r. odnotowano wzrost liczby **mieszkań oddanych do użytkowania**, przy spadku **przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania**. Liczba **mieszkań**, na których **budowę wydano pozwolenia** zwiększyła się w skali roku, podobnie jak liczba **mieszkań**, których **budowę rozpoczęto**.

W odniesieniu do 2016 r. zwiększyła się wartość **sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących)**, w tym w największym stopniu m.in. wśród jednostek zgrupowanych w kategorii: pojazdy samochodowe, motocykle, części; pozostałe; farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny oraz prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach.

W 2017 r. w porównaniu z 2016 r. badane przedsiębiorstwa niefinansowe województwa pomorskiego osiągnęły korzystniejsze **wyniki finansowe**. Odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych (z wyjątkiem wskaźnika rentowności ze sprzedaży). Przychody z całokształtu działalności wzrosły w większym stopniu niż koszty tej działalności, co wpłynęło na poprawę **wskaźnika poziomu kosztów**.

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wartości **nakładów inwestycyjnych**, w strukturze których przeważały nakłady na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. W porównaniu z poprzednim rokiem niższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przy jednoczesnym wzroście liczby nowych inwestycji.

W 2017 r. **obroty ładunkowe** w portach województwa pomorskiego były wyższe zarówno od zanotowanych w roku poprzednim, jak i w stosunku do 2010 r.

Executive summary

In 2017, a further (since 2000) increase in the **population** of the Voivodship was observed, which at the end of December amounted to 2,324 thousand people. The **number of births** was higher than the **number of deaths**. This resulted in positive **natural increase** which, like in prior years, was the highest in Poland per 1,000 population.

Average paid employment in enterprise sector was higher in 2017 than a year earlier. The biggest increase was recorded i.a. in sections: accommodation and catering, information and communication, and transportation and storage.

As compared to 2016, more job vacancies were reported in 2017, whereas the number of **registered unemployed persons** decreased. Considering the age of unemployed persons, 25-34 year-olds were the largest group. The annual **unemployment rate** decreased and stabilised below the national average and the rate recorded in 2010.

The results of the **Labour Force Survey (LFS)** for the 4th quarter of 2017, compared to the same period of both the previous year and 2010, showed an increase in employment rate and simultaneously a decline in unemployment. The average time of job search increased. 2017 was the sixth consecutive year to record a decrease in dependency ratio.

In 2017, **average monthly gross wages and salaries in enterprise sector** increased in comparison with the previous year, i.a. in selections: trade; repair of motor vehicles, construction, and accommodation and catering.

The **average number of retirees and pensioners** in Pomorskie Voivodship was higher in 2017 than a year earlier. There was an increase in **average monthly gross retirement and other pensions** in relation to both 2016 and 2010. Benefits paid from non-agricultural social security system were characterized by higher growth than those paid out to individual farmers.

In 2017, the **prices of consumer goods and services** rose compared to 2016, i.a. in the following groups: food and non-alcoholic beverages, transport, recreation and culture, health, education, dwelling and alcoholic beverages and tobacco. A decrease was recorded in the group clothing and footwear.

In 2017, as compared to the previous year, there was an increase in **production** of basic cereals with mixtures as well as rape and turnip rape, and a decrease in production of potatoes. There was an increase in the number of cattle, sheep and poultry in the **population of major livestock species**. An increase was recorded in **procurement** of rye, potatoes, pigs and cattle, while the procurement of wheat, poultry and milk decreased.

The dynamics of **sold production of industry** in constant prices was up on both 2016 and 2010. Productivity in industry and the average paid employment also increased.

Sold production of construction in current prices was higher than in 2016. Both productivity and the average paid employment increased in this section. The value of **construction and assembly production** was also higher than in 2016.

In 2017, in comparison with 2016, more **dwellings** were **completed** and their **average useful floor space per 1 dwelling** was lower. More **permits for dwelling construction** were issued. Likewise, more **dwelling constructions began**.

Retail sales (in current prices) increased with respect to 2016, mainly in units dealing in motor vehicles, motorcycles, parts; others; pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment; newspapers, books, other sale in specialised stores.

In 2017, the surveyed non-financial enterprises of Pomorskie Voivodship recorded better **financial results** in comparison with 2016. The basic economic and financial indicators improved, except for sales profitability rate. The revenue from total activity increased more than the costs, which resulted in better **cost level indicator**.

In comparison with the previous year, there was an increase in **investment outlays** in 2017. Expenditure on machinery, technical equipment and tools predominated in the structure of total investments outlays. The estimated value of initiated investments was lower than in the previous year but the number of new investments increased.

In 2017, **cargo turnover** at the seaports of Pomorskie Voivodship was higher both in relation to the previous year and to 2010.

Województwo na tle kraju

The Voivodship on the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r.

Table 1. Selected national and Voivodship data in 2017

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo pomorskie Pomorskie Voivodship
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	123	127
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1,000 population	-0,02	2,51
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population	0,04	1,55
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Activity rate according to the LFS ^a in %	56,4	58,3
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate according to the LFS ^a in %	53,7	55,8
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate according to the LFS ^a in %	4,9	4,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in PLN	4530,47	4620,19
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement and other pensions paid from non-agricultural social security system in PLN	2072,44	2043,95
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pensions of farmers in PLN	1200,00	1211,00
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2016 = 100) Price index of consumer goods and services (2016 = 100)	102,0	102,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w 2016 r. w ha Average agricultural land area in agricultural holdings ^b in 2016 in ha	10,31	18,56
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Livestock ^c per 100 ha of agricultural land in heads	42,0	28,7
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Pigs ^c per 100 ha of agricultural land in heads	77,7	97,0
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per 1 paid employee in industry in PLN	510575	577446
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per 1 paid employee in construction in PLN	494193	443512
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1,000 population	4,6	6,8
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) Entities of the national economy in the REGON ^d register per 10 thousand population (as of 31 XII)	1121	1264

a Przeciętne w roku.

b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata.

c Stan w czerwcu.

d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Annual averages.

b Data on the basis of representative survey of structure of agricultural holdings conducted every 3 years.

c As of June.

d Excluding persons tending private farms in agriculture.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r. (dok.)

Table 1. Selected national and Voivodship data in 2017 (cont.)

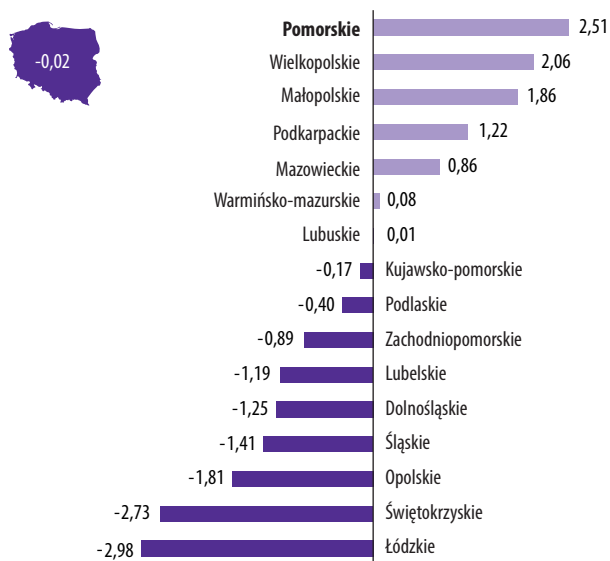
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Województwo pomorskie <i>Pomorskie Voivodship</i>
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Commercial companies with capital of foreign entities per 10 thousand population (as of 31 XII)</i>	24	22
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % <i>Share of profitable enterprises in total number of surveyed enterprises in %</i>	81,0	82,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % <i>Cost level indicator in non-financial enterprises in %</i>	94,8	94,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2016 = 100, ceny bieżące) <i>Dynamics of investment outlays in enterprises (2016 = 100, current prices)</i>	104,4	104,5
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2015 r. w zł <i>Gross domestic product (current prices) per 1 inhabitant in 2015 in PLN</i>	46792	44955

Województwo na tle pozostałych województw

The Voivodship on the background of other voivodships

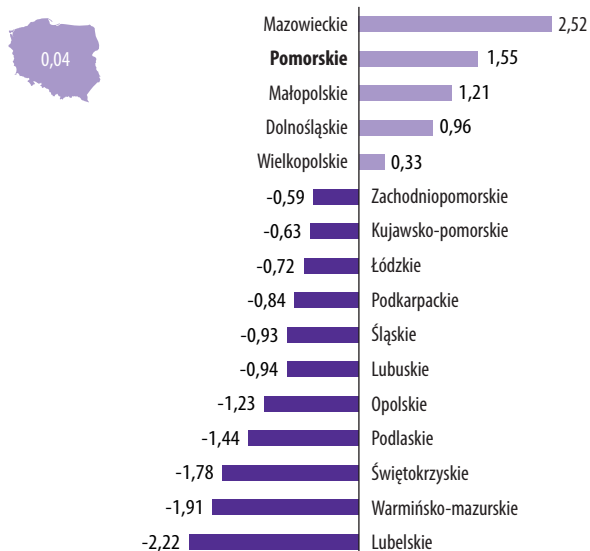
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 1. Natural increase per 1,000 population in 2017

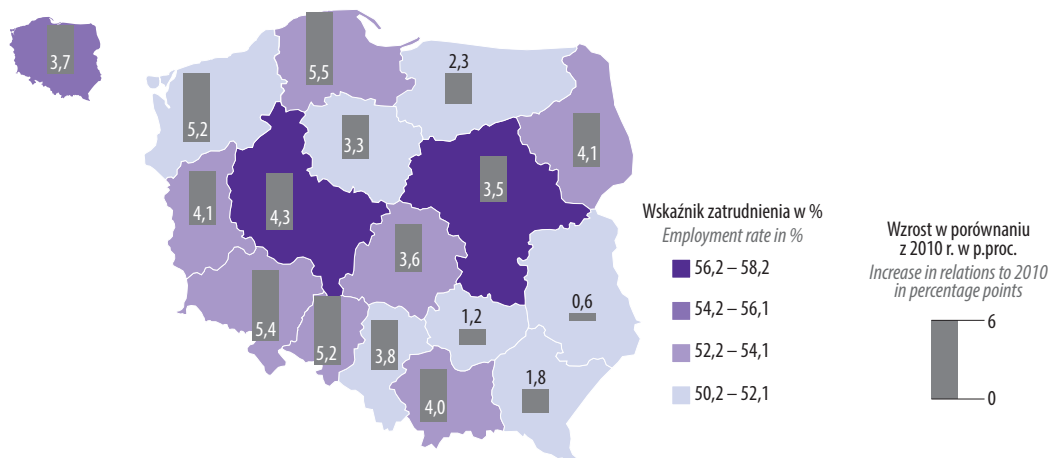
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2017

Mapa 1. Wskaźnik zatrudnienia^a według BAEL w 2017 r.

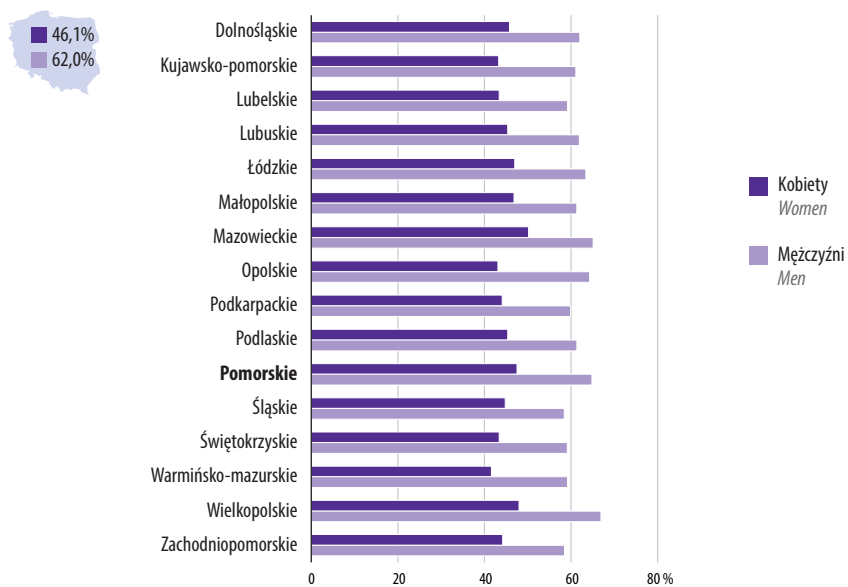
Map 1. Employment rate^a according to the LFS in 2017

^a Przeciętne w roku.
a Annual averages.

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia^a według płci na podstawie BAEL w 2017 r.

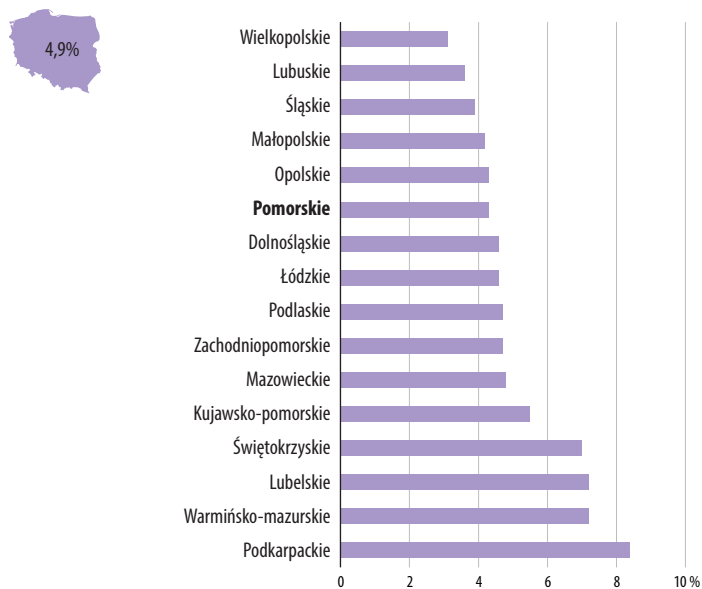
Chart 3. Employment rate^a by sex according to the LFS in 2017

^a Przeciętne w roku.
a Annual averages.

Wykres 4. Stopa bezrobocia^a według BAEL w 2017 r.

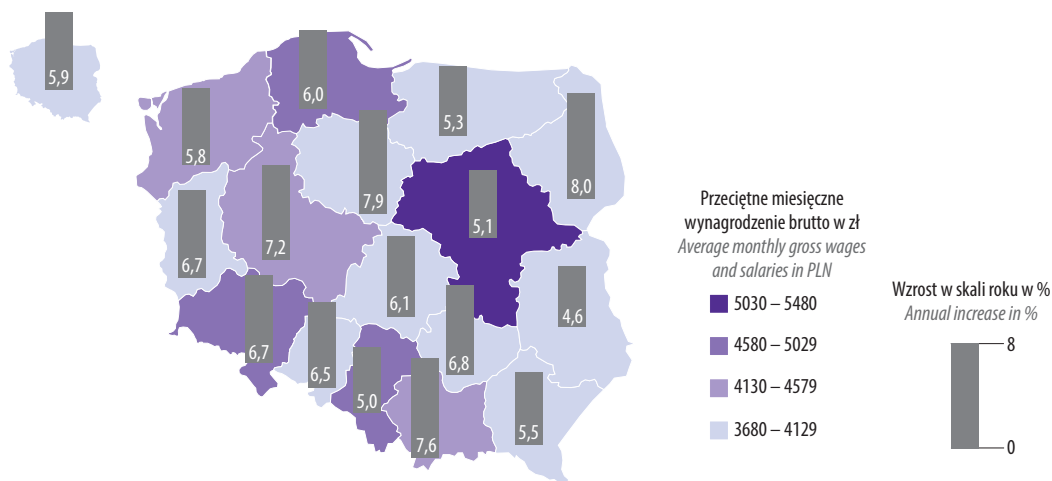
Chart 4. Unemployment rate^a according to the LFS in 2017

^a Przeciętne w roku.
a Annual averages.

Mapa 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.

Map 2. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in 2017

Wykres 5. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.

Chart 5. Increase in prices of consumer goods and services in 2017

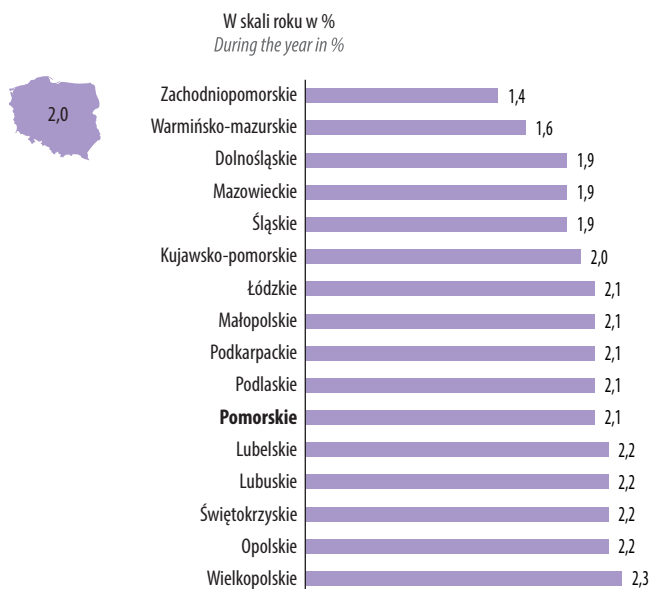
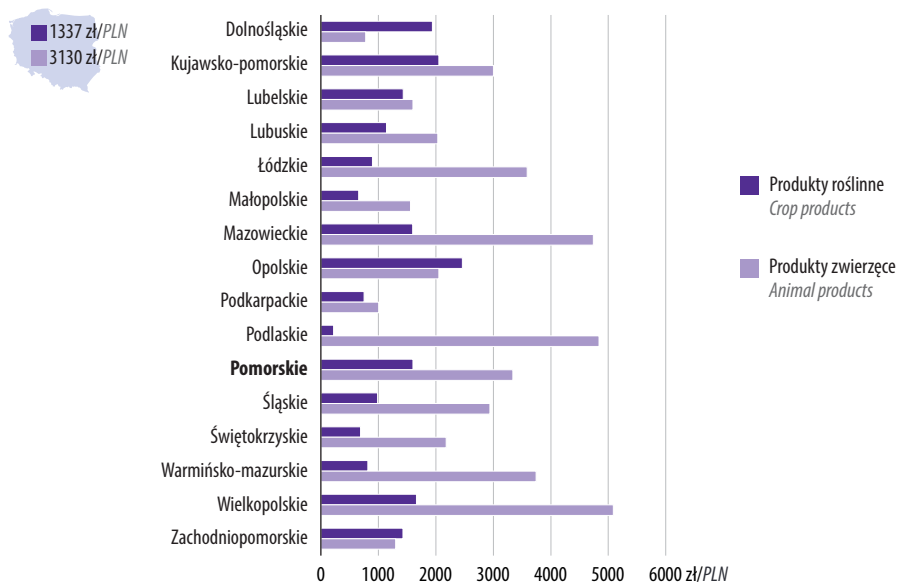
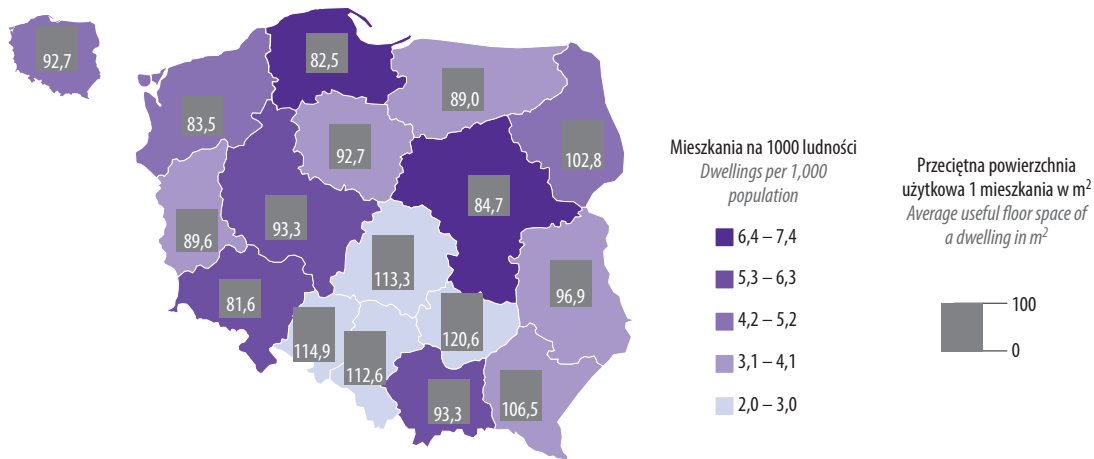

Wykres 6. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.

Chart 6. Value of procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land in 2017

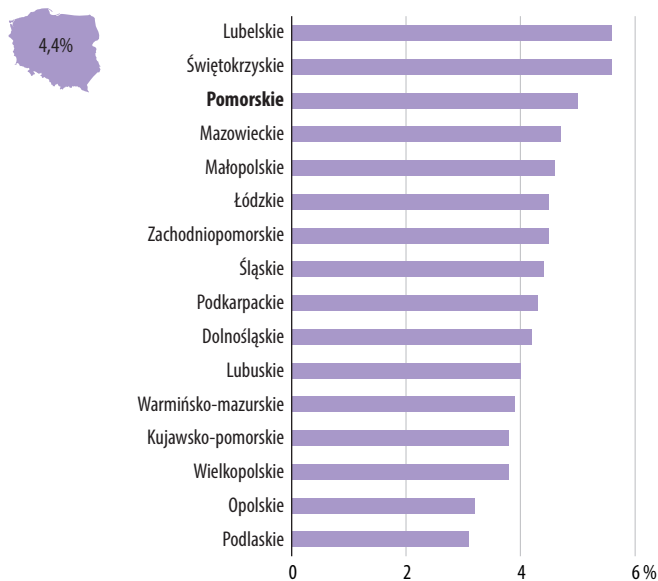
Mapa 3. Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r.

Map 3. Dwellings completed in 2017

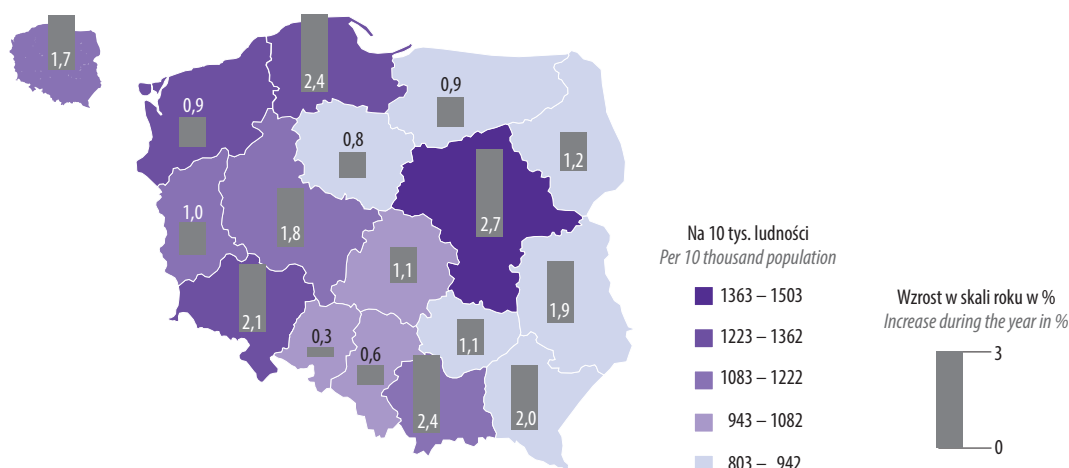
Wykres 7. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2017 r.

Chart 7. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2017

Mapa 4. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

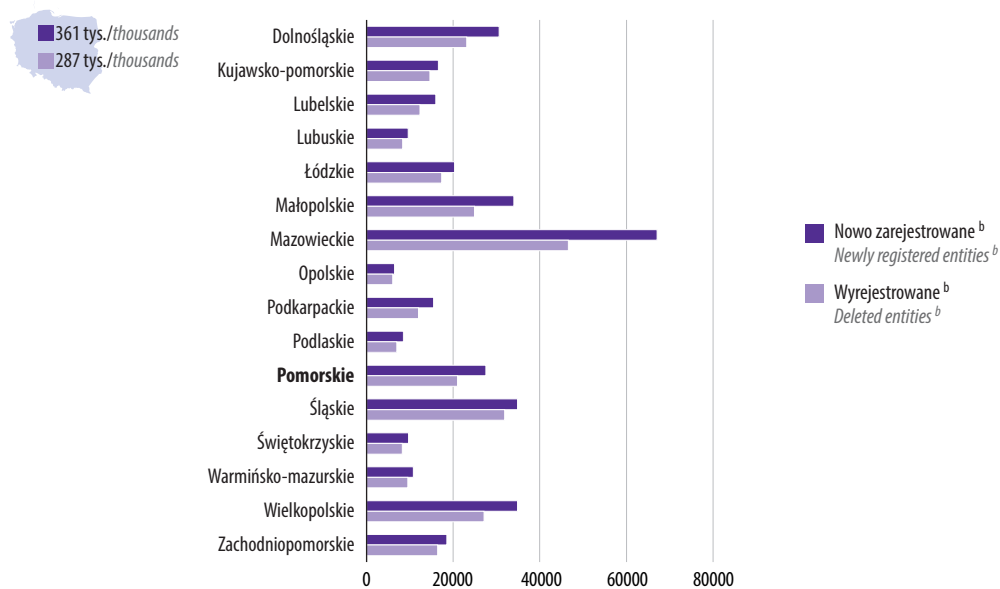
 Map 4. Entities of national economy in the REGON register^a in 2017
 As of 31 XII

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. In division by voivodships – excluding entities whose registered office/residence address does not appear in the REGON register.

Wykres 8. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

 Chart 8. Newly registered and deleted entities of national economy in the REGON register^a in 2017
 As of 31 XII

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

b W ciągu roku.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. In division by voivodships – excluding entities whose registered office/residence address does not appear in the REGON register.

b During the year.

Podział i powierzchnia województwa

The division and the area of the Voivodship

Podział województwa pomorskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) ^a w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

The division of Pomorskie Voivodship by the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) ^a in 2017

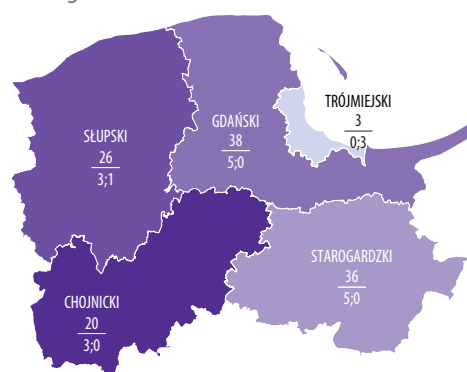
As of 31 XII

liczba gmin
number of gminas

liczba powiatów
number of powiats

liczba miast na prawach powiatu
number of cities with powiat status

Podregiony:
Subregions:

WOJ. POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP

Powierzchnia w ha
Area in ha

1831034

podregiony: subregions:	
Chojnicki	410515
Gdański	444321
Słupski	524548
Starogardzki	410212
Trójmiejski	41438

Podregion Subregion chojnicki	Podregion Subregion gdański	Podregion Subregion słupski	Podregion Subregion starogardzki	Podregion Subregion trójmiejski
Powiaty: Powiats:	Powiaty: Powiats:	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:	Powiaty: Powiats:	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:
Chojnicki Człuchowski Kościerski	Gdański Kartuski Nowodworski Pucki Wejherowski	Bytowski Lęborski Słupski	Słupski Kwidzyński Malborski Starogardzki Tczewski Sztumski	Gdański Gdynia Sopot

^a NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa od kilku do kilkunastu powiatów.

a NTS groups 5 levels: 3 levels of fundamental territorial division of the county and additionally 2 non-administrative levels – regions (NTS 1) grouping Voivodship level units and subregions (NTS 3) grouping within the Voivodship from a few to a dozen or so powiats.

Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. województwo pomorskie zajmowało powierzchnię 18310 km² (1831034 ha), co stanowiło 5,9% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 6,0% ogólnej liczby ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 127 osób (6 lokata w kraju). W miastach mieszkało 63,9% ludności województwa.

Ludność

Population

W województwie pomorskim od 2000 r. liczba ludności systematycznie wzrasta. W 2017 r. przyrost naturalny w województwie nadal był dodatni, a liczony na 1000 ludności utrzymuje się od ponad dekady na najwyższym poziomie w kraju.

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat między spisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r. ludność województwa pomorskiego liczyła 2324251 osób, tj. o 8640 osób więcej niż przed rokiem i o 48757 więcej niż w 2010 r. Populacja województwa w końcu grudnia 2017 r. stanowiła 6,0% ogólnej liczby ludności Polski (tyle samo co w poprzednim roku i o 0,1 p.proc. więcej niż w 2010 r.). Gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) wyniosła w województwie 127 osób (o 1 osobę więcej niż w 2016 r. i o 3 osoby więcej niż w 2010 r.). W Polsce w analizowanych latach gęstość zaludnienia pozostała na niezmiennym poziomie i wyniosła 123 osoby. Wskaźnik gęstości zaludnienia wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiecie bytowskim i człuchowskim (po 36 osób na 1 km²).

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów

Table 2. Population on the basis of balances

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thousands</i>	38516,7	38454,6	38426,8	38422,3
w tym kobiety <i>of which females</i>	19869,1	19847,2	19835,2	19833,6
Miasta <i>Urban areas</i>	23448,5	23202,7	23149,3	23125,8
Wieś <i>Rural areas</i>	15068,2	15251,9	15277,5	15296,6
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31 XII:</i>				
w tys. <i>in thousands</i>	38529,9	38437,2	38433,0	38433,6
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	123	123	123	123
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tys. <i>in thousands</i>	19876,7	19839,2	19839,8	19840,4
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	107	107	107	107

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)

Table 2. Population on the basis of balances (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)				
Stan w dniu 31 XII (dok.): <i>As of 31 XII (cont.):</i>				
Miasta: w tys. <i>Urban areas: in thousands</i>	23429,1	23166,4	23129,5	23109,3
w % <i>in %</i>	60,8	60,3	60,2	60,1
Wieś: w tys. <i>Rural areas: in thousands</i>	15100,8	15270,8	15303,5	15324,3
w % <i>in %</i>	39,2	39,7	39,8	39,9
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thousands</i>	2270,7	2304,7	2311,5	2319,7
w tym kobiety <i>of which females</i>	1163,3	1181,6	1185,5	1189,9
Miasta <i>Urban areas</i>	1499,0	1487,3	1486,9	1485,7
Wieś <i>Rural areas</i>	771,7	817,4	824,6	834,0
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31 XII:</i>				
w tys. <i>in thousands</i>	2275,5	2307,7	2315,6	2324,3
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	124	126	126	127
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tys. <i>in thousands</i>	1165,8	1183,3	1187,7	1192,3
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	105	105	105	105
Miasta: w tys. <i>Urban areas: in thousands</i>	1499,2	1486,7	1486,8	1484,8
w % <i>in %</i>	65,9	64,4	64,2	63,9
Wieś: w tys. <i>Rural areas: in thousands</i>	776,3	821,0	828,8	839,4
w % <i>in %</i>	34,1	35,6	35,8	36,1

Struktura ludności według płci w województwie pomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. Nieznacznie przeważały kobiety, które w końcu grudnia 2017 r. stanowiły 51,3% ogólnej liczby mieszkańców (tyle samo co w 2016 r. i o 0,1 p.proc. więcej niż w 2010 r.). W Polsce tendencja była podobna – w analizowanych latach udział kobiet wyniósł 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie ukształtował się na poziomie analogicznym jak w 2016 i 2010 r., osiągając wartość 105, natomiast w Polsce wyniósł on odpowiednio 107.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie pomorskim w okresie styczeń-grudzień 2017 r. zarejestrowano 27481 urodzeń żywych, tj. o 1616 więcej niż przed rokiem i o 591 więcej niż w analogicznym okresie 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 11,85‰ i był wyższy w stosunku do notowanego w 2016 r. (11,19‰) i w 2010 r. (11,84‰). W 2017 r. pod względem wielkości tego współczynnika województwo pomorskie ponownie uplasowało się na pierwszej pozycji w kraju (w 2010 r. na drugiej pozycji po województwie wielkopolskim).

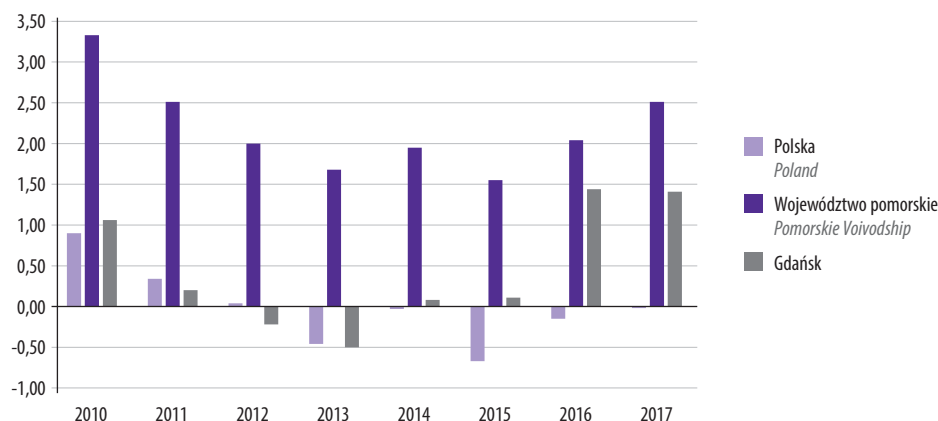
W 2017 r. w województwie zmarło 21650 osób, tj. o 505 osób więcej niż przed rokiem i o 2331 więcej niż w 2010 r. Współczynnik zgonów w 2017 r. wyniósł 9,33‰, podczas gdy rok wcześniej – 9,15‰, a w 2010 r. – 8,51‰. W porównaniu z innymi województwami wskaźnik ten w 2017 r. był jednym z najniższych w kraju – po województwie podkarpackim (w 2016 r. na trzeciej pozycji po województwach podkarpackim i małopolskim, w 2010 r. najniższy w kraju). W stosunku do 2016 r. nieznacznie zwiększyła się umieralność niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 3,78‰ w 2017 r. wobec 3,63‰ w 2016 r. i 4,54‰ w 2010 r. Wskaźnik ten w 2017 r. był niższy niż ogólnopolski (w Polsce wyniósł 3,99‰).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W województwie pomorskim w 2017 r. ponownie zanotowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła 5831, podczas gdy rok wcześniej 4720, a w 2010 r. – 7571. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość 2,51‰ i był wyższy niż w 2016 r. (2,04‰) oraz niższy niż w 2010 r. (3,33‰). W analizowanych latach osiągnął on najwyższą wartość w skali całego kraju.

Wykres 9. Przyrost naturalny na 1000 ludności

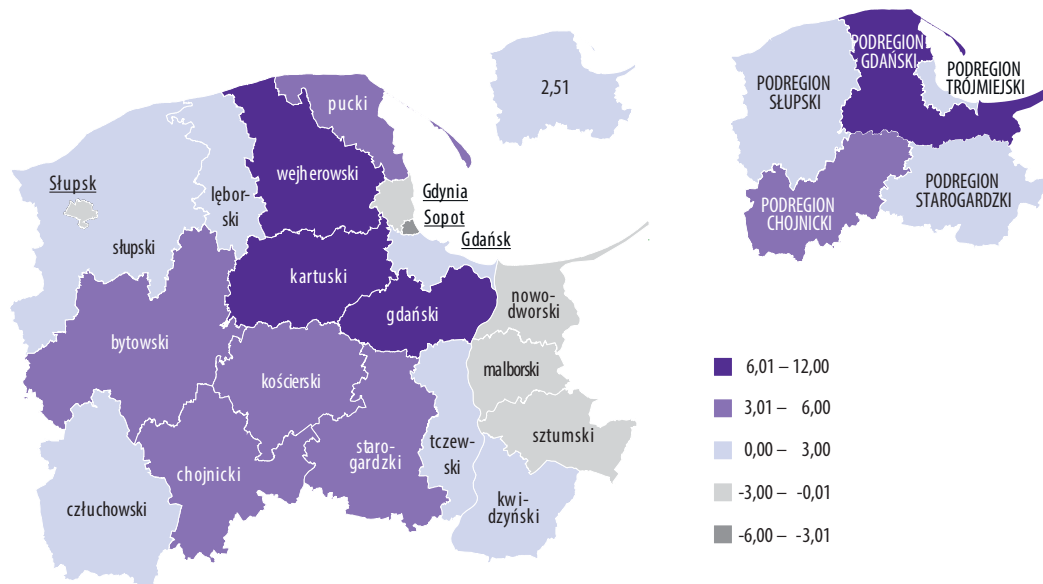
Chart 9. Natural increase per 1,000 population

Dla Polski omawiany wskaźnik przyjmował znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych latach. W 2017 r. ponownie ukształtował się na ujemnym poziomie – minus 0,02‰ (minus 0,15‰ w 2016 r. oraz 0,90‰ w 2010 r.).

Mapa 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Map 5. Natural increase per 1,000 population in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2017

W województwie pomorskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował najwyższe wartości (dodatnie) w powiatach graniczących z Trójmiastem, tj. kartuskim, gdańskim i wejherowskim. Najniższe (ujemne) wartości współczynnika odnotowano w miastach na prawach powiatu: Sopocie, Gdyni i Słupsku.

W pomorskich urzędach stanu cywilnego od stycznia do grudnia 2017 r. zarejestrowano 12594 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 193 więcej niż przed rokiem i o 1010 mniej niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw w 2017 r. osiągnął poziom 5,43‰ i był wyższy niż w 2016 r. (5,36‰), natomiast niższy niż w 2010 r. (5,99‰). W analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie była nieznacznie wyższa od notowanej w Polsce.

Tablica 3. Ruch naturalny i saldo migracji na 1000 ludności

Table 3. Vital statistics and net migration per 1,000 population

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	POLSKA POLAND			
Małżeństwa Marriages	5,93	4,91	5,03	5,01
Urodzenia żywe Live births	10,73	9,60	9,95	10,46
Zgony Deaths	9,83	10,27	10,10	10,48
w tym niemowląt ^a of which infant ^a	4,98	4,00	3,98	3,99
Przyrost naturalny ^b Natural increase ^b	0,90	-0,67	-0,15	-0,02
Saldo migracji wewnętrznych Internal net migration	x	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych International net migration	-0,05	•	0,04	0,04

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych.

b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

a Children under the age of 1 year. Per 1,000 live births.

b The difference between the number of live births and deaths in a given period.

Tablica 3. Ruch naturalny i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)

Table 3. Vital statistics and net migration per 1,000 population (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE <i>POMORSKIE VOIVODSHIP</i>				
Mażeństwa <i>Marriages</i>	5,99	5,15	5,36	5,43
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	11,84	10,67	11,19	11,85
Zgony <i>Deaths</i>	8,51	9,13	9,15	9,33
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,54	3,70	3,63	3,78
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	3,33	1,55	2,04	2,51
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	1,21	1,45	1,51	1,56
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,04	•	0,02	-0,02
GDAŃSK				
Mażeństwa <i>Marriages</i>	5,43	4,87	5,32	5,56
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,52	10,68	11,86	12,09
Zgony <i>Deaths</i>	9,46	10,57	10,42	10,67
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,96	4,26	3,46	4,81
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	1,06	0,11	1,44	1,41
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	-0,24	2,74	2,69	1,75
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	x	•	-0,00	-0,02

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych.

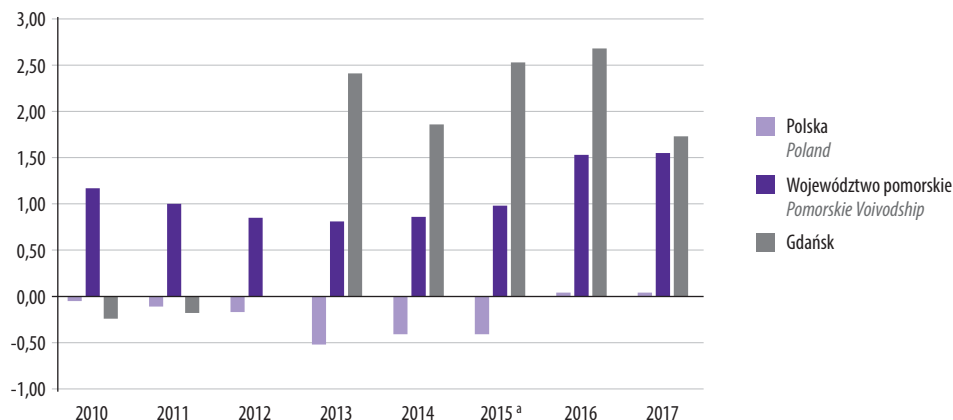
b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

a Children under the age of 1 year. Per 1,000 live births.

b The difference between the number of live births and deaths in a given period.

Wykres 10. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

Chart 10. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population

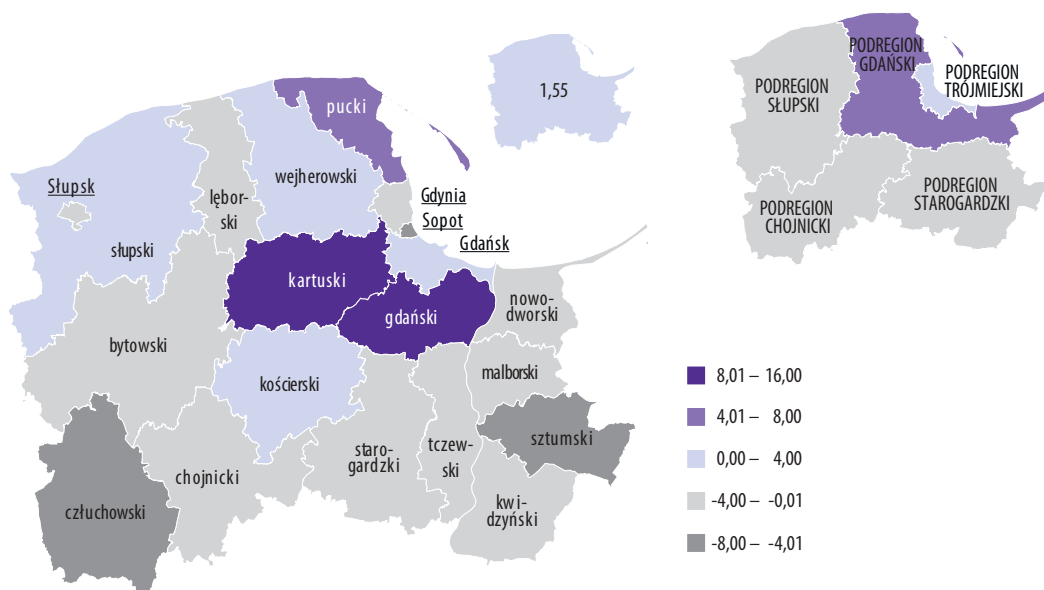
a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
 a To calculate net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2017 r. w województwie pomorskim, podobnie jak w roku poprzednim i w 2010 r., saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie (w 2017 r. – o 3586, w 2016 r. – o 3532, a w 2010 r. – o 2649).

W skali kraju w 2017 r. tylko 5 województw miało dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności (województwo pomorskie zajęło 2 miejsce po województwie mazowieckim). Dla Polski wskaźnik ten był dodatni i wyniósł 0,04‰.

Mapa 6. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Map 6. Internal and international net migration for permanent residence in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2017

W przypadku salda migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie pomorskim według powiatów w 2017 r. zanotowano jego dodatnie wartości w 7 powiatach, w tym najwyższe w powiatach: gdańskim, kartuskim i puckim.

Dane prezentujące ludność w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Stan i ruch naturalny ludności w województwie pomorskim” – infografika dostępna co roku,
 - „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie pomorskim” – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej); wydawana do 2017 r.,
 - „Sytuacja demograficzna województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej); wydawana od 2018 r.,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek pracy

Labour market

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku zanotowano we wszystkich sekcjach.

W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych (największy wśród osób w wieku 55 lat i więcej) oraz spadek stopy bezrobocia rejestrowanego.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2017 r. w województwie pomorskim wykazały w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- wzrost wskaźnika zatrudnienia,
- spadek stopy bezrobocia,
- wydłużenie przeciętnego czasu poszukiwania pracy,
- spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi.

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim w 2017 r. ukształtowało się na poziomie 318,8 tys. osób, tj. o 5,6% wyższym w stosunku do poprzedniego roku. W skali kraju w tym okresie odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 4,5%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tablica 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Table 4. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w tys. in thousands			2010 = 100	2016 = 100	
Polska Poland	5372,6	5601,6	5760,2	6017,1	111,9	104,5
Województwo pomorskie Pomorskie Voivodship	277,8	287,4	301,9	318,8	114,9	105,6
Gdańsk	81,0	80,8	85,5	89,4	110,6	104,6

Wykres 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw

2010 = 100

Chart 11. Dynamics of average paid employment in enterprise sector
2010 = 100

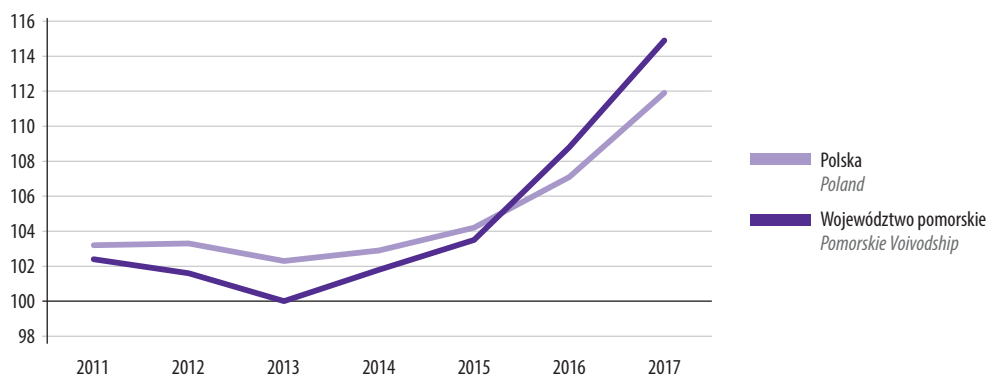
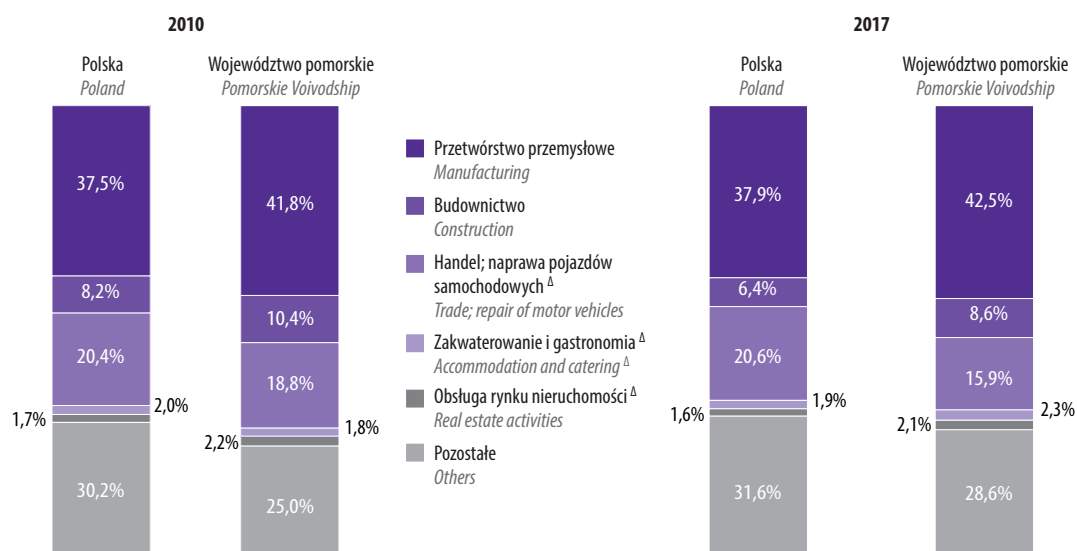
Wykres 12. Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji

Chart 12. Structure of average paid employment in enterprise sector by section

W województwie pomorskim w 2017 r. najwyższe przeciętne zatrudnienie odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – 135,4 tys. osób, co stanowiło 42,5% przeciętnego zatrudnienia ogółem w sektorze przedsiębiorstw (o 0,1 p.proc. mniej niż przed rokiem).

Tablica 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim

Table 5. Average monthly paid employment in enterprise sector in Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2016				2017			
			I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	w tys. in thousands		analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	301,9	318,8	104,4	104,7	104,8	105,1	106,0	105,8	105,8	105,6
w tym: of which:										
Przemysł <i>Industry</i>	141,6	148,7	103,7	103,8	104,0	104,4	105,4	105,6	105,4	105,0
w tym: of which:										
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	128,5	135,4	103,9	104,0	104,2	104,6	105,8	106,1	105,8	105,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	6,6	6,6	101,6	101,4	101,8	102,2	99,9	100,5	100,8	100,2
Budownictwo <i>Construction</i>	27,1	27,3	103,1	104,2	104,8	105,3	103,3	100,6	100,5	101,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	48,4	50,5	104,0	103,9	103,9	102,5	104,2	104,7	103,7	104,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	24,5	26,3	106,6	107,0	107,5	108,2	108,8	108,4	108,3	107,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	6,3	7,4	100,6	99,4	101,1	99,0	115,5	114,5	117,9	117,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	11,7	12,9	116,2	118,7	118,7	119,9	112,3	110,4	111,2	110,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	6,4	6,6	97,0	97,4	98,4	98,6	103,0	102,8	105,3	103,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	17,8	18,2	108,5	108,8	104,8	107,7	102,3	101,5	103,3	102,8

W skali roku przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 17,9%), informacji i komunikacji (o 10,0%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,3%).

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

W końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego wyniosła 49,7 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 14,5 tys. osób, tj. o 22,6%), jak i od zanotowanej w 2010 r. (o 55,0 tys. osób, tj. o 52,6%). W skali kraju na koniec 2017 r. liczba bezrobotnych była o 19,0% niższa niż rok wcześniej (w 2016 r. spadek o 14,6% w stosunku do poprzedniego roku), natomiast w stosunku do 2010 r. odnotowano niższy niż w skali województwa spadek, który wyniósł 44,7%.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1065, z późniejszymi zmianami).

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII

Table 6. Registered unemployed persons and unemployment rate
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thousands	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thousands	3042,0	2368,8	2169,8	1914,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thousands	2979,8	2630,6	2398,0	2168,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	83	31	21	16
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,4	9,7	8,2*	6,6
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thousands	104,7	77,7	64,1	49,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thousands	178,7	133,4	122,4	110,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thousands	174,3	152,5	135,9	125,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	63	19	14	12
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,3	8,9	7,1*	5,5

^a W ciągu roku.
a During a year.

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)

Stan w dniu 31 XII

Table 6. Registered unemployed persons and unemployment rate (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
GDAŃSK				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thousands	10,9	8,9	8,0	6,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thousands	24,1	16,6	15,3	14,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thousands	22,7	19,7	16,2	15,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	22	16	11	15
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	5,4	4,0	3,5*	2,9

a W ciągu roku.
a During a year.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W województwie pomorskim w końcu 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich powiatach (najwyższy w powiecie starogardzkim – o 32,9%, a najniższy w powiecie tczewskim – o 7,9%).

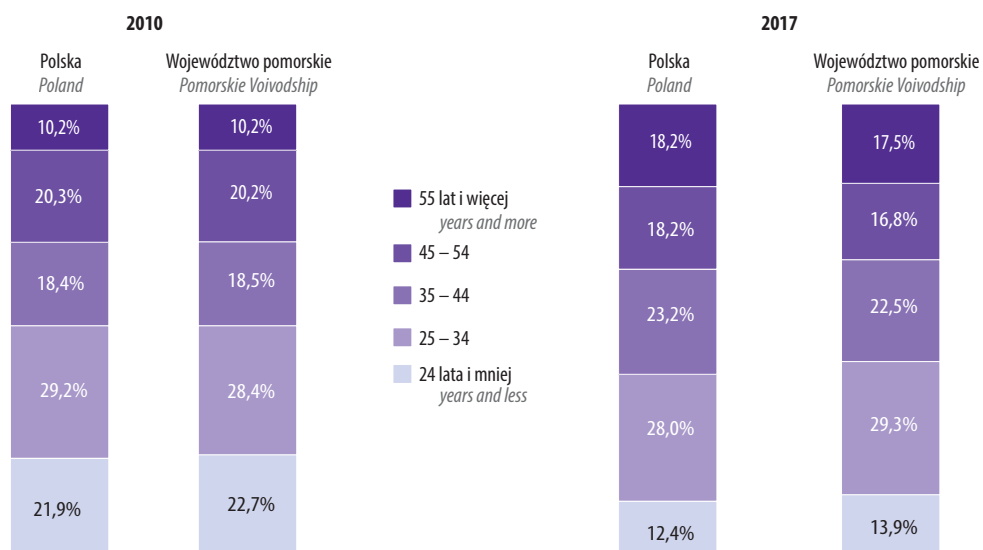
W omawianym okresie 81,8% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2016 r. – 84,0%), 88,8% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 88,2%), a 44,4% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 44,9%).

W końcu grudnia 2017 r. w województwie pomorskim, podobnie jak w kraju, wśród bezrobotnych zarejestrowanych przeważały kobiety. Stanowiły one 62,3% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (wzrost o 2,3 p.proc.), a ich liczba była o 19,7% niższa niż rok wcześniej.

Biorąc pod uwagę wiek, bezrobocie rejestrowane nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2017 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (14,6 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 1,1 p.proc. do 29,3%). Natomiast udział bezrobotnych osób do 25 roku życia zmniejszył się o 0,3 p.proc. i wyniósł 13,9%.

Wykres 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku

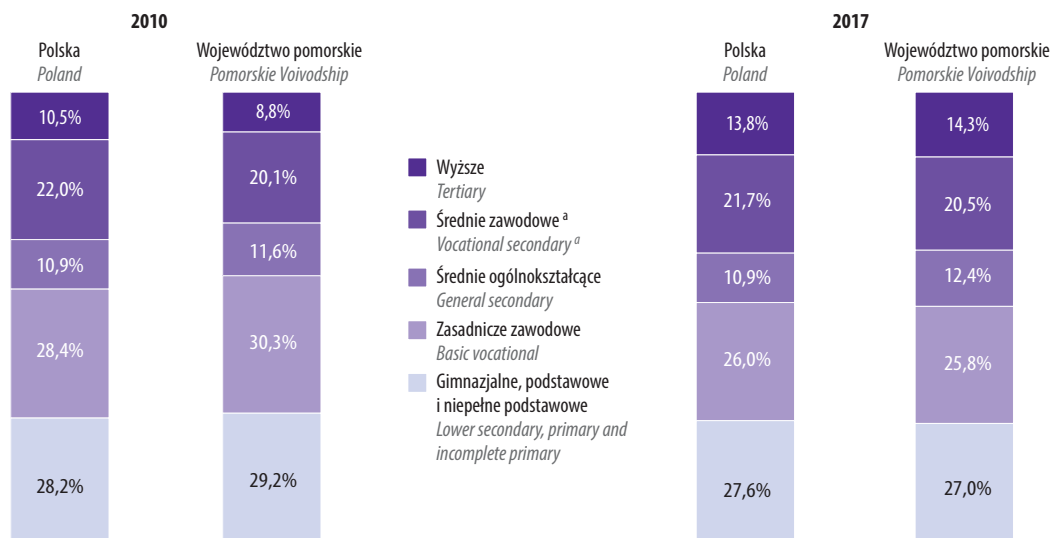
Stan w dniu 31 XII

Chart 13. Structure of registered unemployed persons by age
As of 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy stanowiły osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 27,0% i 25,8% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych). Coraz większe problemy na rynku pracy miały również osoby z wyższym wykształceniem, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wzrósł o 1,4 p.proc. w stosunku do 2016 r. i o 5,5 p.proc. w porównaniu z 2010 r.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia

Stan w dniu 31 XII

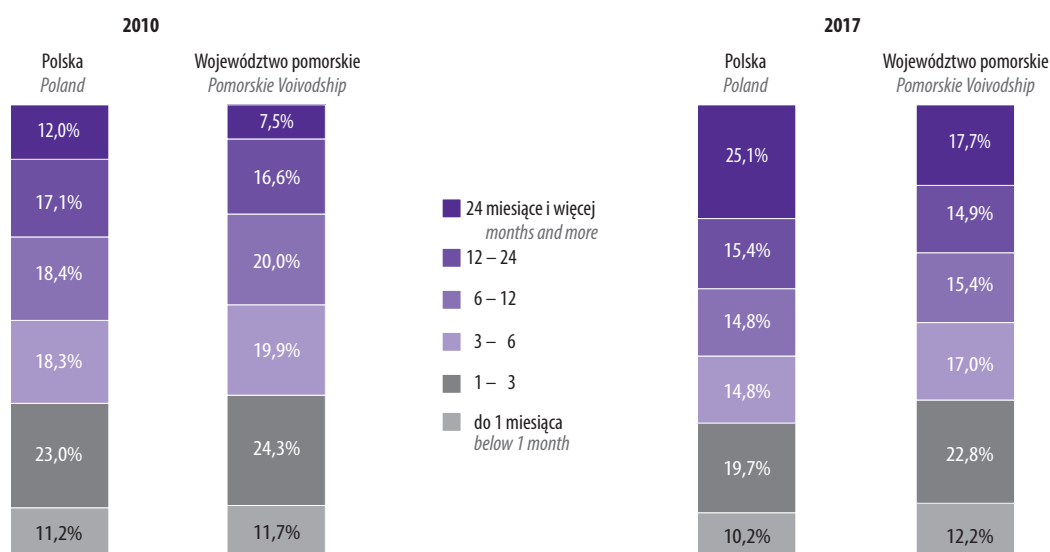
Chart 14. Structure of registered unemployed persons by educational attainment
As of 31 XII

a Łączenie z policealnym.
a Including post-secondary.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych zarejestrowanych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy najwyższy wzrost udziału (o 2,0 p.proc.) w ujęciu rocznym w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy 1-3 miesięcy (w stosunku do 2010 r. spadek o 1,5 p.proc.). Natomiast w porównaniu z 2016 r. najbardziej zmniejszył się udział osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy – o 2,3 p.proc. (w porównaniu z 2010 r. był to wzrost o 10,2 p.proc.).

Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy ^a
 Stan w dniu 31 XII

Chart 15. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment ^a
 As of 31 XII

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the interval 3–6.

Uwzględniając długość stażu pracy, największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem 1-5 lat oraz do 1 roku, które łącznie stanowiły 43,5% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych (odpowiednio 24,6% i 18,9%).

W województwie pomorskim w końcu grudnia 2017 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była niższa niż rok wcześniej. Największy spadek odnotowano w przypadku liczby osób długotrwale bezrobotnych (o 29,9%), których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się (o 4,8 p.proc. do 45,6%) i którzy byli najliczniejszą grupą bezrobotnych zarejestrowanych. Zanotowano także m.in. spadek udziału osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (o 1,3 p.proc. do 26,2%) oraz osób do 25 roku życia (o 0,3 p.proc. do 13,9%).

Tablica 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie pomorskim

Table 7. Registered unemployed persons and unemployment rate in Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): Registered unemployed persons (as of the end of the period)								
w tys. osób in thousand persons	79,3	66,9	63,5	64,1	61,8	52,2	51,6	49,7
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100	81,0	81,2	82,2	82,6	77,9	78,0	81,3	77,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): Newly registered unemployed persons (inflow):								
w tys. osób in thousand persons	33,6	61,8	91,8	122,4	30,0	54,0	82,6	110,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100	97,1	97,3	94,4	91,8	89,1	87,4	90,0	90,3
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): Persons removed from unemployment rolls (outflow):								
w tys. osób in thousand persons	32,0	72,5	106,0	135,9	32,3	65,9	95,1	125,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100	95,7	93,2	90,7	89,1	101,0	90,9	89,7	92,0
Płynność bezrobocia (napływ minus odpływ) w tys. osób Fluidity of unemployment (inflow minus outflow) in thousand persons	1,7	-10,8	-14,2	-13,5	-2,3	-11,9	-12,5	-14,5
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % Unemployment rate (as of the end of the period) in %	9,0	7,6	7,3	7,1*	6,8	5,8	5,7	5,5

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

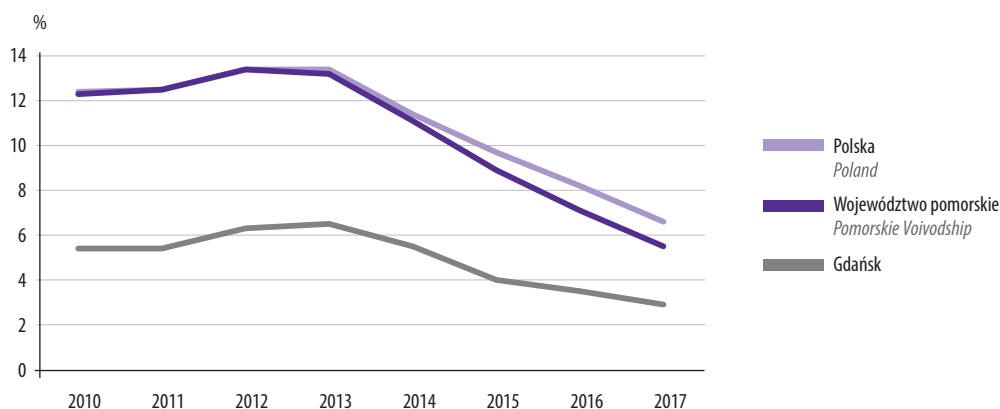
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w 2017 r. w poszczególnych miesiącach była niższa niż w analogicznych miesiącach 2016 r. W końcu grudnia 2017 r. wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 6,6% i był niższy o 1,6 p.proc. od poziomu z 2016 r. i o 5,8 p.proc. w porównaniu z 2010 r. Pod względem najniższej wartości stopy bezrobocia rejestrowanego w końcu 2017 r. województwo pomorskie uplasowało się na 4 pozycji w kraju z wynikiem 5,5% (o 1,6 p.proc. niższym niż rok wcześniej oraz o 6,8 p.proc. niższym w porównaniu z 2010 r.).

W 2017 r. spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 4,0 p.proc. w powiecie nowodworskim do 0,6 p.proc. w Gdańsku i powiecie kartuskim. Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 12,2 p.proc. i w skali roku zmniejszyła się o 3,2 p.proc. W 2017 r. najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano w powiatach: nowodworskim (14,2%), malborskim (12,8%) oraz człuchowskim (12,1%), natomiast najniższą – w miastach na prawach powiatu: Sopot (2,0%), Gdańsku i Gdyni (po 2,9%).

Wykres 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

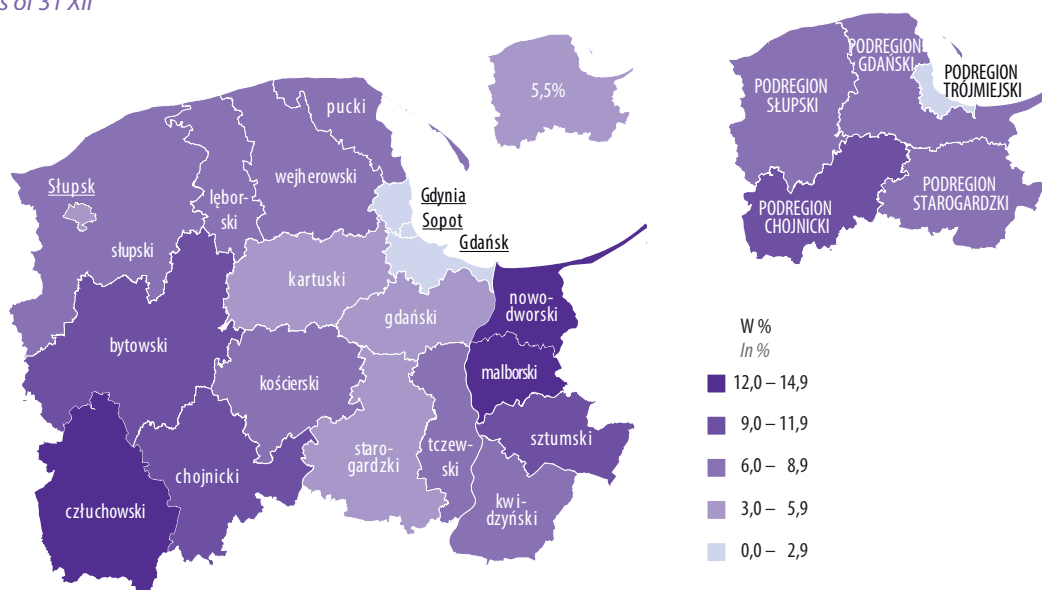
Chart 16. Registered unemployment rate
As of 31 XII

Mapa 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Map 7. Registered unemployment rate in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2017
As of 31 XII

W 2017 r. w województwie pomorskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 110,5 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 11,8 tys., tj. o 9,7%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 68,2 tys., tj. o 38,2%). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do 2016 r. zmniejszył się o 0,7 p.proc. i wyniósł 79,9%.

Z ewidencji bezrobotnych w województwie pomorskim w ciągu 2017 r. skreślono 125,0 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 8,0%) i mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. (o 28,3%). Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 60,9 tys. osób (wobec 68,8 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 1,9 p.proc. do 48,7%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (ich udział zmniejszył się do 21,4%, tj. o 2,3 p.proc.), osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (spadek do 6,7%, tj. o 0,3 p.proc.), a także osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (wzrost do 8,8%, tj. o 0,7 p.proc.).

W 2017 r. w województwie pomorskim bilans bezrobotnych zarejestrowanych, analogicznie jak w roku poprzednim, kształtował się korzystnie. W ciągu roku zarejestrowano o 14,5 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 88,4% (w Polsce wskaźnik ten wyniósł 88,3%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie pomorskim w ciągu 2017 r. miały do dyspozycji 120,3 tys. ofert pracy, o 11,0% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia 2017 r. na 1 ofertę pracy przypadało 12 bezrobotnych (wobec 14 przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w kraju (o 4 osoby). Najkorzystniejsza sytuacja pod tym względem miała miejsce w powiecie tczewskim (4 osoby na 1 ofertę), w Słupsku (5 osób) oraz w powiecie puckim i starogardzkim (po 6 osób).

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Labour Force Survey

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Na podstawie wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)¹, w IV kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie pomorskim ukształtowała się na podobnym poziomie jak przed rokiem i liczyła 1046 tys. osób; natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. liczba ta zwiększyła się o 19,3%. Wśród osób aktywnych zawodowo większość stanowili mężczyźni (55,4%) oraz osoby mieszkające w miastach (64,5%).

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Badanie nie obejmuje osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej, tj. przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania lub za granicą, a także bezdomnych.

Tablica 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartaleTable 8. *Economic activity of the population aged 15 and more in 4th quarter*

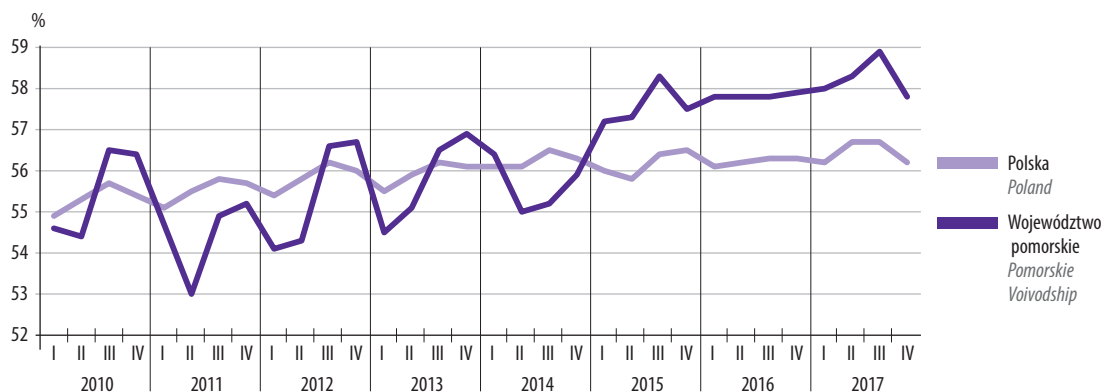
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thousands</i>	17153	17489	17286	17173
pracujący <i>employed persons</i>	15557	16280	16328	16404
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	1597	1210	958	769
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thousands</i>	13826	13473	13410	13402
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,4	56,5	56,3	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	50,2	52,6	53,2	53,7
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,3	6,9	5,5	4,5
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thousands</i>	877	1065	1048	1046
pracujący <i>employed persons</i>	792	1004	989	1004
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	85	61	59	42
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thousands</i>	677	787	761	763
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	56,4	57,5	57,9	57,8
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	51,0	54,2	54,7	55,5
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,7	5,7	5,6	4,0

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

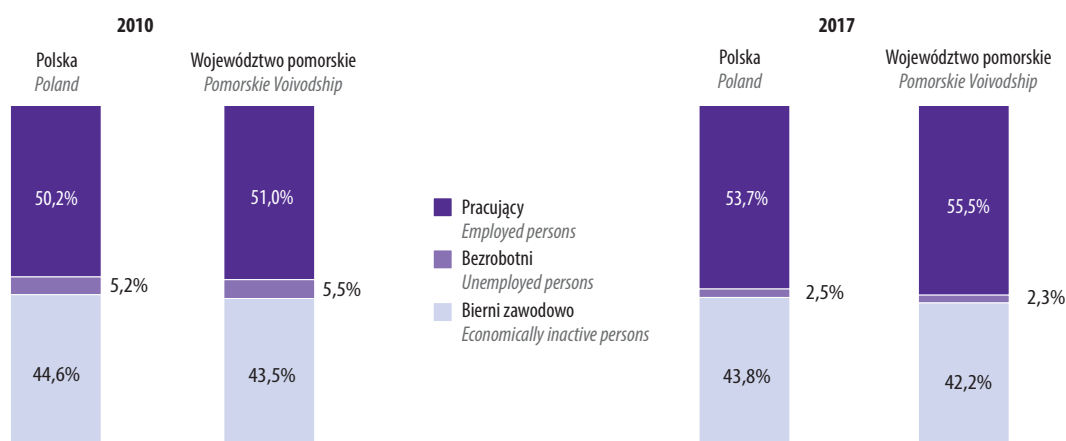
W IV kwartale 2017 r. w województwie pomorskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 57,8% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,2%), co oznacza w ujęciu rocznym spadek o 0,1 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – wzrost o 1,4 p.proc. (w skali kraju odpowiednio spadek o 0,1 p.proc. i wzrost o 0,8 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie pomorskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (66,7% wobec 49,6%).

Wykres 17. Współczynnik aktywności zawodowej

Chart 17. Activity rate

Wykres 18. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

Chart 18. Structure of population aged 15 and more by status on the labour market in the 4th quarter

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

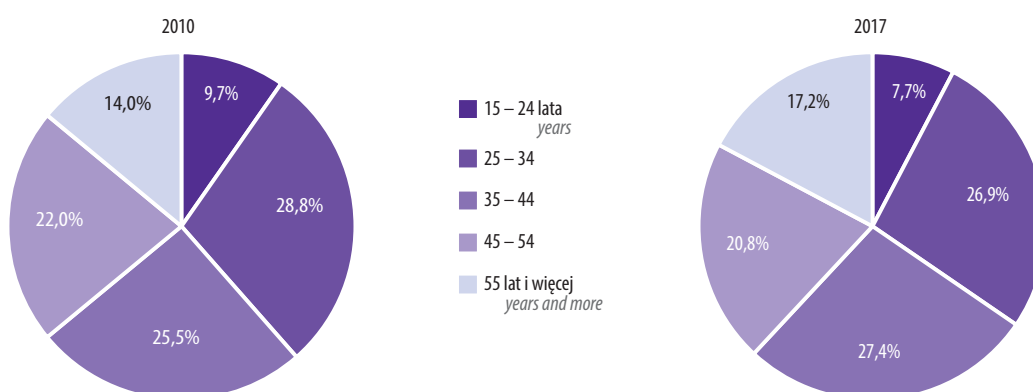
W strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale 2017 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r. udział pracujących zwiększył się o 0,8 p.proc., a udział bezrobotnych zmniejszył się o 1,0 p.proc. Natomiast w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. udział pracujących wzrósł o 4,5 p.proc., a udział liczby bezrobotnych zmniejszył się o 3,2 p.proc. W skali kraju udział osób pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększył się o 0,5 p.proc. w IV kwartale 2017 r. w stosunku do analogicznego okresu 2016 r. oraz o 3,5 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2010 r., a udział bezrobotnych zmniejszył się odpowiednio o 0,6 p.proc. i 2,7 p.proc.

W IV kwartale 2017 r. liczba osób pracujących wyniosła 1004 tys. i zwiększyła się o 1,5% w porównaniu z IV kwartałem 2016 r. Liczba pracujących kobiet zwiększyła się o 2,5%, a liczba pracujących mężczyzn o 0,5%. W stosunku do IV kwartału 2010 r. zaobserwowano natomiast znaczny wzrost ogólnej liczby pracujących, sięgający 26,8%. Liczba pracujących kobiet zwiększyła się o 28,2%, natomiast wśród mężczyzn wzrost ten wyniósł 25,3%.

W IV kwartale 2017 r. w populacji pracujących mniejszy udział miały kobiety (44,3%). Biorąc pod uwagę wiek pracujących, najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały, podobnie jak w IV kwartale 2016 r., osoby z najmłodszej grupy wiekowej, tzn. 15-24 lata. Udział ten wyniósł 7,7% i wzrósł w skali roku o 0,5 p.proc., a zmniejszył się o 2,0 p.proc. w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. Najliczniej wśród osób pracujących w IV kwartale 2017 r. była reprezentowana grupa wiekowa 35-44 lata. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. wśród pracujących najbardziej wzrósł udział grupy osób w wieku 55 lat i więcej (o 3,2 p.proc.).

Wykres 19. Struktura pracujących w województwie pomorskim według wieku w IV kwartale

Chart 19. Structure of employed persons in Pomorskie Voivodship by age in 4th quarter

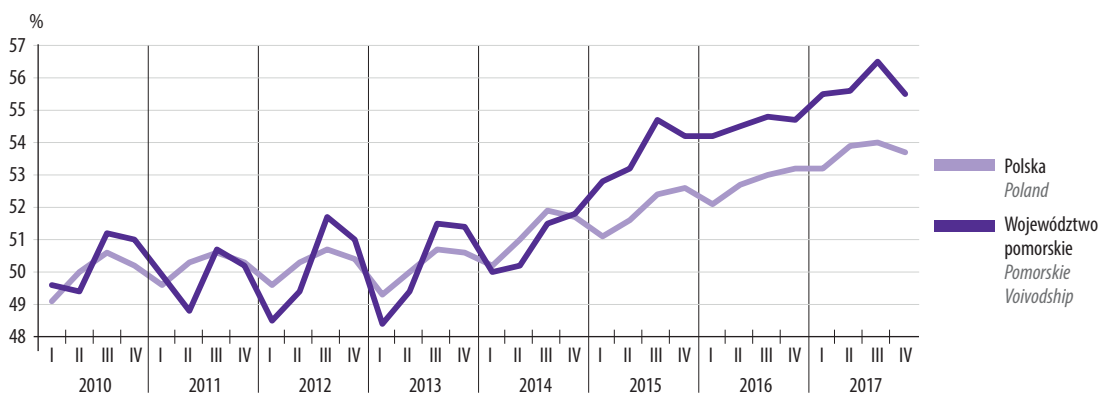

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie pomorskim w IV kwartale 2017 r. wyniósł 55,5% (w kraju – 53,7%). W odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r. odnotowano wzrost omawianego wskaźnika na wsi (do 55,5%) i minimalny spadek w miastach (do 55,4%).

Wykres 20. Wskaźnik zatrudnienia

Chart 20. Employment rate

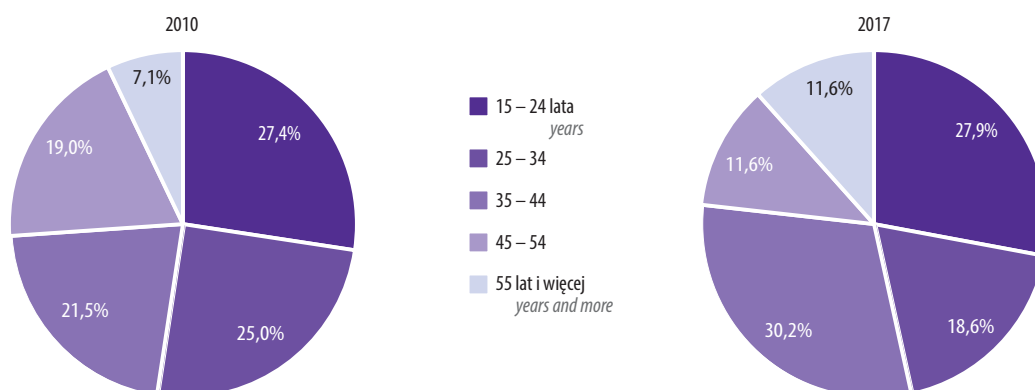
Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W IV kwartale 2017 r. liczba bezrobotnych w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 42 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 28,8%. Bezrobotni zarejestrowani stanowili 45,2% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 43 tys. (tj. o 50,6%). Liczba bezrobotnych kobiet była równa liczbie bezrobotnych mężczyzn, tj. liczyła 21 tys.

Analiza struktury bezrobotnych pod względem wieku w województwie pomorskim w IV kwartale 2017 r. wykazała, że najliczniejsze grupy tworzyły osoby należące do przedziałów wiekowych 35-44 oraz 15-24 lata (odpowiednio 30,2% i 27,9% ogólnej liczby bezrobotnych), natomiast najmniejszy udział w zbiorowości bezrobotnych miały osoby w przedziałach wiekowych 45-54 lata oraz 55 lat i więcej (po 11,6%).

Wykres 21. Struktura bezrobotnych w województwie pomorskim według wieku w IV kwartale

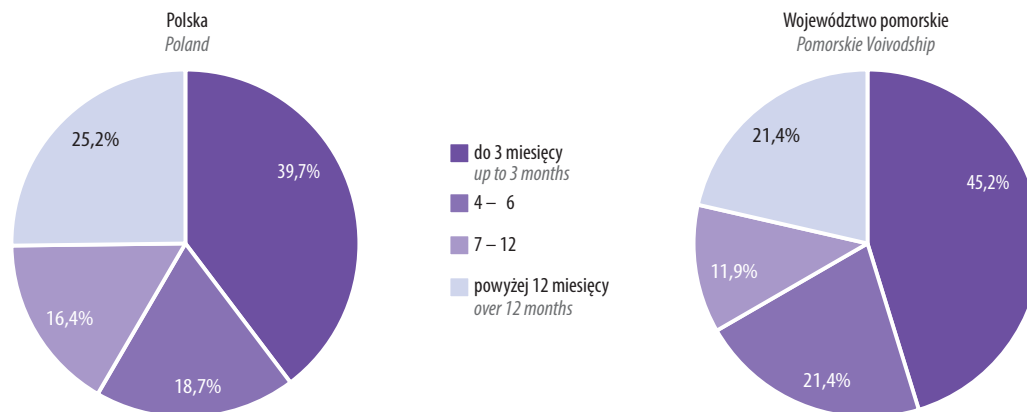
Chart 21. Structure of unemployed persons in Pomorskie Voivodship by age in 4th quarter

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2017 r. w województwie pomorskim wyniósł 9,9 miesiąca (w kraju – 10,7 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten wydłużył się o 1,2 miesiąca (w skali kraju pozostał na niezmiennym poziomie). W analizowanym okresie w województwie pomorskim liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 9 tys. i stanowiła 21,4% ogólnej liczby bezrobotnych w województwie (wobec 19,0% w 2016 r.). Natomiast w kraju udział ten wyniósł 25,2% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 1,4 p.proc.

Wykres 22. Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2017 r.

Chart 22. Structure of unemployed persons by duration of job search in 4th quarter of 2017

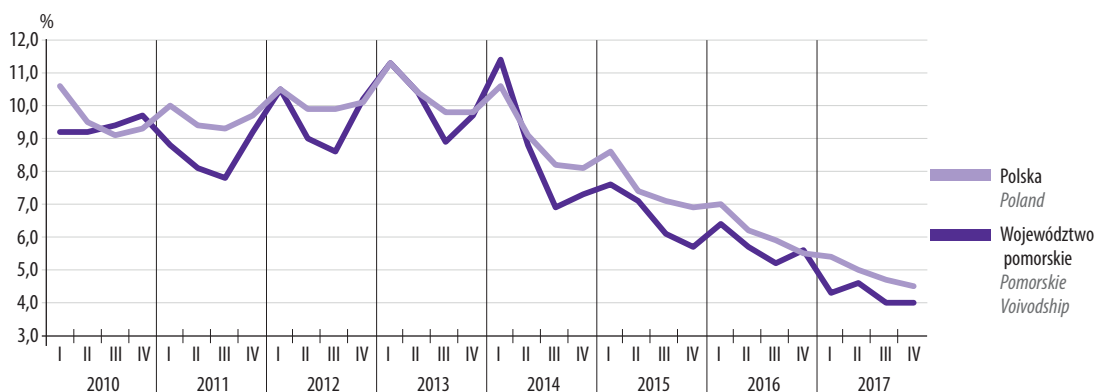

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2017 r. w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 4,0% i była o 0,5 p.proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W skali roku obniżyła się o 1,6 p.proc., a w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. – o 5,7 p.proc. (w Polsce – spadek odpowiednio o 1,0 p.proc. i 4,8 p.proc.). W IV kwartale 2017 r. w województwie analizowany wskaźnik był niższy na wsi (3,8%) niż w miastach (4,1%), przy czym na wsi zmniejszył się w skali roku o 3,1 p.proc., co oznacza największy po woj. zachodniopomorskim spadek w porównaniu z pozostałymi województwami; z kolei w miastach zmniejszył się o 0,9 p.proc. Stopa bezrobocia wśród mężczyzn w województwie pomorskim zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 2,0 p.proc. do 3,6%, a wśród kobiet odnotowano spadek o 1,2 p.proc. do 4,5%.

Wykres 23. Stopa bezrobocia

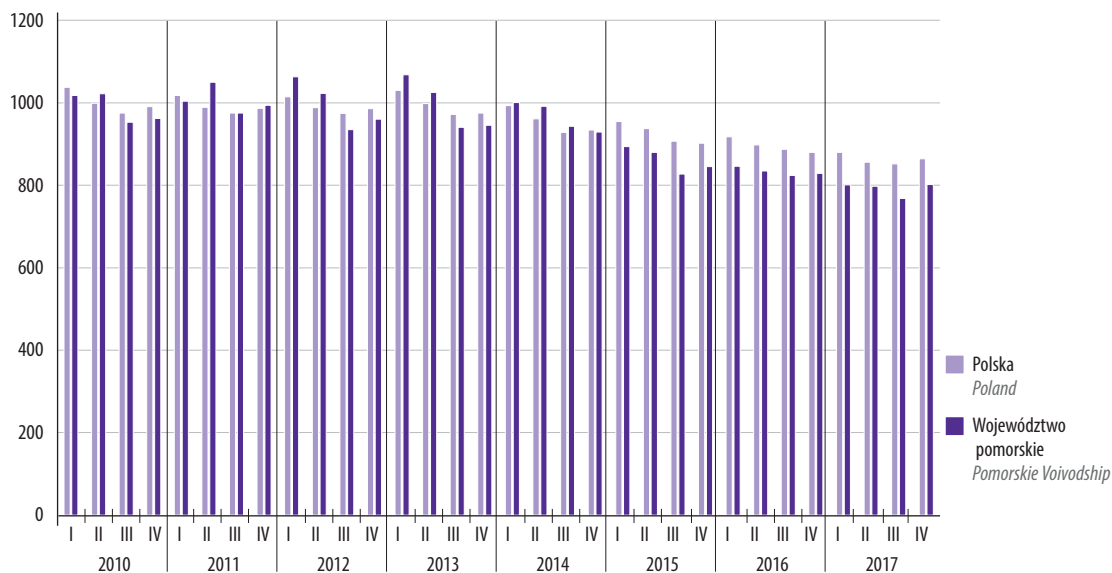
Chart 23. Unemployment rate

W omawianym okresie w województwie pomorskim zbiorowość biernych zawodowo liczyła 763 tys. osób i stanowiła 42,2% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju odpowiednio 13402 tys. i 43,8%). Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie zwiększyła się o 0,3%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 12,7%. W skali kraju liczebność biernych zawodowo zmniejszyła się odpowiednio o 0,1% w ciągu roku i o 3,1% w stosunku do 2010 r. Większość osób biernych zawodowo w województwie to kobiety, których udział w IV kwartale 2017 r. wyniósł 62,1%.

Wykres 24. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

Chart 24. Number of non-working persons per 1,000 working persons

W IV kwartale 2017 r. na 1000 pracujących przypadały 802 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej było to 829 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 962 osoby.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie pomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
 - „Bezrobocie rejestrowane w województwie pomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co pół roku,
 - „Rynek pracy w województwie pomorskim” – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej),
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim w 2017 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. W skali roku zwiększył się zarówno czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw, jak i przeciętne wynagrodzenie brutto za godzinę pracy.

Tablica 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

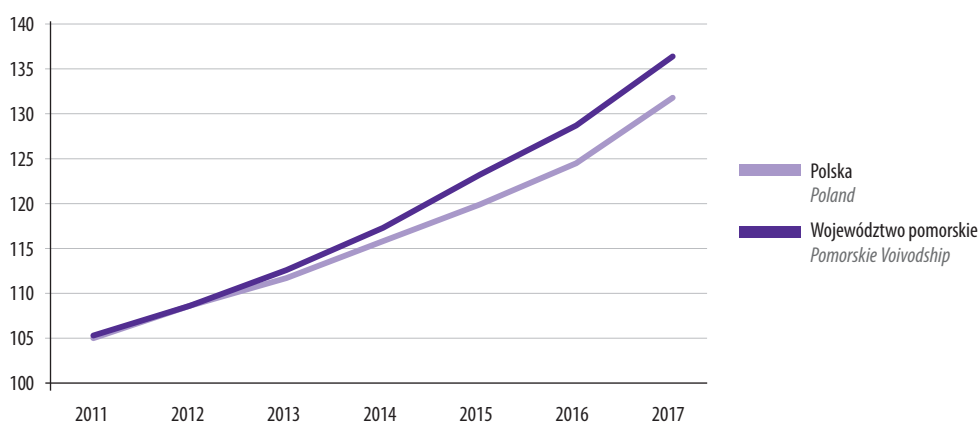
Table 9. Average gross monthly wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
				2010 = 100	2016 = 100	
	w zł in PLN					
Polska Poland	3434,62	4121,41	4277,03	4530,47	131,8	105,9
Województwo pomorskie Pomorskie Voivodship	3388,40	4171,76	4358,51	4620,19	136,4	106,0
Gdańsk	4289,57	5149,60	5312,54	5666,17	132,2	106,7

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 25. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
2010 = 100

Chart 25. Dynamics of average gross monthly wages and salaries in enterprise sector
2010 = 100

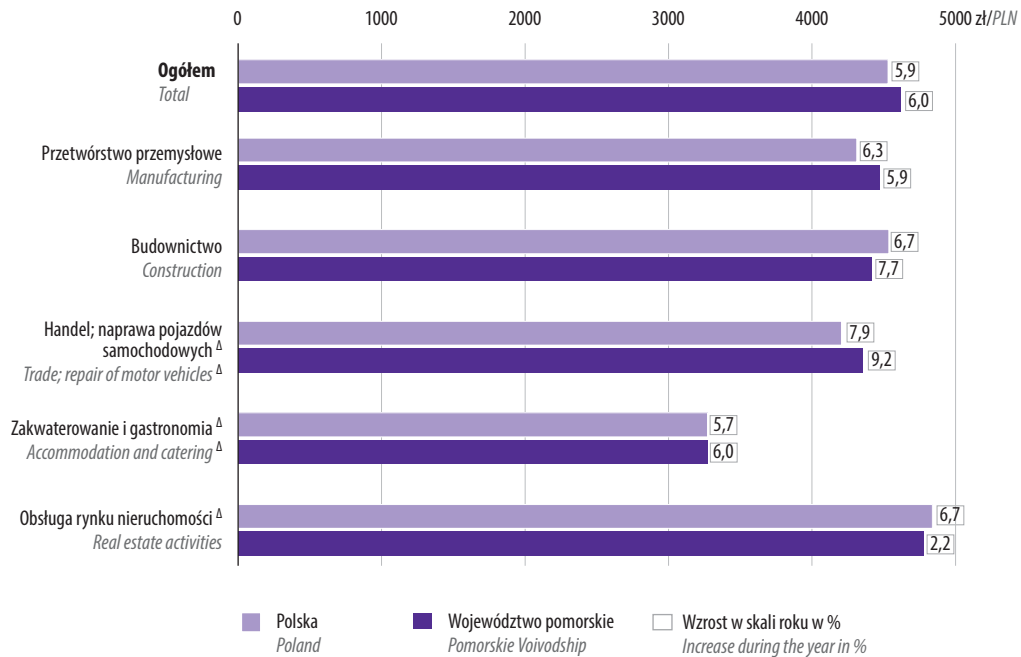
Tablica 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim

Table 10. Average gross monthly wages and salaries in enterprise sector in Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	2016				2017			
			I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	w zł in PLN		analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	4358,51	4620,19	103,2	104,7	105,0	104,5	106,0	105,5	105,6	106,0
w tym: <i>of which:</i>										
Przemysł <i>Industry</i>	4353,67	4586,75	103,5	104,9	104,6	104,3	106,0	105,0	105,1	105,4
w tym: <i>of which:</i>										
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	4221,80	4470,45	103,4	105,1	104,9	104,5	106,9	105,7	105,8	105,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	4363,39	4523,93	101,3	103,0	103,4	103,4	102,7	103,8	103,2	103,7
Budownictwo <i>Construction</i>	4097,05	4413,05	102,2	104,8	104,9	103,8	105,9	105,2	105,5	107,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3986,71	4354,63	103,3	104,3	105,3	104,6	108,0	108,8	108,3	109,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	4698,33	4815,12	102,0	103,7	104,5	103,0	104,2	101,9	101,6	102,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3067,52	3250,59	107,3	113,1	111,5	115,1	109,8	104,7	107,2	106,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	7496,37	7830,89	101,8	101,4	102,4	102,7	103,7	105,3	105,3	104,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4673,34	4778,00	102,8	104,1	104,0	104,2	101,3	104,3	101,1	102,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2936,64	3012,68	103,0	102,4	103,4	101,9	101,4	101,1	103,1	102,6

Wykres 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw według wybranych sekcji w 2017 r.

Chart 26. Average gross monthly wages and salaries in enterprise sector by selected sections in 2017

W 2017 r. w województwie pomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 4620,19 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 6,0%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4530,47 zł, co oznacza wzrost o 5,9% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem. Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto województwo pomorskie uplasowało się na 3 miejscu w kraju po województwach mazowieckim i dolnośląskim. W województwie pomorskim w stosunku do 2016 r. wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw odnotowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 9,2%), budownictwie (o 7,7%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,0%).

W 2017 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 69,5% wyższe od średniej wojewódzkiej). Najniższe przeciętne wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (odpowiednio o 34,8% i o 29,6% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogółem w województwie).

W 2017 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowali łącznie 560,6 mln godzin, tj. o 29,3 mln (o 5,5%) więcej niż przed rokiem.

Największą liczbę godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 235,0 mln (41,9% ogólnej liczby przepracowanych godzin), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 88,6 mln (15,8%) oraz budownictwo – 49,5 mln (8,8%).

W 2017 r. średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 147 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 31,53 zł. W porównaniu z 2016 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 6,1%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w informacji i komunikacji – 52,97 zł (w 2016 r. – 50,52 zł), a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 20,48 zł (w 2016 r. – 20,58 zł).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rynek pracy w województwie pomorskim” – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W województwie pomorskim w 2017 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wzrost wielkości świadczeń wypłacanych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych był wyższy, niż wypłacanych rolnikom indywidualnym.

W 2017 r. w województwie pomorskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 453,5 tys. osób i była wyższa od notowanej przed rokiem o 2,8 tys. osób, tj. o 0,6% oraz niższa w stosunku do 2010 r. o 2,1 tys. osób, tj. o 0,5%. W kraju, w omawianym roku, świadczenia otrzymywało przeciętnie 8533,5 tys. osób, tj. o 0,3% więcej niż w roku poprzednim.

Tablica 11. Świadczenia społeczne
Table 11. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2010 = =100	2016 = =100
POLSKA POLAND						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.: Monthly average number of retirees and pensioners in thousands:						
pobierających świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ^a receiving benefits paid from non-agricultural social security system ^a	7491,4	7273,8	7312,8	7358,2	98,2	100,6
rolników indywidualnych farmers	1374,7	1203,2	1194,4	1175,3	85,5	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ^a w zł Average monthly gross retirement and other pensions paid from non-agricultural social security system ^a in PLN	1588,95	1980,96	2018,48	2072,44	130,4	102,7
w tym emerytura of which retirement pay	1698,35	2096,55	2131,70	2182,45	128,5	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pensions of farms in PLN	954,68	1179,63	1182,83	1200,00	125,7	101,5
w tym emerytura of which retirement pay	996,18	1209,81	1210,30	1221,69	122,6	100,9

a łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pensions financed by the Social Insurance Fund and paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice, together with retirement pay financed from the budget of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice as well as with agricultural benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice (not included in the Voivodship).

Tablica 11. Świadczenia społeczne (dok.)

Table 11. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2010 = =100	2016 = =100
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE <i>POMORSKIE VOIVODSHIP</i>						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Monthly average number of retirees and pensioners in thousands</i>	455,6	448,8	450,8	453,5	99,5	100,6
pobierających świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych <i>receiving benefits paid from non-agricultural social security system</i>	413,2	411,1	413,2	416,3	100,8	100,8
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	42,5	37,8	37,6	37,2	87,7	99,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pensions paid from non-agricultural social security system in PLN</i>	1580,15	1955,84	1991,44	2043,95	129,4	102,6
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1686,89	2066,78	2099,43	2148,98	127,4	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pensions of farmers in PLN</i>	955,08	1186,54	1192,14	1211,00	126,8	101,6
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1019,37	1232,81	1231,55	1241,16	121,8	100,8

W 2017 r. udział osób pobierających świadczenia emerytalne i rentowe w województwie pomorskim w ogólnej zbiorowości emerytów i rencistów w Polsce wyniósł 5,3% (analogicznie jak w 2016 r.). Świadczeniobiorcy z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych z terenu województwa pomorskiego stanowili 5,7% ogólnej ich liczby w Polsce, a rolnicy indywidualni – 3,2%.

W 2017 r. emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie pomorskim otrzymywało 416,3 tys. osób (wzrost o 0,8% w stosunku do 2016 r.). Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowili emeryci (70,9% ogólnej liczby świadczeniobiorców z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (11,4%). W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się przeciętna liczba emerytów (o 2,5%). Zmniejszyła się natomiast zarówno przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 6,8%), jak i liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,6%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. – w przypadku emerytur – ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Tablica 12. Świadczenia społeczne w województwie pomorskim

Table 12. Social benefits in Pomorskie Voivodship

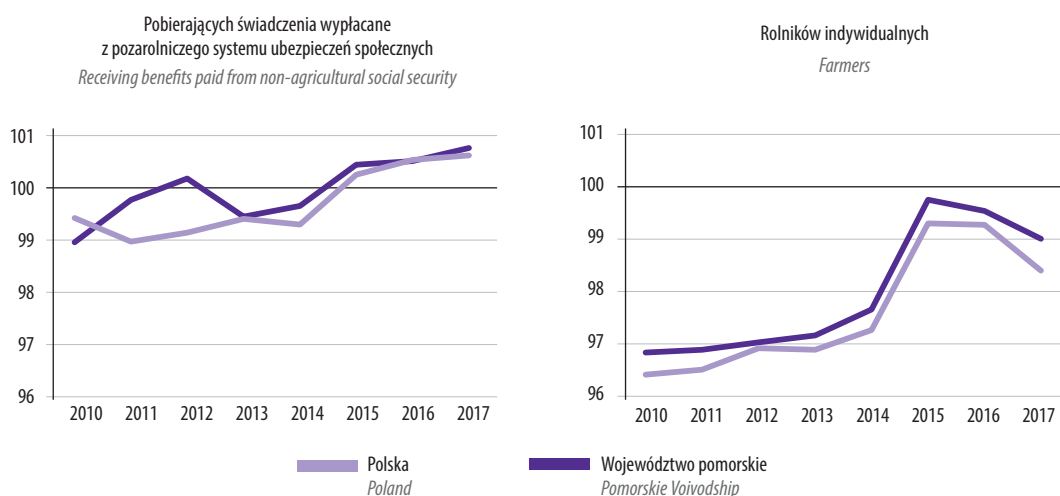
Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Monthly average number of retirees and pensioners in thousands</i>	450,2	450,5	450,6	450,8	451,6	451,7	451,6	453,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	100,5	100,5	100,4	100,4	100,3	100,3	100,2	100,6
pobierających świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych <i>receiving benefits paid from non-agricultural social security system</i>	412,5	412,8	412,9	413,2	414,2	414,3	414,3	416,3
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	100,5	100,5	100,5	100,5	100,4	100,4	100,3	100,8
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	37,8	37,7	37,6	37,6	37,4	37,4	37,3	37,2
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	100,6	100,2	99,7	99,5	99,2	99,2	99,1	99,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement and other pensions in PLN:</i>								
wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych <i>paid from non-agricultural social security system</i>	1980,68	1984,62	1988,06	1991,44	2013,91	2022,85	2028,48	2043,95
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	102,7	102,2	102,0	101,8	101,7	101,9	102,0	102,6
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1188,42	1190,86	1191,34	1192,14	1197,98	1205,77	1207,78	1211,00
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	101,8	100,6	100,4	100,5	100,8	101,3	101,4	101,6

Podobnie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalne i rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. We wszystkich kategoriach świadczeniobiorców zanotowano zmniejszenie ich zbiorowości w porównaniu z 2016 r. Emerytury i renty rolnicze w 2017 r. pobierało 37,2 tys. osób (o 1,0% mniej niż przed rokiem i o 12,3% mniej w stosunku do 2010 r.). W ciągu ostatniego roku spadek liczby świadczeniobiorców zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 2,3%), osób pobierających emerytury (o 0,6%) oraz osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,4%). Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, wśród rolników indywidualnych, korzystających ze świadczeń społecznych, również dominowali emeryci – ich udział wyniósł 72,5%. Najniższy udział stanowiły natomiast osoby pobierające renty rodzinne – 4,4%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

Wykres 27. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów
rok poprzedni = 100

Chart 27. Dynamics of monthly average number of retirees and pensioners
previous year = 100

W 2017 r. w województwie pomorskim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 2043,95 zł i była wyższa o 2,6% w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju odpowiednio 2072,44 zł, wzrost o 2,7%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1211,00 zł, co oznacza wzrost o 1,6% w ciągu roku (w kraju odpowiednio 1200,00 zł, wzrost o 1,5%).

Tendencję wzrostową przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju. W województwie pomorskim w szybszym tempie rosła przeciętna miesięczna emerytura i renta wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych niż to samo świadczenie wypłacane rolnikom indywidualnym (w ostatnim roku różnica wyniosła 1,0 p.proc., podczas gdy w kraju było to 1,2 p.proc.). Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w ciągu ostatniego roku zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano w przypadku renty rodzinnej wypłacanej rolnikom indywidualnym – wzrost odpowiednio o 9,1% i 8,8%.

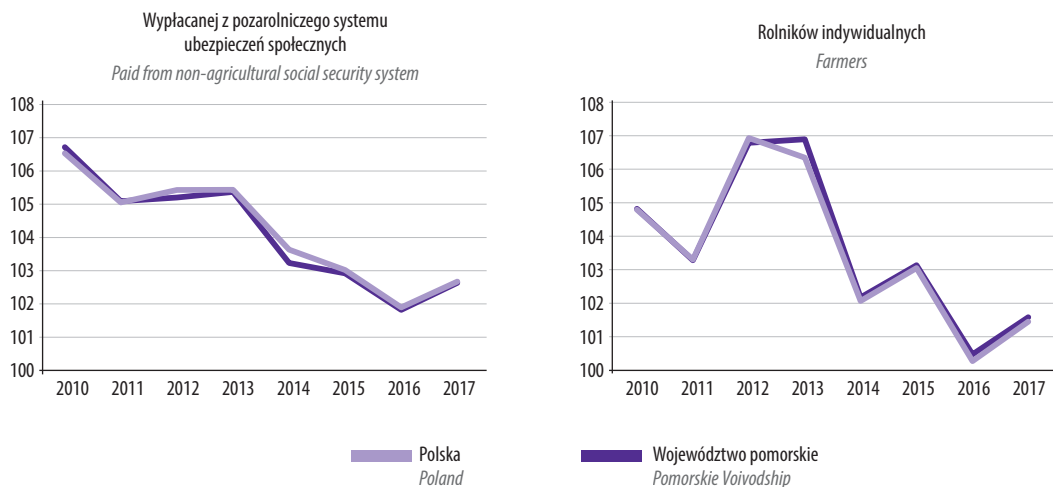
Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2017 r. wysokość świadczeń emerytalnych i rentowych w województwie pomorskim była zbliżona do średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych województwo pomorskie plasowało się na czwartym miejscu w kraju i na siódmym pod względem wysokości przeciętnego świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym.

Wykres 28. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto
rok poprzedni = 100

Chart 28. Dynamics of average monthly gross retirement and other pensions
previous year = 100

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie pomorskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

W 2017 r. w województwie pomorskim (podobnie jak w kraju) ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w odniesieniu do 2016 r. Wzrost cen odnotowano m.in. w grupach: żywność i napoje bezalkoholowe, transport, rekreacja i kultura, zdrowie, edukacja, mieszkanie oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe. Niższe ceny odnotowano w grupie odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. COICOP/HICP).

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim wzrosły o 2,1%. Więcej niż w poprzednim roku płacono m.in. za żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,2%), towary i usługi związane z transportem (o 3,4%), rekreacją i kulturą (o 2,1%), zdrowiem i edukacją (o 1,9%) oraz za napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 1,3%). Spadek cen dotyczył m.in. odzieży i obuwia (o 5,7%).

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Table 13. Price indices of consumer goods and services

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
	POLSKA POLAND			
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	99,4	102,0
w tym: of which:				
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	100,8	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	105,3	101,2	100,7	101,0
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	95,6	94,8
Mieszkanie <i>Housing</i>	103,3	100,5	99,4	101,6
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	99,2	101,2
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	95,4	103,8
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	100,7	98,1	101,4
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,1	100,8	101,2

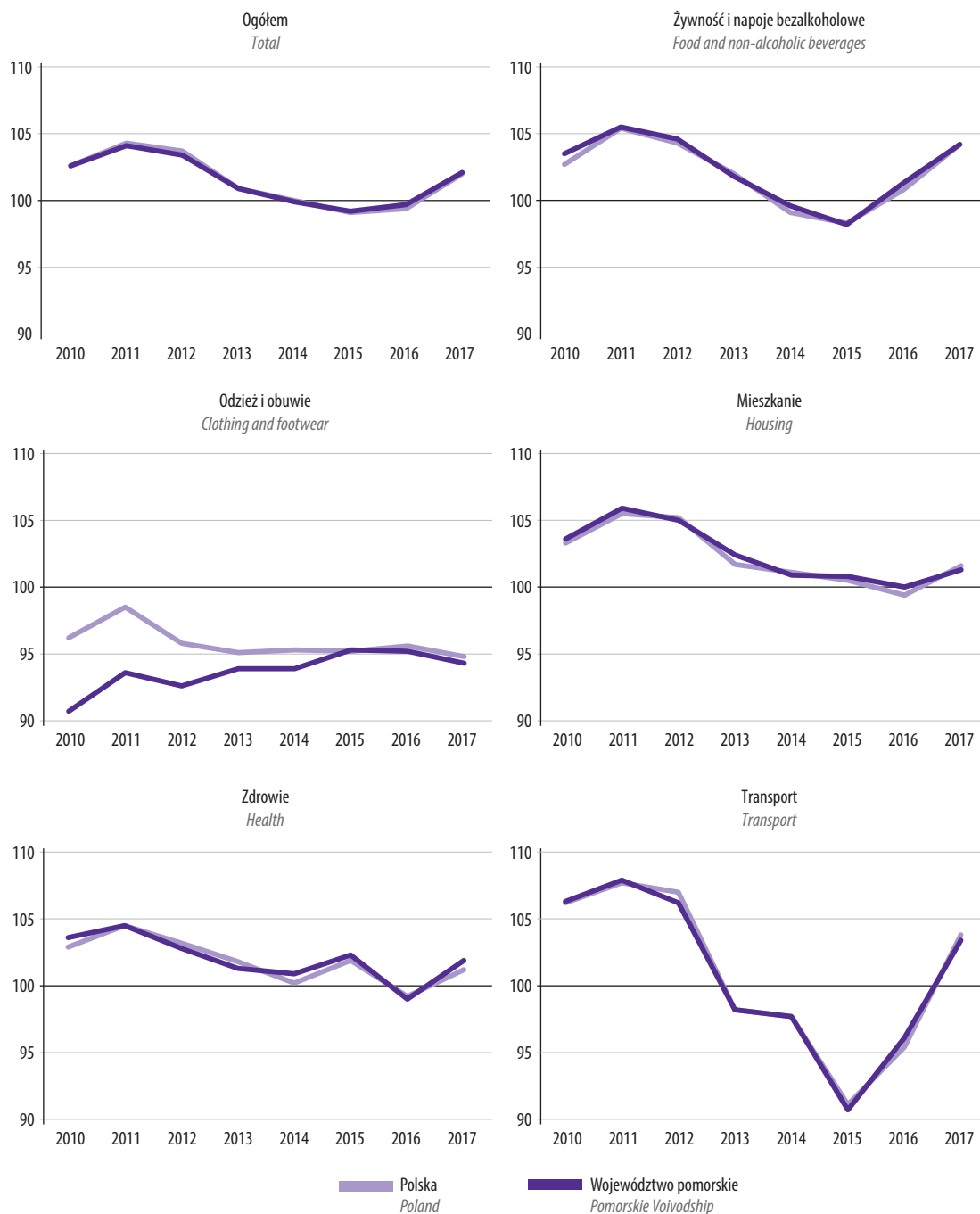
Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)Table 13. *Price indices of consumer goods and services (cont.)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE <i>POMORSKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,2	99,7	102,1
w tym: <i>of which:</i>				
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	103,5	98,2	101,3	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	106,0	101,3	101,4	101,3
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	90,7	95,3	95,2	94,3
Mieszkanie <i>Housing</i>	103,6	100,8	100,0	101,3
Zdrowie <i>Health</i>	103,6	102,3	99,0	101,9
Transport <i>Transport</i>	106,3	90,7	96,1	103,4
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	99,9	97,6	102,1
Edukacja <i>Education</i>	101,4	101,8	102,0	101,9

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane są raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu.

Wykres 29. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
rok poprzedni = 100

Chart 29. Price indices of consumer goods and services
previous year = 100

Tablica 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim

Table 14. Price indices of consumer good and services in Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	99,3	99,3	99,7	100,5	102,1	102,0	101,9	102,2
w tym: of which:								
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	100,4	100,8	101,6	102,2	104,0	103,6	104,1	105,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	101,4	101,5	101,7	100,9	101,3	100,9	101,0	102,0
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	95,6	95,5	95,0	94,6	93,8	93,9	93,8	95,9
Mieszkanie <i>Housing</i>	100,2	99,9	100,0	100,1	101,0	101,3	101,3	101,5
Zdrowie <i>Health</i>	100,3	100,1	97,9	97,7	100,7	101,4	102,6	102,8
Transport <i>Transport</i>	92,7	93,1	95,9	103,0	109,9	104,5	100,1	99,6
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	98,7	96,5	96,8	98,2	100,2	103,1	103,1	101,9
Edukacja <i>Education</i>	101,7	101,7	102,1	102,5	102,3	102,3	102,0	101,1

W analizowanych okresach kwartalnych 2017 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r. wskaźniki cen towarów i usług były zróżnicowane. Ich wzrost zaobserwowano m.in. w grupach: żywność i napoje bezalkoholowe, zdrowie, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, mieszkanie, rekreacja i kultura oraz edukacja, a spadek m.in. w grupie odzież i obuwie. Natomiast ceny towarów i usługi związane z transportem rosły w pierwszych trzech kwartałach w odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r., a w czwartym odnotowano ich spadek. Największy wzrost cen w odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r. (o 9,9%) odnotowano w I kwartale 2017 r. w grupie transport, a największy spadek (o 6,2%) w grupie odzież i obuwie w I i III kwartale 2017 r.

W województwie pomorskim w grudniu 2017 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, w grupie badanych artykułów żywnościowych największy wzrost cen dotyczył m.in. masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 49,7%), jabłek (o 45,9%), jaj kurzych świeżych (o 42,3%), ziemniaków (o 26,0%), marchwi (o 25,4%), mięsa wołowego z kością (rostbef) (o 14,6%), kurcząt patroszonych (o 13,9%) oraz cebuli (o 13,3%). Natomiast mniej można było zapłacić m.in. za cukier biały kryształ (o 13,3%), kielbasę wędzoną (o 8,7%), ser twarogowy półtłusty (o 6,6%), a także za czekoladę mleczną (o 6,5%).

W grupie artykułów nieżywnościowych i usług ceny były zróżnicowane. Najbardziej zdrożały m.in.: wizyta u lekarza specjalisty (o 16,2%), pasta do zębów (o 12,0%), strzyżenie włosów męskich (o 9,1%), węgiel kamienny (o 8,7%), gazeta regionalna (o 7,7%) oraz bilet do kina (o 7,1%). Natomiast zmniejszyła się cena m.in.: garnituru męskiego 2-częściowego, z tkaniny z udziałem wełny (o 5,1%), proszku do prania (o 4,7%), benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 1,7%) oraz oleju napędowego (o 1,5%).

Wykres 30. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie pomorskim w 2017 r.

Chart 30. Price changes of selected consumer goods and services during a year in Pomorskie Voivodship in 2017

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
 Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w zł in PLN				XII 2016 = =100
POLSKA POLAND					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat and rye bread – per 0.5 kg	2,08	2,21	2,21	2,31	104,5
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) ^a – za 1 kg Boneless pork meat (centre loin) ^a – per 1 kg	13,68	13,79	17,26	17,30	100,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per 1 kg	5,96	6,60	6,45	7,11	110,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg Pork ham, boiled – per 1 kg	21,65	24,01	24,96	26,26	105,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l Cow's milk, fat content 3-3.5%, sterilized – per 1 l	2,67	2,80	2,78	2,78	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g	4,27	3,98	4,90	6,75	137,8
Cebula – za 1 kg Onion – per 1 kg	2,25	2,20	1,76	2,01	114,2
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per 1 kg	1,43	1,19	0,98	1,13	115,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per 1 kg	2,94	2,44	3,17	2,62	82,6
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per 1 l	3,64	3,63	3,57	3,60	100,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. ^b Men's suit, fabric of wool – per set ^b	467,17	662,30	658,97	665,00	100,9
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair	164,09	197,64	199,02	202,07	101,5
Ciepła woda – za 1 m ³ Hot water – per 1 m ³	17,89	21,68	21,79	21,69	99,5
Proszek do prania – za 300 g ^c Washing powder – per 300 g ^c	4,43	5,33	5,45	5,48	100,6
Wizyta u lekarza specjalisty Consultation of a specialist doctor	69,63	90,26	93,93	100,85	107,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy Regular ticket for travelling by intra-urban bus	2,23	2,71	2,71	2,71	100,0
Bilet normalny do kina Regular cinema ticket	15,23	18,39	19,02	19,58	102,9
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat and rye bread – per 0.5 kg	2,08	2,07	2,12	2,22	104,7
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) ^a – za 1 kg Boneless pork meat (centre loin) ^a – per 1 kg	14,07	14,46	18,11	18,61	102,8

a W 2010 i 2015 r. – mięso wieprzowe z kością (schab środkowy).

b Z uwagi na zmianę w 2015 r. reprezentanta objętego badaniem cen dane za lata 2016 i 2017 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

c W 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.

a In 2010 and 2015 – bone-in pork meat (centre loin).

b Data for 2016 and 2017 not fully comparable to those for previous years due to the change in 2015 of the representative item covered by the price survey.

c In 2010 – for 400 g, in 2015 – for 280 g.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w zł in PLN				XII 2016 = =100
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE (dok.) POMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)					
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per 1 kg</i>	5,86	6,35	6,99	7,96	113,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled – per 1 kg</i>	21,90	27,58	27,87	29,11	104,4
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cow's milk, fat content 3-3.5%, sterilized – per 1 l</i>	2,91	2,51	2,43	2,49	102,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g</i>	4,51	3,85	4,73	7,08	149,7
Cebula – za 1 kg <i>Onion – per 1 kg</i>	2,38	2,50	2,18	2,47	113,3
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per 1 kg</i>	1,38	1,20	1,04	1,31	126,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per 1 kg</i>	2,99	2,42	3,16	2,74	86,7
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per 1 l</i>	3,85	3,57	3,51	3,48	99,1
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. ^a <i>Men's suit, fabric of wool – per set^a</i>	413,01	559,17	616,75	585,12	94,9
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair</i>	154,96	194,84	186,48	197,68	106,0
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per 1 m³</i>	17,71	21,81	21,87	21,86	100,0
Proszek do prania – za 300 g ^b <i>Washing powder – per 300 g^b</i>	4,28	6,40	5,48	5,22	95,3
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation of a specialist doctor</i>	71,15	88,08	90,00	104,62	116,2
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intra-urban bus</i>	2,18	2,63	2,71	2,69	99,3
Bilet normalny do kina <i>Regular cinema ticket</i>	16,09	20,73	21,71	23,25	107,1

a Z uwagi na zmianę w 2015 r. reprezentanta objętego badaniem cen dane za lata 2016 i 2017 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

b W 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.

a Data for 2016 and 2017 not fully comparable to those for previous years due to the change in 2015 of the representative item covered by the price survey.

b In 2010 – for 400 g, in 2015 – for 280 g.

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo

Agriculture

W 2017 r. w województwie pomorskim przy zwiększonej powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi produkcja ich była większa w porównaniu z 2016 r. Wyższe były również zbiory rzepaku i rzepiku. Zmniejszył się areal uprawy ziemniaków, niższe były też ich plony, co spowodowało zmniejszenie zbiorów ziemniaków w stosunku do 2016 r.

W odniesieniu do roku poprzedniego w 2017 r. odnotowano wzrost pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz spadek pogłowia trzody chlewnej.

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wielkości skupu ziarna żyta, ziemniaków ogółem oraz żywca wieprzowego i wołowego. Natomiast mniejszy niż przed rokiem był skup ziarna pszenicy, żywca drobiowego oraz mleka krowiego.

W województwie pomorskim w 2016 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji zarówno roślinnej, jak i zwierzęcej. W produkcji końcowej i towarowej również odnotowano spadek produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej.

Warunki agrometeorologiczne

Agrometeorological conditions

Warunki agrometeorologiczne panujące w listopadzie 2016 r. sprzyjały wegetacji ozimin i stwarzały dobre warunki dla ich wzrostu i rozwoju. Większość plantacji zbóż ozimych i rzepaku ozimego, wysianych w prawidłowych terminach agrotechnicznych, rozkrzewiło się w optymalny sposób warunkujący dobre przezimowanie. W ostatniej dekadzie miesiąca nastąpił spadek temperatur dobowych, co w połączeniu z opadami śniegu spowodowało zahamowanie wegetacji roślin.

Pogoda w grudniu 2016 r. była zróżnicowana. Na początku miesiąca wystąpiły krótkotrwałe, ale obfite opady śniegu, a następnie przyszła odwilż, która pozbawiła plantacje okrywy śnieżnej. Również temperatura w omawianym okresie ulegała istotnym wahaniom (min. średnio: minus 5°C, max. średnio: 8°C). Takie zmiany pogodowe miały wpływ na hartowanie roślin.

W styczniu 2017 r. odnotowano zróżnicowane warunki atmosferyczne. Spadek temperatury w tym okresie osiągnął miejscami poziom nawet minus 20°C, ale występujące wcześniej obfite opady śniegu utworzyły grubą warstwę zabezpieczającą uprawy (m.in. oziminy i truskawki gruntowe), przed działaniem silnego wiatru i niskich temperatur.

Przebieg pogody w lutym 2017 r. nie stwarzał na ogół zagrożenia dla zimujących roślin. Pierwsza dekada miesiąca była mroźna, ale większość plantacji w tym okresie była pokryta śniegiem, który zabezpieczał rośliny będące w fazie spoczynku. W drugiej dekadzie lutego nastąpiło stopniowe ocieplenie, które spowodowało zanikanie pokrywy śnieżnej i rozmarzanie wierzchniej warstwy gruntu.

W marcu 2017 r. na polach odnotowano wysoki poziom wód gruntowych, co uwidoczniło się w postaci tworzących się zastoisk wodnych oraz przepelnionych rowów melioracyjnych. Taka sytuacja utrudniała rolnikom wjazd na pola i przeprowadzenie zabiegów agrotechnicznych. Przymrozki odnotowane w połowie miesiąca spowodowały utwardzenie gleby i tym samym dały możliwość m.in. wysiewu nawozów azotowych. W trzeciej dekadzie marca nastąpiło ocieplenie, które pozwoliło na rozpoczęcie siewu zbóż jarych.

Trudne warunki atmosferyczne wystąpiły w drugiej połowie kwietnia 2017 r., kiedy to w ciągu dnia panowała temperatura na poziomie około 10°C, a w nocy spadała do minus 4°C. Panujące niekorzystne warunki pogodowe były powodem przesunięcia terminu siewu części warzyw gruntowych. Przymrozki wpłynęły niekorzystnie na część upraw sadowniczych, w tym szczególnie na czereśnie będące w fazie pąka oraz truskawki w gruncie.

Pod koniec pierwszej dekady maja 2017 r. odnotowano przymrozki, które okazały się groźniejsze od przymrozków kwietniowych i dotknęły większość gatunków upraw sadowniczych. Wskutek majowych przymrozków m.in. u niektórych odmian jabłoni i grusz uszkodzeniu uległy zalążki kwiatostanów oraz kwiaty. U zbóż nastąpiło zahamowanie pobierania niektórych składników pokarmowych i wystąpienie przebarwień na blaszkach liściowych. Znaczna poprawa pogody odnotowana w drugiej dekadzie maja sprzyjała poprawie kondycji upraw, ale także stwarzała dobre warunki do wzrostu chwastów oraz pojawienia się szkodników i chorób.

Ciepłe dni odnotowane na początku czerwca 2017 r. sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. W trzeciej dekadzie miesiąca wystąpiły obfite opady deszczu, które wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Pod koniec miesiąca zboża ozime znajdowały się w fazie nalewania ziarna, zboża jare kwitły, a rzepak ozimy wszedł w fazę budowania łuszczyn. Kondycja zbóż i rzepaku ozimego była w tym okresie na bardzo dobrym poziomie.

Chłodny lipiec 2017 r. spowodował na większości plantacji spowolnienie tempa dojrzewania roślin. Trzecia dekada lipca obfitowała w opady deszczu (miejscami odnotowano opad w wysokości 80 mm w ciągu dwóch dni), co wpłynęło na znaczne opóźnienie zbiorów jęczmienia ozimego. Ponadto zaobserwowano zjawisko wylegania roślin oraz porażenia zbóż przez choroby grzybowe.

Długotrwałe i obfite opady deszczu, które wystąpiły w sierpniu 2017 r. spowodowały opóźnienie w przeprowadzeniu prac żniwnych oraz wpłynęły na spadek jakości zbieranego ziarna. W połowie miesiąca przez część województwa przeszły nawałnice, które niszcząc i powalając drzewa dodatkowo utrudniły wjazd na pola.

Pogoda odnotowana we wrześniu 2017 r. również nie sprzyjała zbiorom roślin uprawnych. Konsekwencją opóźnienia zbiorów było uniemożliwienie wykonania terminowych uprawek późniowych i przedsięwziętych pod kolejne rośliny następcze. Wśród zbóż ozimych do końca września w całości został zebrany jedynie jęczmień ozimy.

Październik 2017 r. był kolejnym miesiącem z deszczową i chłodną pogodą, która znacząco opóźniła siewy zbóż ozimych. Oziminy, które zostały wysiane w prawidłowym terminie agrotechnicznym miały, ze względu na znaczne uwilgotnienie gleby, trudne warunki do prawidłowego rozwoju.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Table 16. Selected data concerning agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi <i>basic cereals with cereal mixed</i>	35,1	36,7	37,8	40,0
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,6	28,5	27,0	29,5
ziemniaki ^a <i>potatoes ^a</i>	219	210	286	279
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	484	520	665	679
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b w szt. (stan w czerwcu): <i>Livestock per 100 ha of agricultural land ^b in heads (as of June):</i>				
bydło <i>cattle</i>	38,6 ^c	41,0	40,8 *	42,0
trzoda chlewna <i>pigs</i>	102,6 ^c	80,0	74,7 *	77,7
owce <i>sheeps</i>	1,8 ^c	1,6	1,6	1,8
drób kurzy ^d <i>poultry ^d</i>	1031,5 ^c	1004,6*	1162,3	1215,0
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in PLN:</i>				
ziarno pszenicy ^e za 1 dt <i>wheat grain ^e per 1 dt</i>	59,84	66,83	62,02	66,44
ziarno żyta ^e za 1 dt <i>rye grain ^e per 1 dt</i>	42,12	51,42	51,73	54,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	50,86	51,15	52,27	52,46
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle (excluding calves) for slaughter per 1 kg</i>	4,56	6,02	5,91	6,35
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per 1 kg</i>	3,89	4,30	4,68	5,05
mleko krowie za 1 l <i>cow's milk per 1 l</i>	1,07	1,13	1,11	1,39
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in PLN:</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	64,91	75,59	75,11	78,86
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	48,58	58,67	59,33	63,23
ziemniaki jadalne późne za 1 dt <i>late edible potatoes per 1 dt</i>	98,51 ^f	82,04	96,02	87,43
prosię na chów za 1 szt. <i>piglet per piece</i>	130,20	154,03	154,62	183,96

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez upraw w ogrodach przydomowych.

b Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.

c Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

d Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni.

e Bez ziarna siewnego.

f Przeciętna cena roczna – bez notowań cen ziemniaków wczesnych w lipcu i sierpniu.

a Including kitchen gardens; in 2010 excluding kitchen gardens.

b See general notes, item 11 on page 106.

c Data of the Agricultural Census 2010.

d Until 2015 – aged more than 2 weeks.

e Excluding seed grain.

f Average annual price - excluding price quotations of early kinds of potatoes in July and August.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Table 16. Selected data concerning agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszkami zbożowymi <i>basic cereals with cereal mixed</i>	37,4	42,6	39,7	43,2
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	22,8	29,1	28,3	32,4
ziemniaki ^a <i>potatoes ^a</i>	248	260	304	291
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	515	568	743	688
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b w szt. (stan w czerwcu): <i>Livestock per 100 ha of agricultural land ^b in heads (as of June):</i>				
bydło <i>cattle</i>	26,0 ^c	26,9	28,4	28,7
trzoda chlewna <i>pigs</i>	112,7 ^c	100,2	103,4*	97,0
owce <i>sheeps</i>	2,3 ^c	1,9	2,0	2,3
drób kurzy ^d <i>poultry ^d</i>	977,4 ^c	774,7*	841,1	820,0
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in PLN:</i>				
ziarno pszenicy ^e za 1 dt <i>wheat grain ^e per 1 dt</i>	59,49	70,28	63,96	68,65
ziarno żyta ^e za 1 dt <i>rye grain ^e per 1 dt</i>	44,88	52,93	52,28	53,19
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	37,64	46,19	52,37	57,22
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle (excluding calves) for slaughter per 1 kg</i>	4,50	6,14	6,16	6,46
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per 1 kg</i>	3,97	4,44	4,71	4,97
mleko krowie za 1 l <i>cow's milk per 1 l</i>	1,04	1,09	1,06	1,40
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in PLN:</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	63,73	73,15	75,55	76,47
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	69,06	54,78	52,13	54,62
ziemniaki jadalne późne za 1 dt <i>late edible potatoes per 1 dt</i>	98,40 ^f	90,44	96,31	92,99
prosię na chów za 1 szt. <i>piglet per piece</i>	141,59	116,67	•	•

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez upraw w ogrodach przydomowych.

b Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.

c Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

d Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni.

e Bez ziarna siewnego.

f Przeciętna cena roczna – bez notowań cen ziemniaków wczesnych w lipcu i sierpniu.

a Including kitchen gardens; in 2010 excluding kitchen gardens.

b See general notes, item 11 on page 106.

c Data of the Agricultural Census 2010.

d Until 2015 – aged more than 2 weeks.

e Excluding seed grain.

f Average annual price – excluding price quotations of early kinds of potatoes in July and August.

Produkcja roślinna

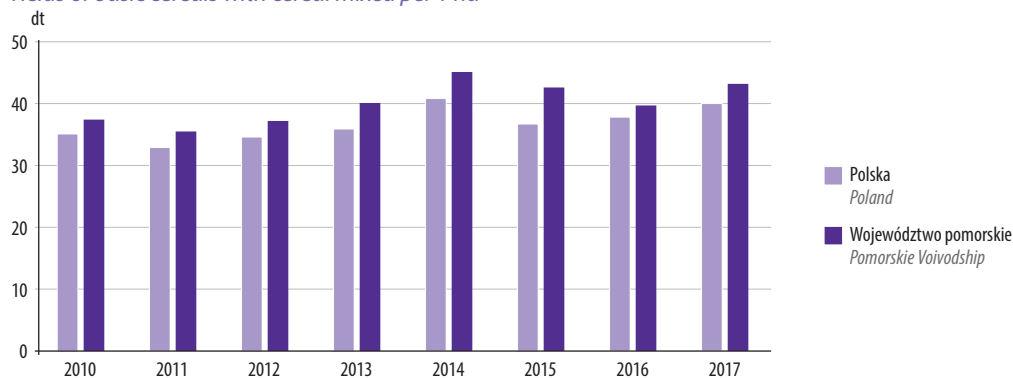
Crop production

W 2017 r. powierzchnia upraw zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 380,2 tys. ha i była większa o 2,4% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 3,0% mniejsza w stosunku do 2010 r. W 2017 r. plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnęły poziom 43,2 dt z 1 ha i były większe o 8,8% w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim oraz wyższe o 15,5% w relacji do 2010 r. W odniesieniu do średnich plonów w kraju plony wojewódzkie były wyższe zarówno w 2017 r., jak i w 2016 r. oraz w 2010 r. odpowiednio o: 8,0%, 14,3% i 23,1%. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 1640,6 tys. t, tj. o 11,3% więcej niż przed rokiem i o 12,1% więcej niż w 2010 r.

W 2017 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wyniosła 80,2 tys. ha i zwiększyła się o 23,7% w porównaniu z rokiem poprzednim, a w stosunku do 2010 r. zwiększyła się o 9,4%. W omawianym roku plony tej uprawy wyniosły 32,4 dt z 1 ha i w porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się o 14,5%, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosły o 42,1%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie pomorskim w omawianym okresie oszacowano na 259,5 tys. t i były wyższe o 41,6% od uzyskanych w 2016 r. oraz wyższe o 55,0% od notowanych w 2010 r.

Wykres 31. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

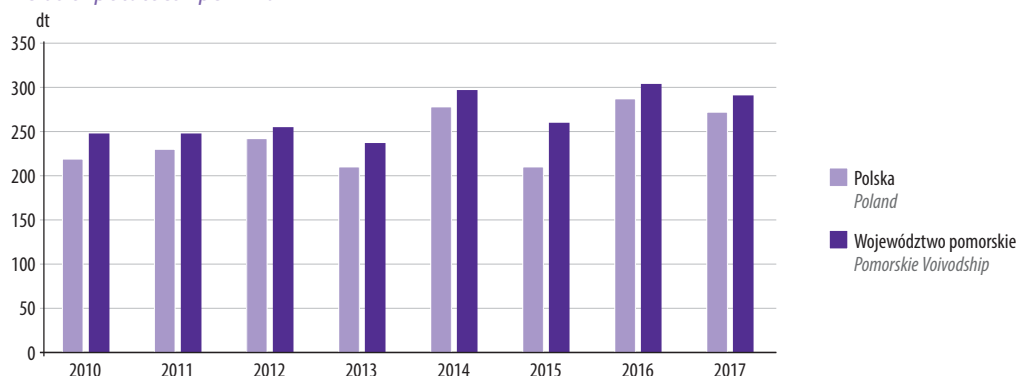
Chart 31. Yields of basic cereals with cereal mixed per 1 ha

W 2017 r. powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 18,2 tys. i zmniejszyła się o 5,2% w stosunku do 2016 r. Z 1 ha zebrano 291 dt ziemniaków, czyli o 4,3% mniej niż w 2016 r. W odniesieniu do wielkości średnich plonów ziemniaków w kraju uzyskane plony w województwie pomorskim były wyższe o 4,3%. Produkcja ziemniaków w województwie pomorskim w 2017 r., przy mniejszej powierzchni uprawy, wyniosła 528,2 tys. t i była niższa o 9,2% w stosunku do 2016 r.

Wykres 32. Plony ziemniaków^a z 1 ha

Chart 32. Yields of potatoes^a per 1 ha

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez upraw w ogrodach przydomowych.
a Including kitchen gardens; in 2010 excluding kitchen gardens.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Livestock

Badania pogłowia trzody chlewnej oraz produkcji żywca wieprzowego od 2014 r. prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W czerwcu 2017 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 214,6 tys. szt., co stanowiło 3,5% pogłowia bydła w kraju (8 miejsce w kraju). W stosunku do 2016 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 4,4% (w Polsce - o 3,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 9,9% (w kraju – o 7,0%).

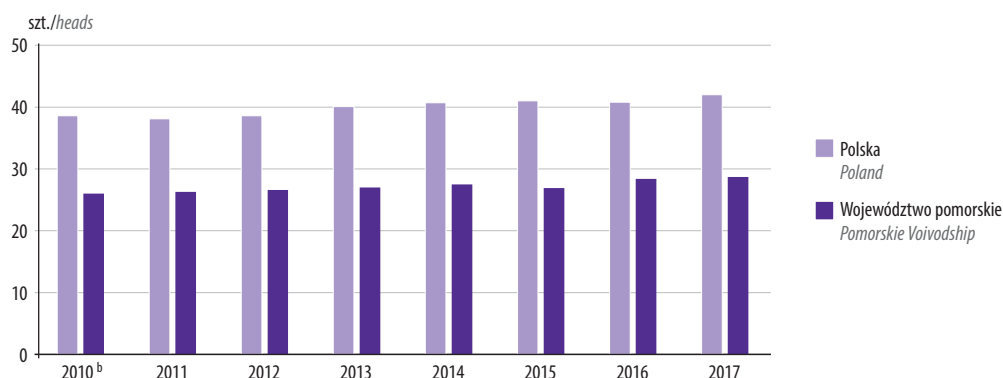
W czerwcu 2017 r. w pogłowie bydła ogółem 32,8% stanowiły krowy, wśród których udział krów mlecznych wyniósł 83,2% (dla Polski odpowiednio 38,7% i 90,7%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Wykres 33. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych^a

Stan w czerwcu

Chart 33. Cattle per 100 ha of agricultural land^a

As of June

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.

b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

a See general notes, item 11 on page 106.

b Data of the Agricultural Census as of 30 VI.

W czerwcu 2017 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 726,0 tys. szt., co stanowiło 6,4% pogłowia trzody chlewnej w kraju (5 lokata w kraju), w tym 67,2 tys. szt., tj. 9,3% stanowiły lochy (w kraju – 7,8%). W odniesieniu do stanu z czerwca 2016 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 3,1% (w Polsce zwiększyła się o 4,5%), a w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. nastąpił spadek o 14,1% (w kraju – o 25,5%).

W czerwcu 2017 r. stado owiec liczyło 16,9 tys. szt., co stanowiło 6,5% pogłowia owiec w kraju (5 lokata w kraju). W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zwiększył się o 14,1% (w Polsce – o 9,2%), a w odniesieniu do 2010 r. zmniejszył się o 1,8% (w kraju pozostał na zbliżonym poziomie).

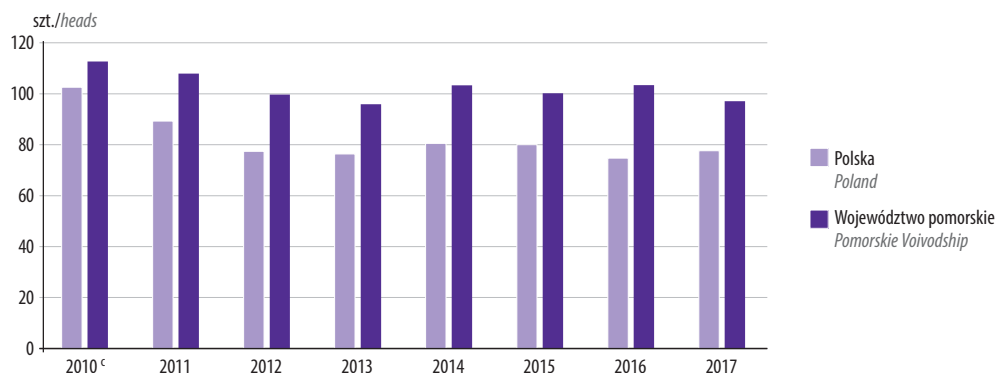
W czerwcu 2017 r. stado drobiu¹ w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 6377,1 tys. szt. i stanowiło 3,2% pogłowia drobiu w Polsce (13 miejsce w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie zwiększyła się o 0,2% (w kraju wzrosła o 5,2%), a w stosunku do stanu notowanego w 2010 r. zmniejszyła się o 17,3% (w Polsce wzrosła o 13,3%).

1 Od 2016 r. w pogłowie drobiu uwzględnia się pisklęta do 2 tygodnia życia.

Wykres 34. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^a

Stan w czerwcu ^b

Chart 34. Pigs per 100 ha of agricultural land ^a
As of June ^b

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.
b Do 2013 r. stan w końcu lipca.
c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.
a See general notes, item 11 on page 106.
b Until 2013 as of the end of July.
c Data of the Agricultural Census as of 30 VI.

Skup produktów rolnych

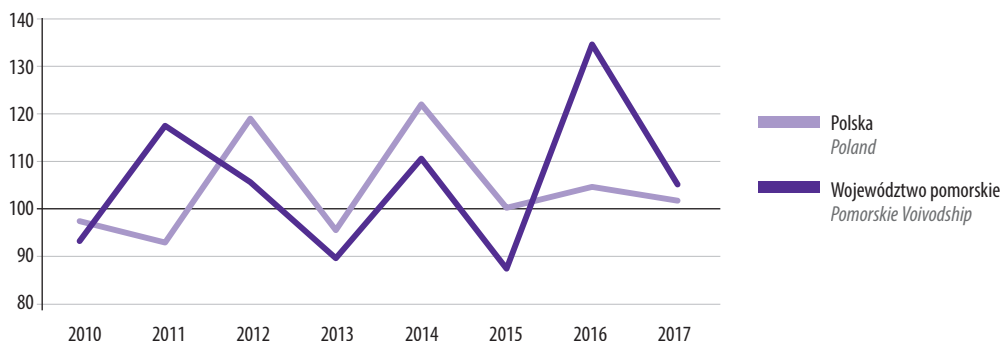
Procurement of agricultural products

W 2017 r. skupiono 1002,0 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 9,6% skupu ogółem tego typu ziaren zbóż w kraju. W odniesieniu do roku poprzedniego skup omawianych produktów w województwie był wyższy o 5,1%, a w kraju o 1,7%.

Wykres 35. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)

rok poprzedni = 100

Chart 35. Dynamics of procurement of consumer and feed cereals (including cereal mixed, excluding seed grain) previous year = 100

W województwie pomorskim w 2017 r. skupiono 712,4 tys. t pszenicy, tj. o 0,2% mniej niż w poprzednim roku. Skup żyta wyniósł 116,2 tys. t i zwiększył się o 29,6% w odniesieniu do 2016 r.

Skup ziemniaków w 2017 r. ukształtował się na poziomie 260,7 tys. t, co stanowiło 14,3% skupu ziemniaków ogółem w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost skupu ziemniaków o 6,8% (w kraju spadek o 3,3%).

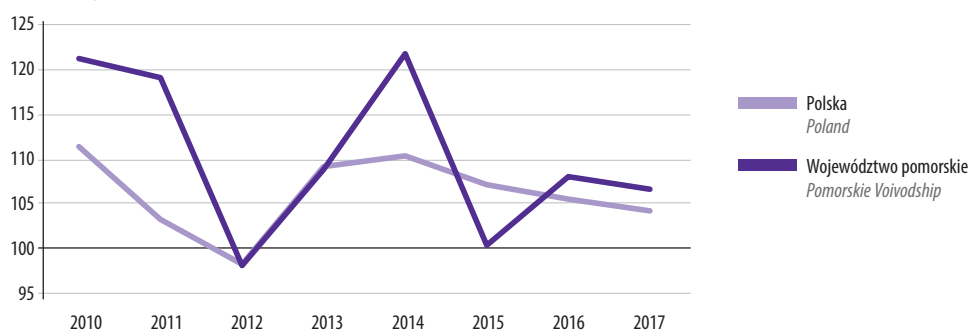
W omawianym roku skupiono 320,0 tys. t żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowiło 7,2% skupu ogólnokrajowego tego typu mięsa. W odniesieniu do 2016 r. skup żywca rzeźnego w wadze poubojowej ciepłej był wyższy o 6,2% (w kraju – o 3,4%).

W ciągu ostatniego roku skupiono 434,1 tys. t żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 6,8% skupu żywca rzeźnego ogółem w kraju), tj. o 6,5% więcej niż w 2016 r. (w kraju wzrost o 4,1%).

Wykres 36. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

rok poprzedni = 100

Chart 36. Dynamics of procurement of animals for slaughter in total (in live weight) previous year = 100

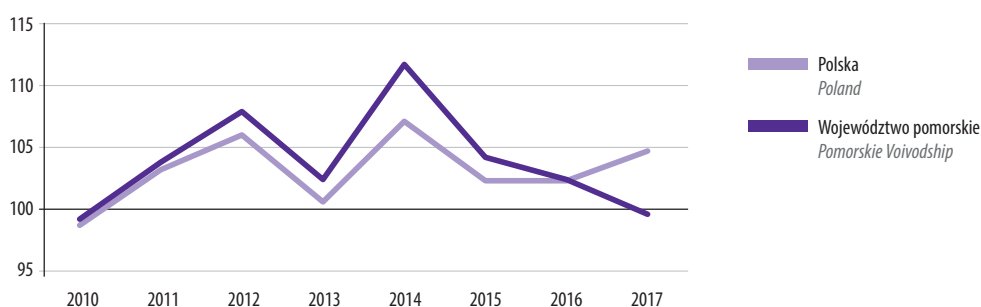
W 2017 r. skupiono 273,1 tys. t żywca wieprzowego, o 8,1% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 32,0 tys. t i był o 34,4% większy niż przed rokiem, a żywca drobiowego skupiono 128,8 tys. t, czyli o 1,6% mniej niż w 2016 r.

Skup mleka krowiego w 2017 r. wyniósł 317,0 mln litrów (co stanowiło 2,8% wielkości skupu mleka ogółem w kraju), tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem (w skali kraju więcej o 4,7%).

Wykres 37. Dynamika skupu mleka krowiego

rok poprzedni = 100

Chart 37. Dynamics of procurement of cows' milk previous year = 100

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

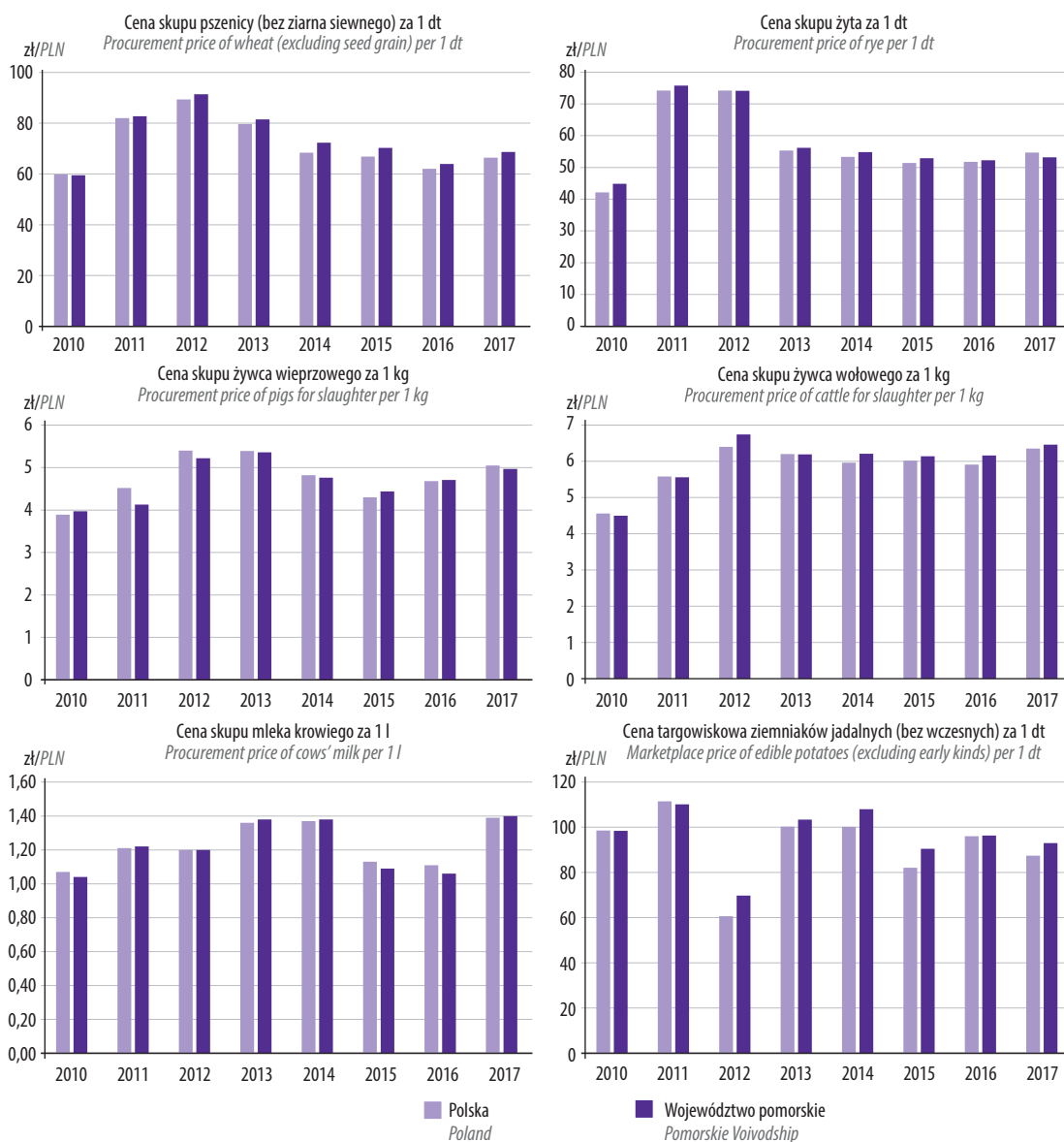
Procurement and marketplace prices of agricultural products

W 2017 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost cen ziarna pszenicy oraz żyta w skupie i na targowiskach, żywca rzeźnego wołowego i wieprzowego w skupie oraz ziemniaków jadalnych w skupie. Natomiast niższe były ceny ziemniaków jadalnych na targowiskach.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie pomorskim w 2017 r. wyniosła 68,65 zł za 1 dt (w kraju – 66,44 zł) i była wyższa o 7,3% od zanotowanej przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 76,47 zł (w kraju – 78,86 zł), tj. o 1,2% więcej niż w 2016 r.

Wykres 38. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
 Chart 38. Procurement and marketplace prices of agricultural products

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W analizowanym roku, cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 53,19 zł za 1 dt (w kraju – 54,67 zł), o 1,7% wyższym w odniesieniu do zanotowanego w 2016 r. W obrocie targowiskowym cena żyta zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 4,8% osiągając poziom 54,62 zł (w Polsce – 63,23 zł).

W 2017 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie płacono 57,22 zł za 1 dt (w kraju – 52,46 zł), o 9,3% więcej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych późnych ukształtowała się na poziomie 92,99 zł za 1 dt (w Polsce – 87,43 zł), o 3,4% niższym w stosunku do zanotowanego w 2016 r.

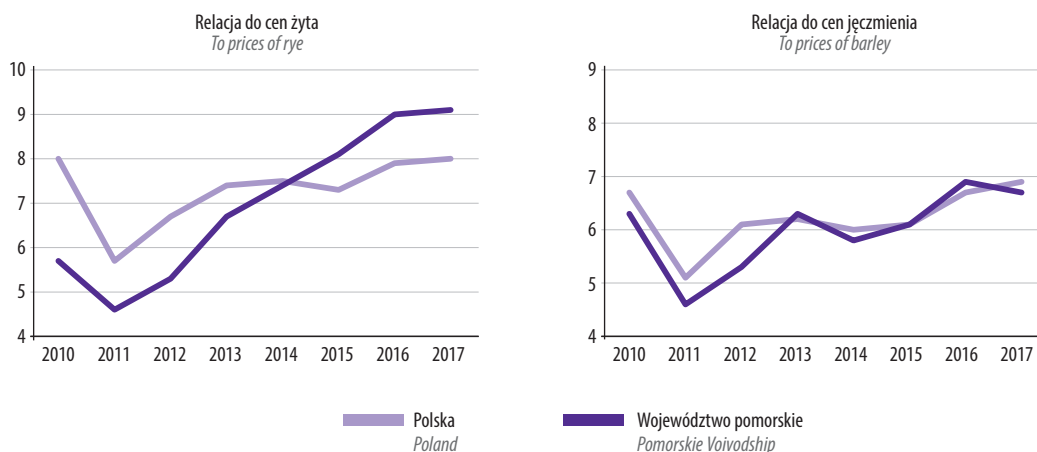
W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,46 zł za 1 kg (w kraju – 6,35 zł), co oznacza wzrost o 4,9% w stosunku do 2016 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,97 zł za 1 kg (w kraju – 5,05 zł), tj. wyższą o 5,4% od notowanej w 2016 r.

W 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa zwiększeniu i ukształtowała się na poziomie 9,1 (wobec 9,0 w 2016 r.). Natomiast w kraju relacja ta wyniosła 8,0 wobec 7,9 w 2016 r. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia w analizowanym okresie zwiększyła się i wyniosła 6,7 w 2017 r. wobec 6,9 w 2016 r. (w kraju odpowiednio – 6,9 i 6,7).

Wykres 39. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Chart 39. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace prices of rye and barley

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2017 r. osiągnęła poziom 3,39 zł za 1 kg (w kraju – 3,69 zł) i była niższa o 1,0% od zanotowanej w poprzednim roku.

Za 1 l mleka krowiego w omawianym roku płacono 1,40 zł (w kraju – 1,39 zł), o 32,0% więcej niż przed rokiem.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano spadek produkcji globalnej o 6,3%, o czym zdecydowała o 12,1% niższa niż w 2015 r. produkcja roślinna, jak i o 0,2% niższa produkcja zwierzęca. W 2016 r. udział województwa pomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,3% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,1%, a zwierzęcej 4,6%.

W 2016 r. produkcja zwierzęca stanowiła 61,3% wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie pomorskim. Wartość produkcji końcowej w 2016 r. w porównaniu z poprzednim rokiem była o 6,4% niższa (na co złożył się spadek produkcji roślinnej o 14,8% i produkcji zwierzęcej o 0,2%).

W 2016 r. w towarowej produkcji rolniczej odnotowano spadek produkcji ogółem (o 4,2%), przy równoczesnym spadku produkcji roślinnej (o 9,4%) i produkcji zwierzęcej (o 0,7%).

Udział województwa w produkcji końcowej oraz towarowej ogółem w kraju w 2016 r. wyniósł odpowiednio 4,4% i 4,6%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane uwzględniają naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie pomorskim” – publikacja dostępna co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

W 2017 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była wyższa niż przed rokiem. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy¹ w przemyśle, któremu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji,
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych,
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. w województwie pomorskim osiągnęła (w cenach bieżących) wartość 85862,1 mln zł (6 miejsce w kraju) i była wyższa (w cenach stałych) zarówno w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim, jak i w 2010 r. – odpowiednio o 5,6% i o 51,6%. W skali kraju w omawianym okresie produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) zwiększyła się odpowiednio o 6,5% i o 32,1%.

W województwie pomorskim, w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2017 r., odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku; najwyższy w okresie styczeń-marzec o 6,1%, a najniższy w okresie styczeń-wrzesień o 5,3%.

Tablica 17. Przemysł
Table 17. Industry

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in PLN million	945306,9	1197028,5	1236375,4	1352954,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	83,0	85,9	86,9	87,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	2442,2	2510,7	2566,7	2649,9

¹ Mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tablica 17. Przemysł (dok.)

Table 17. Industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE				
<i>POMORSKIE VOIVODSHIP</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in PLN million</i>	58388,9	76715,3	78836,6	85862,1
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	89,5	91,7	91,9	92,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thousands</i>	135,4	135,6	141,6	148,7
GDAŃSK				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in PLN million</i>	30037,3	34426,8	31146,7	34819,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	85,3	86,0	84,9	86,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thousands</i>	36,3	27,4	27,8	28,0

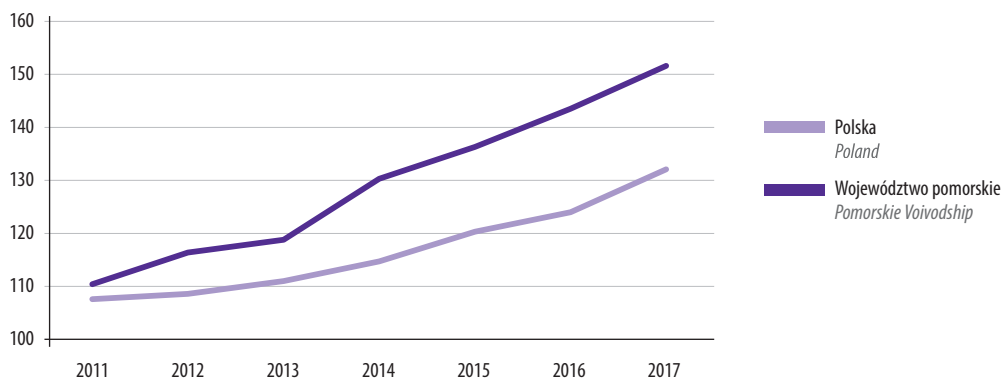
Dominującą wartość w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (w cenach bieżących) w 2017 r. w województwie pomorskim stanowiła produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 79337,9 mln zł. Dla porównania drugi co do wielkości dział w produkcji sprzedanej przemysłu w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 4335,8 mln zł był ponad 18-krotnie mniejszy.

Wykres 40. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

2010 = 100

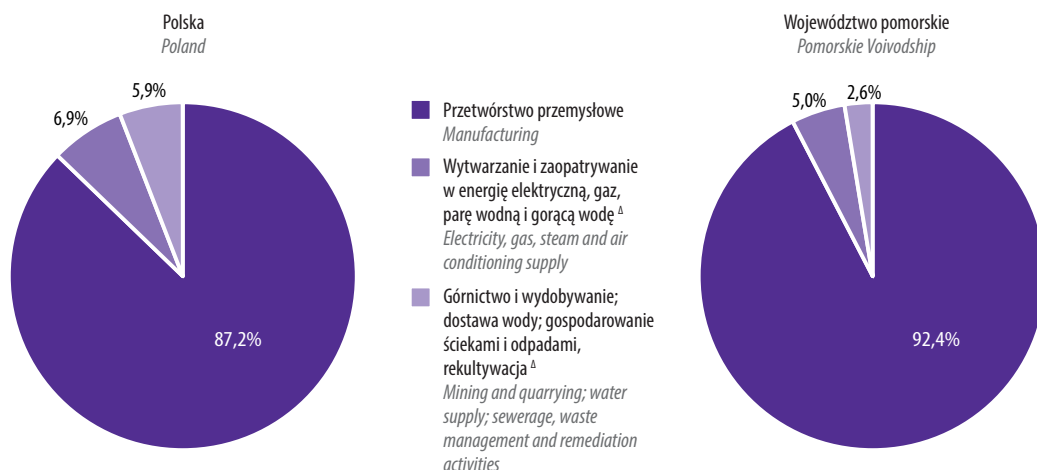
Chart 40. Dynamics of sold production of industry (constant prices)

2010 = 100

Wykres 41. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji w 2017 r. (ceny bieżące)

Chart 41. Structure of sold production of industry by sections in 2017 (current prices)

W 2017 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym w skali roku zwiększyła się o 6,1% przy jednoczesnym 92,4% udziale tej sekcji w wartości produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (w cenach bieżących). W kraju udział przetwórstwa przemysłowego wyniósł 87,2%. W województwie pomorskim wzrost produkcji sprzedanej w stosunku do 2016 r. odnotowano także w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 2,1%). Natomiast w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zanotowano spadek produkcji sprzedanej (o 2,5%) w stosunku do 2016 r.

Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych

W 2017 r. wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana (w cenach stałych) m.in. w produkcji maszyn i urządzeń (o 37,2%), odzieży (o 35,7%), poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 27,2%), produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 21,6%), wyrobów z metali (o 11,4%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 10,4%) oraz artykułów spożywczych (o 7,7%). W analizowanym okresie spadek produkcji odnotowano m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 42,7%), pozostałego sprzętu transportowego (o 17,4%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 10,3%) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,9%).

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim (ceny stałe)

Table 18. Dynamics of sold production of industry in Pomorskie Voivodship (constant prices)

Sektory i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	105,2	106,1	106,2	105,3	106,1	105,4	105,3	105,6
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	105,4	106,7	106,7	105,9	107,2	106,1	105,9	106,1
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	107,2	108,1	106,8	106,2	103,4	105,0	108,5	107,7
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	96,6	111,5	100,8	97,2	97,3	100,1	109,3	101,2
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	114,7	119,6	89,9	98,6	118,2	104,9	105,1	135,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>	105,4	108,9	107,7	106,8	118,3	109,2	107,1	106,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	94,8	96,6	100,6	102,4	105,5	105,3	105,8	106,4
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	88,7	102,7	109,6	109,9	142,5	139,0	131,1	127,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	110,7	107,6	103,1	101,5	101,1	97,4	98,5	99,1
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	116,7	124,2	121,0	120,1	124,0	113,1	117,4	121,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	105,1	104,8	104,5	103,6	113,7	108,3	108,9	110,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	100,5	104,9	108,1	110,4	136,5	123,7	114,8	111,4
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	133,8	133,7	122,8	119,0	98,9	97,3	96,3	89,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ</i>	93,5	89,5	94,2	96,1	144,3	147,0	142,2	137,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ</i>	100,8	102,0	99,6	102,0	57,2	54,0	54,4	57,3

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim (ceny stałe) (dok.)

Table 18. Dynamics of sold production of industry in Pomorskie Voivodship (constant prices) (cont.)

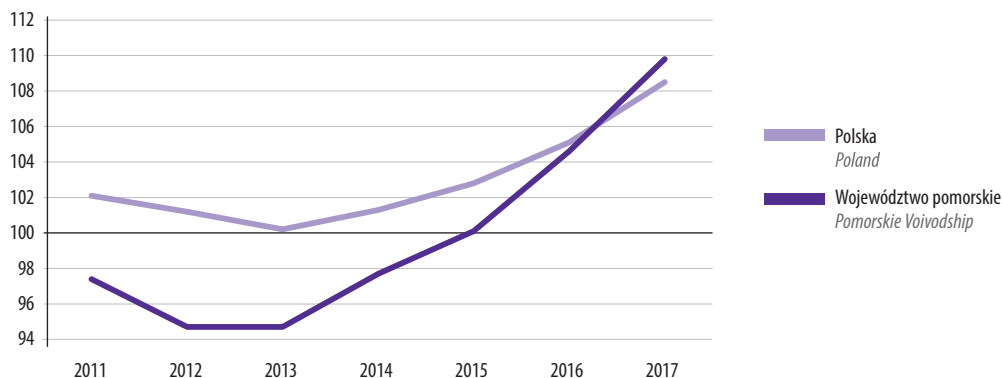
Sekcje i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	144,5	134,9	131,2	117,5	76,7	82,1	78,6	82,6
Produkcja mebli Manufacture of furniture	124,0	119,7	125,5	122,9	110,6	104,9	100,7	102,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	95,9	92,7	92,7	91,8	93,9	95,4	96,1	97,5
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	106,0	106,2	108,7	110,2	105,8	103,9	102,7	102,1
w tym: of which:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody Water collection, treatment and supply	110,9	123,4	139,3	141,7	105,3	92,7	80,8	81,8
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków Sewerage	89,4	92,8	92,0	93,3	105,5	105,4	107,0	106,3
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	130,2	122,1	127,7	129,6	106,1	104,1	102,2	101,5

Zwiększeniu w 2017 r. produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim, zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2010 r., towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odpowiednio o 5,0% i o 9,8%. W kraju również zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odpowiednio o 3,2% i o 8,5%.

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 148,7 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego wzrosło w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 5,3%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,5%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,2%).

Wykres 42. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

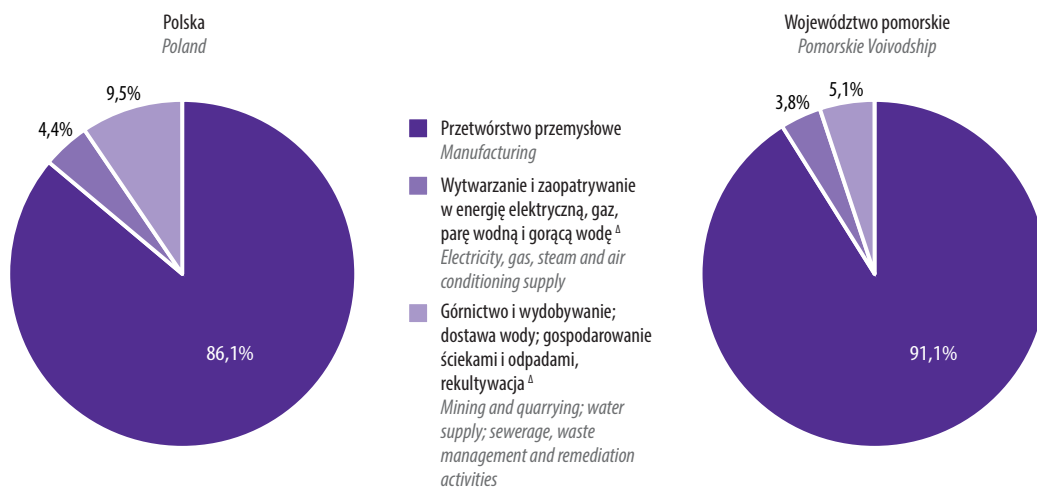
2010 = 100

Chart 42. Dynamics of average paid employment in industry
2010 = 100

W województwie pomorskim wydajność pracy w przemyśle w 2017 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej w cenach stałych na 1 zatrudnionego wzrosła o 0,6% w stosunku do roku poprzedniego. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,2%.

Wykres 43. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji w 2017 r.

Chart 43. Structure of average paid employment in industry by sections in 2017

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W 2017 r. w województwie pomorskim zanotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była również wartość produkcji budowlano-montażowej. Równocześnie w omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy¹ w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty),
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane,
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

W 2017 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 12122,1 mln zł (5 miejsce w kraju) i zwiększyła się o 14,2% w porównaniu z rokiem poprzednim (w skali kraju wzrost o 11,8%).

Tablica 19.
Table 19.

Budownictwo

Construction

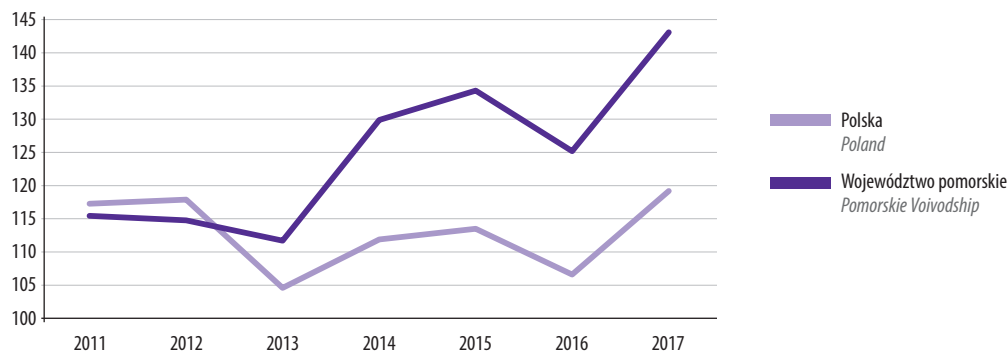
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in PLN million	160403,9	181990,4	171042,0	191257,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	51,5	47,8	43,6	44,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	442,8	386,0	383,4	387,0
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in PLN million	8473,4	11376,3	10612,3	12122,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	52,5	44,7	41,9	44,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	28,8	25,7	27,1	27,3
GDAŃSK				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in PLN million	2799,7	3513,3	3539,7	3449,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	57,0	44,3	39,6	41,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	8,4	7,9	8,8	8,5

¹ Mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

W województwie pomorskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 5347,0 mln zł (44,1% wartości produkcji sprzedanej budownictwa ogółem) i zwiększyła się o 20,2% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim. W kraju wzrost produkcji budowlano-montażowej wyniósł 12,9%.

Wykres 44. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2010 = 100

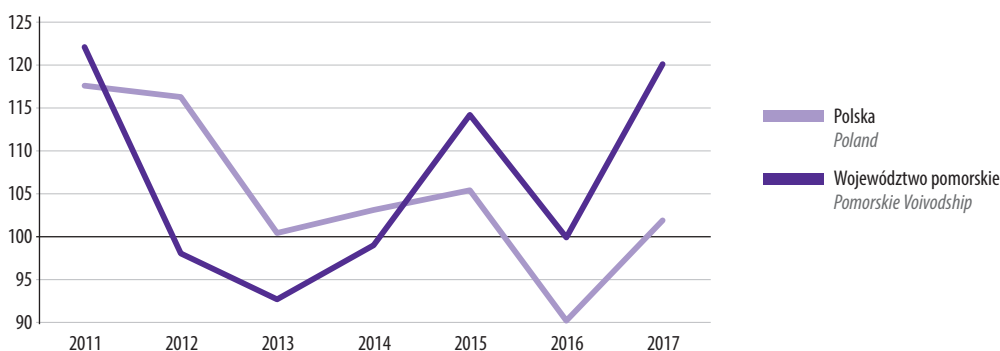
Chart 44. Dynamics of sold production of construction (current prices)
2010 = 100

W produkcji budowlano-montażowej ogółem najwyższy udział miały podmioty, których podstawowym rodzajem działalności jest wykonywanie robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (43,9% wartości produkcji budowlano-montażowej w 2017 r.), a ich produkcja była o 14,1% wyższa niż rok wcześniej. W przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie budynków (udział – 40,0%) produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 20,2%. Natomiast w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział – 16,1%) produkcja budowlano-montażowa była wyższa o 40,9% w stosunku do 2016 r.

Wykres 45. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010 = 100

Chart 45. Dynamics of construction and assembly production (current prices)
2010 = 100

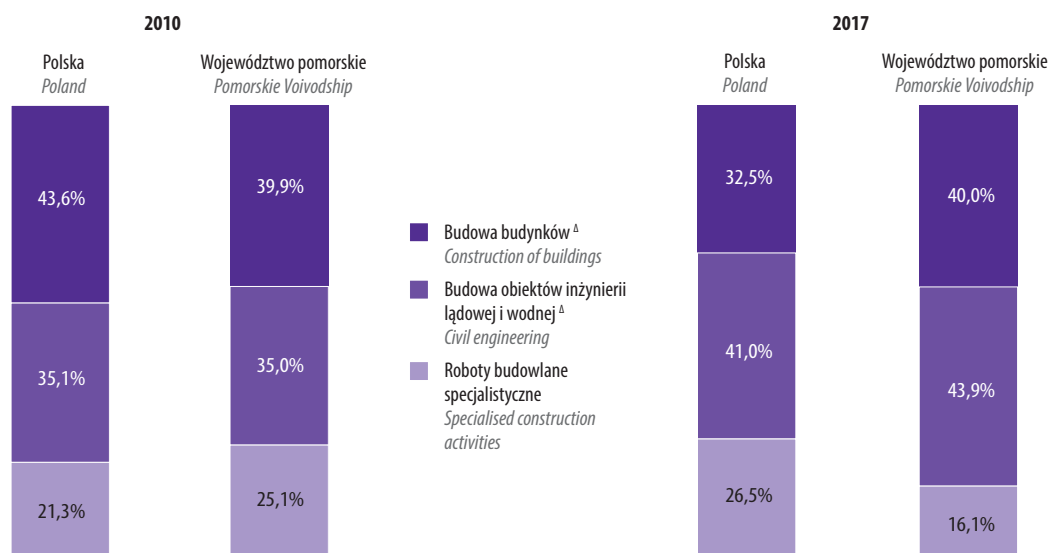
Tablica 20. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie pomorskim (ceny bieżące)

Table 20. Dynamics of construction and assembly production in Pomorskie Voivodship (current prices)

Działy Divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	101,5	99,0	86,5	87,5	112,6	106,5	120,0	120,2
Budowa budynków ^Δ <i>Construction of buildings</i>	112,7	100,6	93,0	83,6	90,9	92,6	112,5	120,2
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ <i>Civil engineering</i>	96,4	102,8	81,8	94,2	130,8	117,2	123,7	114,1
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialised construction activities</i>	85,1	85,5	83,1	79,2	136,4	116,6	132,3	140,9

Wykres 46. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów (ceny bieżące)

Chart 46. Structure of construction and assembly production by divisions (current prices)

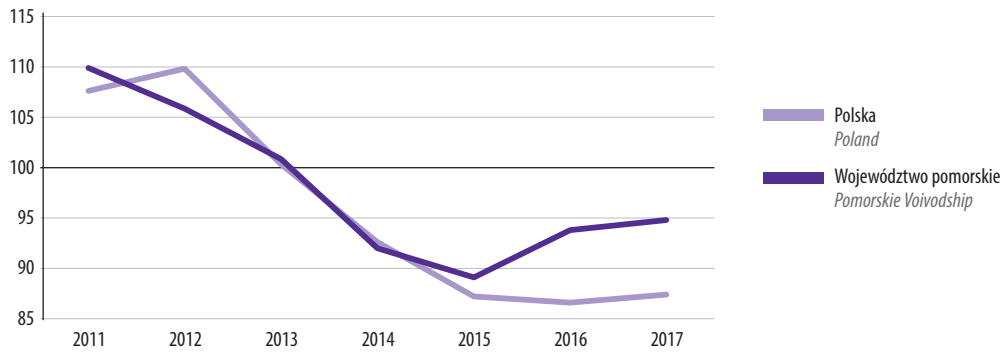

W 2017 r. wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa w województwie pomorskim towarzyszyło zwiększenie w skali roku przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 1,0% (w skali kraju wzrost o 0,9%).

W województwie pomorskim wydajność pracy w budownictwie w 2017 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego wzrosła o 13,1% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 47. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2010 = 100

Chart 47. Dynamics of average paid employment in construction
2010 = 100

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe

Dwelling construction

W 2017 r. w województwie pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania, zmniejszyła się natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. W porównaniu z 2016 r. wzrosła liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

W 2017 r. w województwie pomorskim oddano do użytkowania 15815 mieszkań, co stanowiło 8,9% ogólnej ich liczby w kraju. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 20,2% w porównaniu z 2016 r. (w kraju wzrost o 9,3%) i o 33,9% w odniesieniu do 2010 r. (w kraju wzrost o 31,4%).

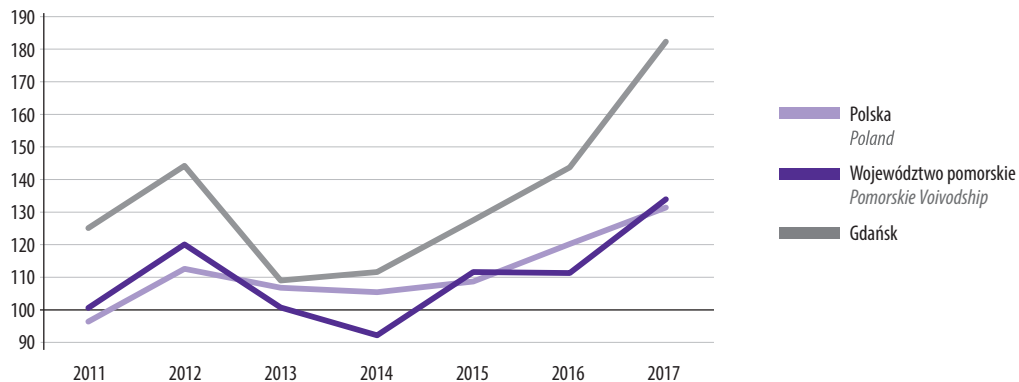
Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe

Table 21. Dwelling construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1,000 population</i>	3,5	3,8	4,3	4,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor space of dwelling completed in m²</i>	106,1	99,8	94,5	92,7
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności <i>Permits per 1000 population</i>	4,5	4,9	5,5	6,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings under construction per 1,000 population</i>	4,1	4,4	4,5	5,4
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1,000 population</i>	5,2	5,7	5,7	6,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor space of dwelling completed in m²</i>	97,0	86,3	86,9	82,5
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności <i>Permits per 1,000 population</i>	5,5	6,7	8,5	9,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings under construction per 1,000 population</i>	5,8	6,0	6,7	8,4
GDAŃSK				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1,000 population</i>	7,7	9,8	11,0	13,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor space of dwelling completed in m²</i>	72,9	56,6	59,7	57,7
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności <i>Permits per 1,000 population</i>	7,3	9,9	14,9	15,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings under construction per 1,000 population</i>	10,2	13,0	13,9	17,2

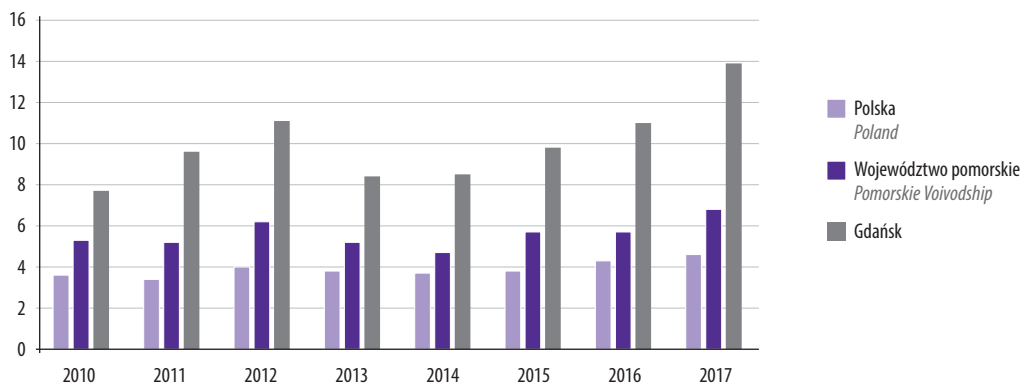
Wykres 48. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
2010 = 100

Chart 48. Dynamics of number of dwellings completed
2010 = 100

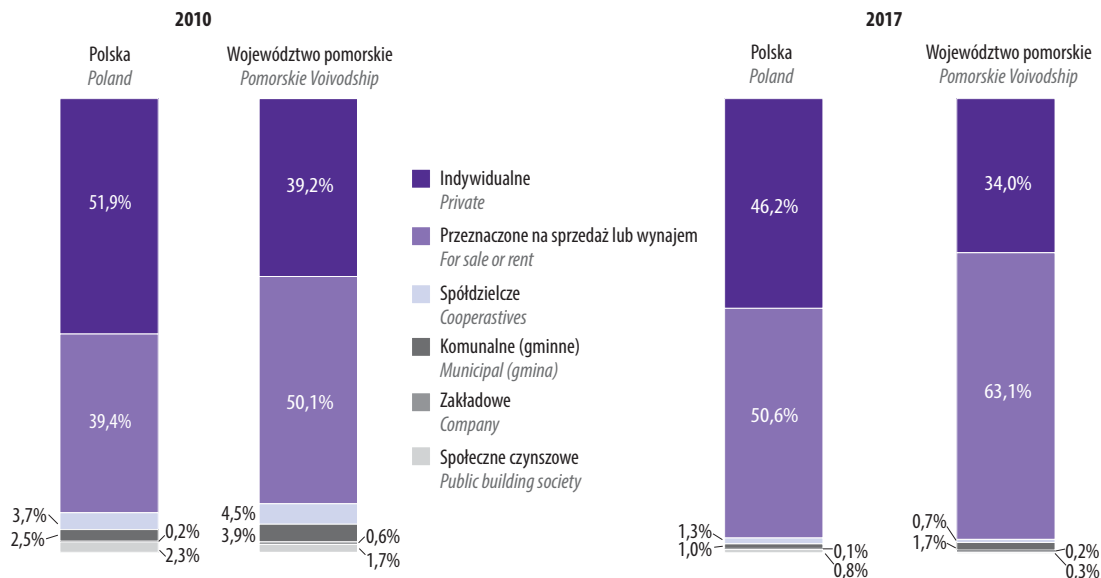
Wykres 49. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności

Chart 49. Dwellings completed per 1,000 population

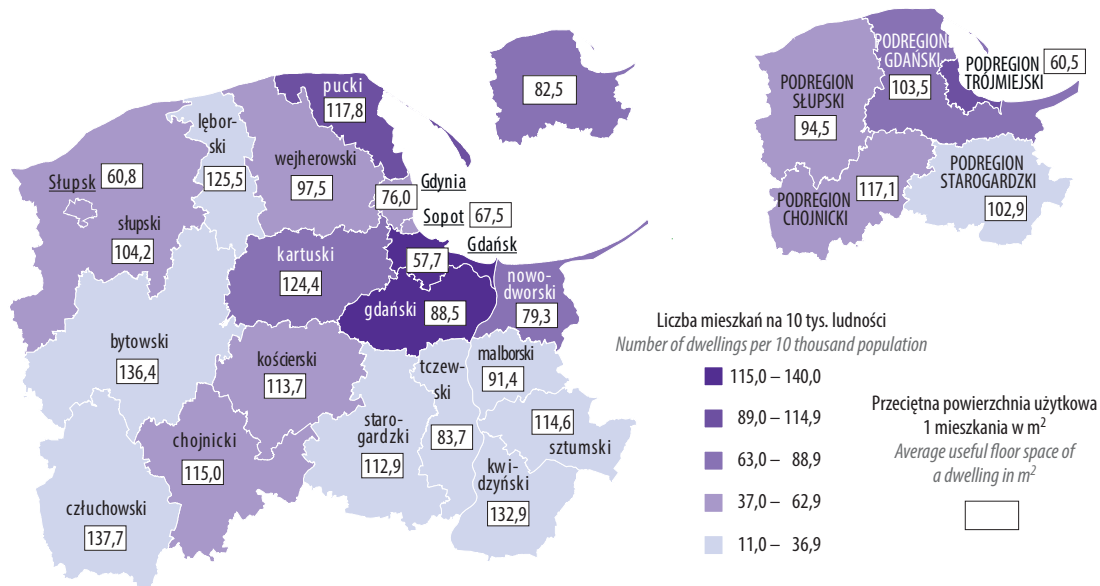
Biorąc pod uwagę formy budownictwa w województwie pomorskim, w porównaniu z 2016 r., wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania zanotowano w budownictwie indywidualnym, przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, komunalnym oraz zakładowym. Największy udział (63,1%) stanowiło budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, podobnie jak w kraju (50,6%).

Wykres 50. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
 Chart 50. Structure of dwellings completed by forms of construction

Mapa 8. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Map 8. Dwellings completed in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2017

Tablica 22. Mieszkania oddane do użytkownika w województwie pomorskim

Table 22. Dwellings completed in Pomorskie Voivodship

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2016				2017			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average useful floor space of dwelling in m²</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average useful floor space of dwelling in m²</i>
Ogółem <i>Total</i>	13155	100,0	99,8	86,9	15815	100,0	120,2	82,5
Indywidualne <i>Private</i>	4717	35,9	92,4	137,1	5379	34,0	114,0	130,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	7952	60,4	105,8	59,2	9977	63,1	125,5	58,0
Spółdzielcze <i>Cooperatives</i>	161	1,2	71,6	68,2	116	0,7	72,0	79,3
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	120	0,9	62,5	38,5	264	1,7	220,0	45,2
Zakładowe <i>Company</i>	1	0,0	2,9	58,0	33	0,2	3300,0	60,0
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	204	1,6	188,9	49,9	46	0,3	22,5	50,2

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

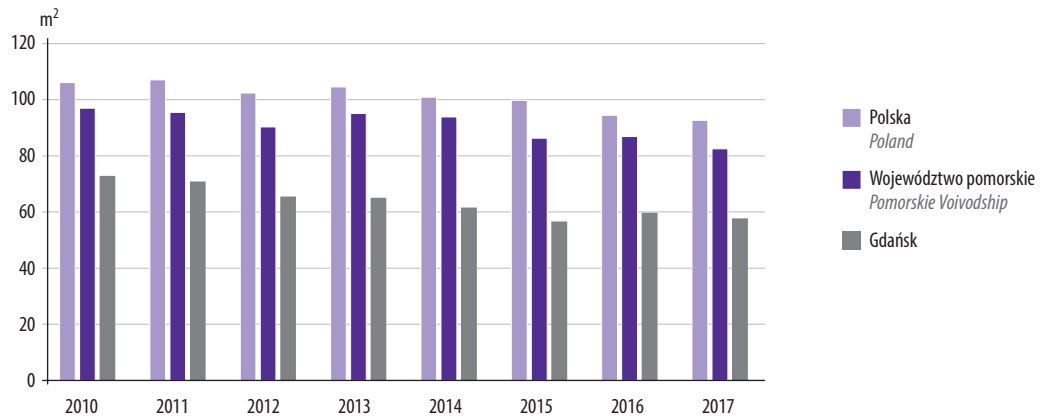
W 2017 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkownika w województwie pomorskim wyniosła 82,5 m² (92,7 m² w kraju). W stosunku do roku poprzedniego odnotowano zmniejszenie przeciętnej powierzchni o 4,4 m² (w kraju zmniejszenie o 1,8 m²). W porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia 1 mieszkania zmniejszyła się odpowiednio o 14,5 m² w województwie i o 13,4 m² w kraju.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 130,4 m², a najmniejszą przeciętną powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania komunalne (45,2 m²).

W województwie pomorskim w 2017 r. największe mieszkania budowano w powiecie: człuchowskim (przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania – 137,7 m²) i bytowskim (136,4 m²), a najmniejsze – w Gdańsku (57,7 m²) oraz w Słupsku (60,8 m²).

Wykres 51. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

Chart 51. Average useful floor space of dwelling completed

W 2017 r. wydano pozwolenia na budowę 20794 mieszkań, tj. o 6,1% więcej niż rok wcześniej i o 65,6% więcej w porównaniu z 2010 r. (w skali kraju odpowiednio wzrost o 8,3% i 43,0%).

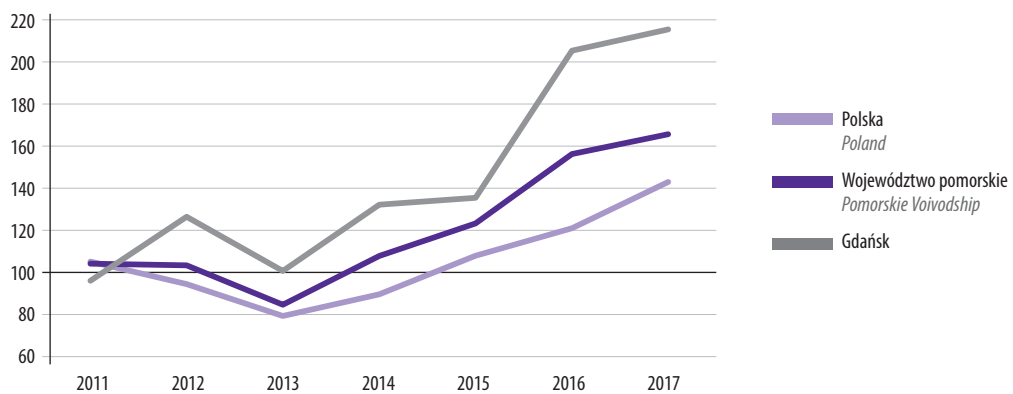
W województwie pomorskim najczęściej pozwoleń na budowę mieszkań wydano deweloperom (55,8% ogólnej liczby wydanych pozwoleń) oraz inwestorom indywidualnym (40,3%). Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia zwiększyła się także w budownictwie spółdzielczym.

Wykres 52. Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań

2010 = 100

Chart 52. Dynamics of number of permits issued for dwellings

2010 = 100

Tablica 23. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie pomorskim

Table 23. Dwellings for which permits were issued in Pomorskie Voivodship

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015 = 100	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016 = 100
Ogółem <i>Total</i>	19606	100,0	126,6	20794	100,0	106,1
Indywidualne <i>Private</i>	8280	42,2	135,1	8379	40,3	101,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	10853	55,4	117,5	11608	55,8	107,0
Spółdzielcze <i>Cooperatives</i>	101	0,5	388,5	360	1,7	356,4
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	222	1,1	426,9	120	0,6	54,1
Zakładowe <i>Company</i>	150	0,8	833,3	83	0,4	55,3
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	-	x	x	244	1,2	x

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia zanotowano w jedenastu powiatach województwa pomorskiego, przy czym najwyższy wzrost zanotowano w powiecie kościerskim (o 212,2%), w powiecie kwidzińskim (o 114,7%) oraz w powiecie tczewskim (o 101,0%). Wyraźny spadek natomiast zaobserwowano w Słupsku (o 55,3%) i w powiecie malborskim (o 35,4%).

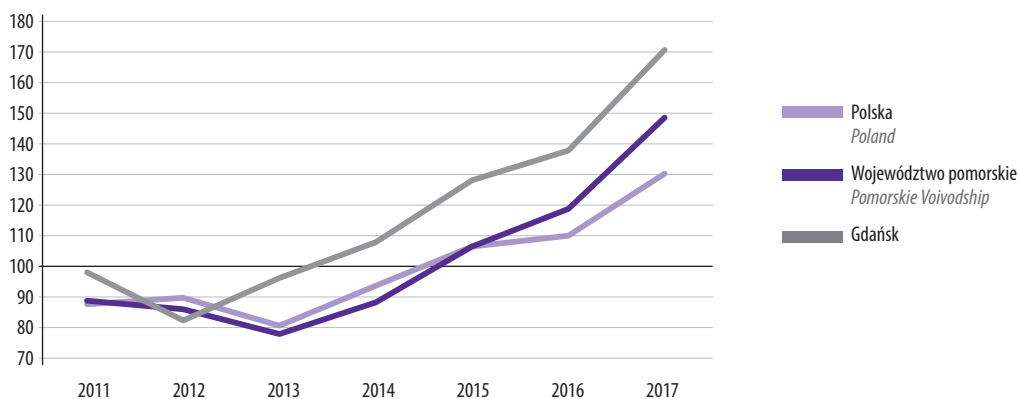
W 2017 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto wyniosła 19433 – o 25,2% więcej niż w 2016 r. (w skali kraju wzrost wyniósł 18,4%) i o 48,6% więcej w porównaniu z 2010 r. (w kraju wzrost o 30,3%).

Wykres 53. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto

2010 = 100

Chart 53. Dynamics of number of dwellings under construction

2010 = 100

Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (11798 mieszkań, o 31,9% więcej niż w 2016 r.) oraz w budownictwie indywidualnym (7184 mieszkań, odpowiednio o 15,0% więcej).

W województwie pomorskim w odniesieniu do 2016 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w jedenastu powiatach, m.in. w powiecie kwidzyńskim (o 167,0%), w Gdyni (o 60,0%) oraz w powiecie gdańskim (o 55,2%). Natomiast spadek zanotowano w dziewięciu powiatach, a największy w Sopocie (o 41,8%) i w powiecie kościerskim (o 27,7%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2017 r. w województwie pomorskim, w odniesieniu do roku poprzedniego, zanotowano wzrost zarówno wartości sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe z województwa pomorskiego w 2017 r. zwiększyła się o 16,1% w odniesieniu do poprzedniego roku (w kraju odnotowano wzrost o 8,4%).

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)

Table 24. Dynamics of retail sale^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	104,0	108,4
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	107,1	105,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	96,8	112,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Foodstuffs, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,2	107,0
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialised stores</i>	113,6	109,3	103,6	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	110,7	112,7
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	111,5	112,8
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, consumer electronics, household appliances</i>	123,0	104,3	108,6	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Books, newspapers and other sale in specialised stores</i>	83,6	115,9	105,4	109,4
Pozostałe <i>Others</i>	95,9	87,7	91,7	105,0

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

^a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category according to the prevailing type of activity by the current organisational status. The reported changes (increase / decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące) (dok.)Table 24. Dynamics of retail sale^a (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Ogółem <i>Total</i>	112,4	103,7	94,8	116,1
w tym: of which:				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	113,0	120,5	52,6	131,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	118,7	97,1	103,1	114,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Foodstuffs, beverages and tobacco products</i>	108,4	99,6	110,9	106,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialised stores</i>	103,6	107,2	132,3	112,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	138,5	108,3	102,2	124,6
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	118,0	98,5	111,6	107,5
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, consumer electronics, household appliances</i>	114,3	112,0	113,5	112,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Books, newspapers and other sale in specialised stores</i>	98,4	113,0	76,1	115,4
Pozostałe <i>Others</i>	96,3	97,7	88,5	131,2

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category according to the prevailing type of activity by the current organisational status. The reported changes (increase / decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

W województwie pomorskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2017 r. odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) towarów w skali roku (najwyższy w okresie styczeń-wrzesień o 16,2%, a najniższy w okresie styczeń-czerwiec o 14,5%). Wyższy poziom sprzedaży w porównaniu z 2016 r. uzyskano m.in. w grupach: sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 31,9%), pozostałe (o 31,2%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 24,6%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 15,4%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 12,6%), sprzedaż mebli, RTV, AGD (o 12,1%), sprzedaż tekstyliów, odzieży, obuwia (o 7,5%) oraz sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 6,3%).

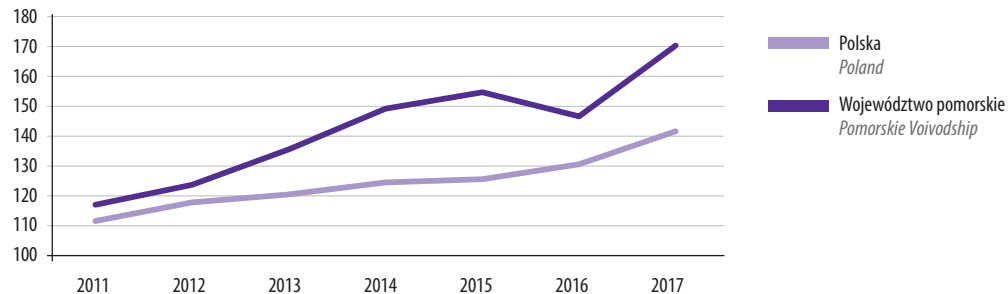
W 2017 r. w sprzedaży detalicznej ogółem największy udział miały m.in. przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (22,2%) oraz sprzedażą tekstyliów, odzieży, obuwia (20,5%).

Wykres 54. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)

2010 = 100

Chart 54. Dynamics of retail sale (current prices)

2010 = 100

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie pomorskim (ceny bieżące) Table 25. Dynamics of retail sale^a in Pomorskie Voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	92,3	93,9	95,5	94,8	114,8	114,5	116,2	116,1
w tym: <i>of which:</i>								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	50,8	54,7	57,0	52,6	130,4	128,3	129,3	131,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	97,5	98,7	101,1	103,1	122,8	117,3	115,0	114,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Foodstuffs, beverages and tobacco products</i>	110,7	111,1	111,8	110,9	101,1	102,2	104,9	106,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialised stores</i>	137,2	137,0	136,5	132,3	103,0	106,0	108,5	112,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	100,1	100,9	102,4	102,2	130,8	126,9	124,4	124,6
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	111,4	112,8	112,3	111,6	105,0	104,2	107,1	107,5

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category according to the prevailing type of activity by the current organisational status. The reported changes (increase / decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie pomorskim (ceny bieżące) (dok.)Table 25. Dynamics of retail sale^a in Pomorskie Voivodship (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of the previous year = 100							
Meble, RTV, AGD Furniture, consumer electronics, household appliances	114,4	118,8	117,1	113,5	108,7	107,7	109,1	112,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizo- wanych sklepach Books, newspapers and other sale in specialised stores	68,7	69,6	73,1	76,1	103,2	124,9	121,6	115,4
Pozostałe Others	91,8	85,8	87,0	88,5	114,8	124,0	135,4	131,2

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category according to the prevailing type of activity by the current organisational status. The reported changes (increase / decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

W 2017 r. w województwie pomorskim sprzedaż hurtowa towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 23,0% w stosunku do roku poprzedniego, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 19,9% (w kraju zanotowano wzrost odpowiednio o 12,9% i o 11,9%). W skali roku największy wzrost sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano m.in. w sprzedaży hurtowej wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia (o 45,4%), kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 39,8%), sprzedaży hurtowej produktów rolnych i żywych zwierząt (o 38,0%), sprzedaży hurtowej żywności (o 34,3%) oraz w sprzedaży hurtowej półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 23,5%). Natomiast największy spadek zanotowano w sprzedaży hurtowej realizowanej na zlecenie (o 30,8%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2017 r. w porównaniu z 2016 r. w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych województwa pomorskiego odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych (za wyjątkiem wskaźnika rentowności ze sprzedaży). Odnotowano wyższe niż przed rokiem przychody ze sprzedaży na eksport. Zwiększył się również udział przedsiębiorstw rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy lub większy od 0,0) w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych.

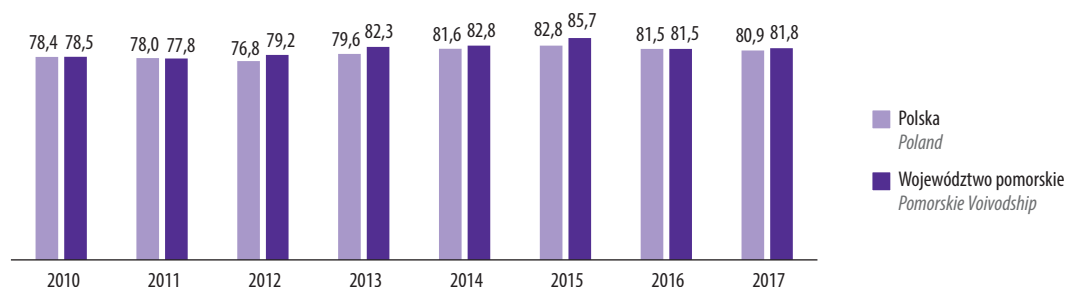
W 2017 r. w województwie pomorskim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik finansowy brutto i netto były wyższe niż w 2016 r. Wyższy był również wynik na pozostałej działalności operacyjnej. Odnotowano zdecydowanie korzystniejszy wynik na operacjach finansowych.

W kraju w tym samym czasie również odnotowano wyższe wyniki finansowe. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były korzystniejsze niż przed rokiem.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

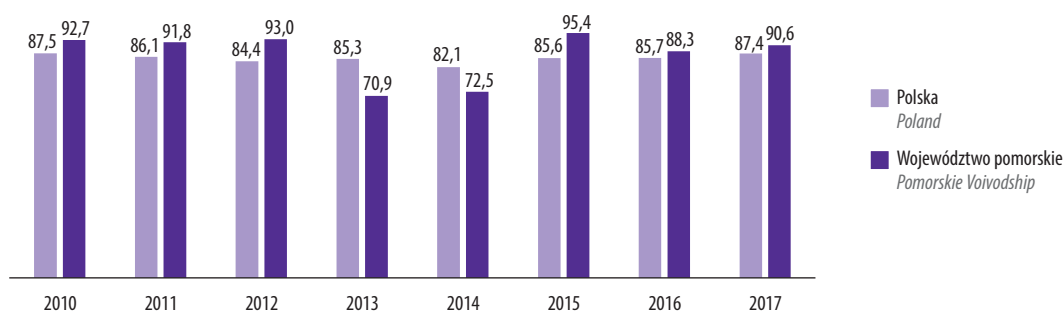
Wykres 55. Udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych (w %)

Chart 55. Share of enterprises showing net profit in total number of non-financial enterprises (in %)

Wykres 56. Udział przychodów przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności (w %)

Chart 56. Share of revenue from non-financial enterprises showing net profit in revenue from total activity (in %)

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia),
- pozostałe koszty operacyjne,
- koszty finansowe.

W 2017 r. zysk netto wykazało 81,8% badanych przedsiębiorstw (co uplasowało województwo pomorskie na siódmej pozycji w kraju) wobec 81,5% w 2016 r., a uzyskane przez nie przychody stanowiły 90,6% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 88,3% przed rokiem).

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 177989,1 mln zł i wzrosły o 12,3% w stosunku do 2016 r. Natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 167554,9 mln zł i zwiększyły się o 11,3%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,9 p.proc. do 94,1% (w kraju wskaźnik ten wyniósł 94,8% wobec 95,0% przed rokiem).

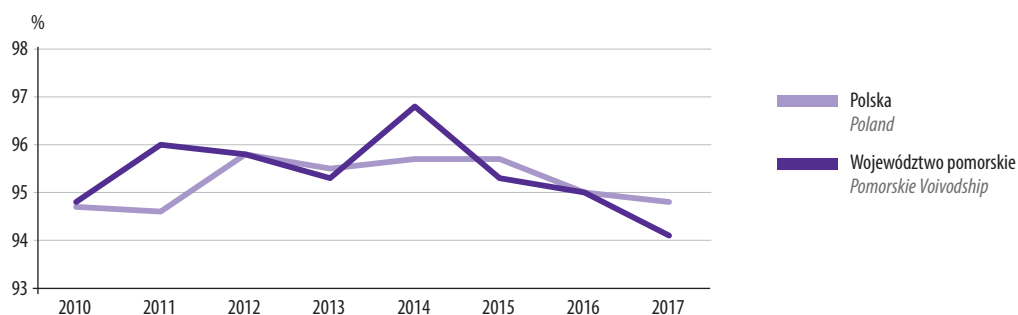
W omawianym okresie przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwie pomorskim osiągnęły wartość 171758,9 mln zł (wzrost o 11,7% w stosunku do 2016 r. oraz wzrost o 57,1% w stosunku do 2010 r.), a koszty ich uzyskania wyniosły 163365,9 mln zł (odpowiednio wzrost o 12,0% i o 57,4%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 8393,1 mln zł i był wyższy zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i 2010 r. odpowiednio o 6,8% i o 51,5%. W stosunku rocznym wynik na operacjach finansowych wzrósł z minus 145,0 mln zł w 2016 r. do 1527,1 mln zł w 2017 r., co było następstwem wzrostu przychodów na operacjach finansowych (o 42,4%) i jednocześnie spadku kosztów tych operacji (o 20,2%). W 2017 r. wzrósł również w stosunku do 2016 r. wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 148,2%) i wyniósł 514,0 mln zł. W rezultacie wynik finansowy brutto w 2017 r. osiągnął wartość 10434,2 mln zł, tj. o 31,7% wyższą niż przed rokiem, a po odliczeniu obowiązkowych obciążeń wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 8826,4 mln zł, co oznacza wzrost o 33,5% w stosunku do uzyskanego w 2016 r. Pod względem wysokości osiągniętego wyniku finansowego netto województwo pomorskie znalazło się na piątej pozycji w kraju (po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i małopolskim). Udział wyniku finansowego netto z województwa pomorskiego na tle kraju wyniósł 7,0%.

Wyniki finansowe:

- **wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych,
- **wynik finansowy netto** (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

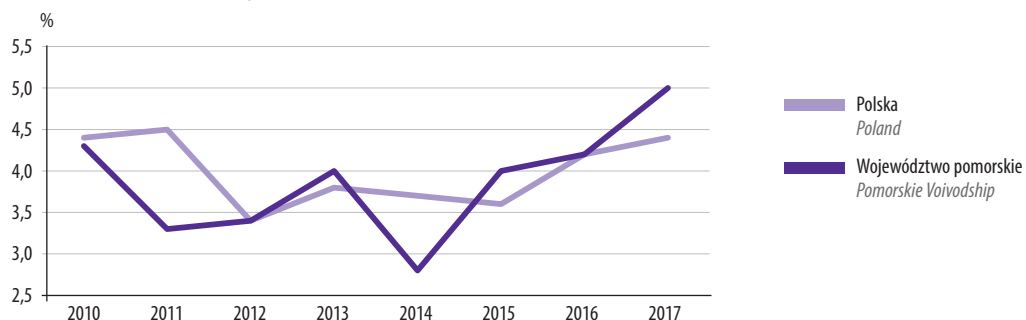
Wykres 57. Wskaźnik poziomu kosztów

Chart 57. Cost level indicator

Wykres 58. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Chart 58. Net turnover profitability rate

W 2017 r. wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obniżył się w stosunku do roku poprzedniego o 0,2 p.proc. i wyniósł 4,9%. Wzrosły natomiast wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto i wyniosły odpowiednio 5,9% i 5,0% (wobec 5,0% i 4,2% w 2016 r.). Pod względem wysokości wskaźnika rentowności obrotu brutto województwo pomorskie znalazło się na drugiej pozycji w kraju (po województwie lubelskim), a pod względem wysokości wskaźnika rentowności obrotu netto na trzeciej pozycji (po województwach: lubelskim i świętokrzyskim).

Wzrosły również wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio z 32,5% w 2016 r. do 33,0% w 2017 r. oraz z 94,6% do 97,1%).

W kraju w odniesieniu do 2016 r. odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych, jednak w 2017 r. okazały się one mniej korzystne niż w 2010 r.

Wskaźniki:

- **wskaźnik poziomu kosztów** jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności,
- **wskaźnik rentowności ze sprzedaży** jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów,
- **wskaźnik rentowności obrotu brutto** jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **wskaźnik rentowności obrotu netto** jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności,
- **wskaźnik płynności finansowej I stopnia** jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- **wskaźnik płynności finansowej II stopnia** jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Tablica 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
 Table 26. Selected economic and financial indicators in surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	w % in %			
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,7	95,7	95,0	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate from sale of products, goods and materials</i>	5,2	4,5	5,0	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	5,3	4,3	5,0	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,4	3,6	4,2	4,4
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>The first degree financial liquidity indicator</i>	39,7	38,3	38,8	38,4
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>The second degree financial liquidity indicator</i>	105,5	101,0	102,0	102,2
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,8	95,3	95,0	94,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate from sale of products, goods and materials</i>	5,1	5,0	5,1	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	5,2	4,7	5,0	5,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,3	4,0	4,2	5,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>The first degree financial liquidity indicator</i>	30,5	39,1	32,5	33,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>The second degree financial liquidity indicator</i>	98,2	100,8	94,6	97,1

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych oraz w Dziedzinych Bazach Wiedzy.

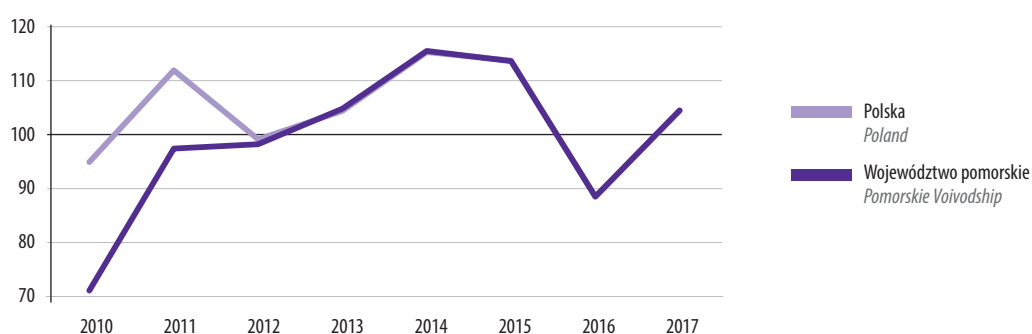
Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

W 2017 r. w porównaniu z 2016 r. odnotowano wzrost wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego. W ujęciu rocznym zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, natomiast zwiększyła się liczba nowych inwestycji.

Wykres 59. Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące)
rok poprzedni = 100

Chart 59. Dynamics of investment outlays (current prices)
previous year = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego wyniosły 6413,1 mln zł (5,1% wartości krajowej) i były wyższe o 4,5% od poniesionych rok wcześniej. W kraju w 2017 r. wartość nakładów inwestycyjnych w odniesieniu do zrealizowanych w 2016 r. zwiększyła się o 4,4%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tablica 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)

Table 27. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Ogółem w mln zł Total in PLN millions	89236,8	136474,6	120825,1	126186,5
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	42,1	39,3	35,3	34,7
Zakupy Purchase of	56,8	59,4	63,4	64,3
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	45,5	46,4	51,0	50,3
środków transportu transport equipment	11,3	13,0	12,4	14,1

Tablica 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) (dok.)

Table 27. Investment outlays (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP				
Ogółem w mln zł Total in PLN millions	5271,1	6936,2	6135,4	6413,1
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	43,4	50,0	42,5	40,1
Zakupy Purchase of	54,2	49,6	57,2	59,2
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	42,2	38,1	43,4	48,6
środków transportu <i>transport equipment</i>	12,0	11,5	13,8	10,6

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2017 r. w województwie pomorskim z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych (zrealizowanych przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego) na budynki i budowle wydatkowano 2574,4 mln zł (o 1,4% mniej niż rok wcześniej), na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi – 3114,6 mln zł (wzrost o 16,9%), a na zakup środków transportu – 679,0 mln zł (o 19,9% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 3793,6 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 8,0%, a udział tych zakupów w nakładach inwestycyjnych ogółem zwiększył się w skali roku o 2,0 p.proc.

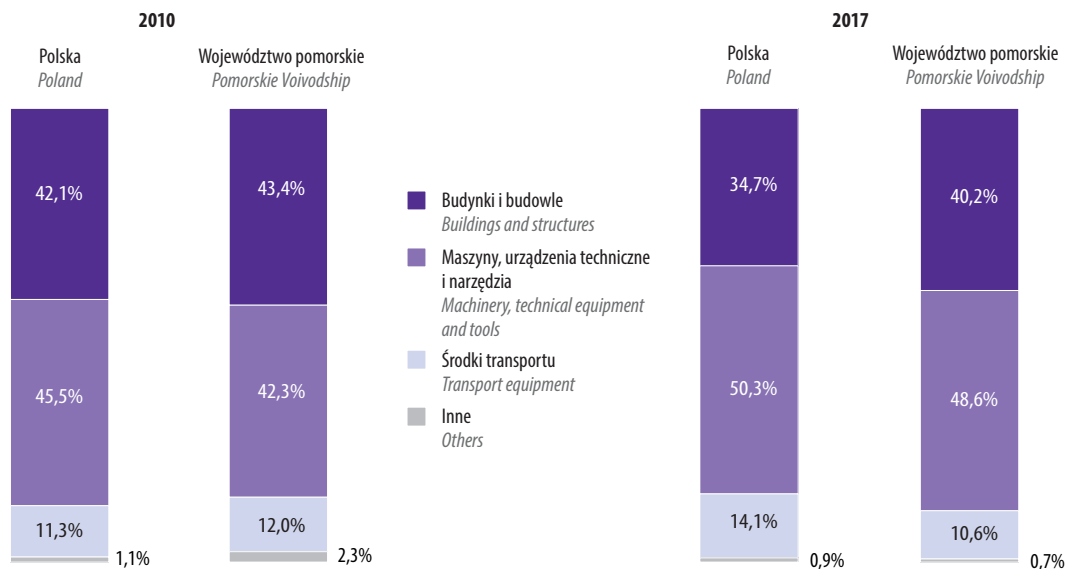
Wzrost wielkości nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2016 r. odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 34,4%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,6%), budownictwie (o 12,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,7%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,0%). Spadek nakładów w omawianym okresie zanotowano natomiast m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 68,2%), obsłudze rynku nieruchomości (o 24,1%), informacji i komunikacji (o 12,9%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 7,0%).

W województwie pomorskim w 2017 r. najwięcej nakładów inwestycyjnych na środki trwałe przeznaczono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (48,6%; o 5,2 p.proc. więcej niż w roku poprzednim). Nakłady na drugą co do wielkości nakładów grupę środków trwałych – budynki i budowle stanowiły 40,2% (o 2,3 p.proc. mniej niż w 2016 r.).

INVESTMENT OUTLAYS

W 2017 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 12512 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 3115,3 mln zł (w roku poprzednim 10134 inwestycji o wartości 4223,7 mln zł). W kraju, w omawianym okresie, zwiększyła się zarówno liczba rozpoczętych inwestycji (o 2,2%), jak ich wartość kosztorysowa (o 10,2%).

Wykres 60. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)
 Chart 60. Structure of investment outlays on fixed assets (current prices)

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Gospodarka morską

Martime economy

W 2017 r. obroty ładunkowe w portach województwa pomorskiego były wyższe od zanotowanych w roku poprzednim, głównie ze względu na zwiększenie obrotu portowego ładunkami we wszystkich grupach (za wyjątkiem „masowych suchych”).

W 2017 r. obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego wyniosły 52,7 mln t i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 6,8%, a w odniesieniu do 2010 r. wyższe o 35,8% (w kraju zanotowano odpowiednio wzrost o 7,5% i 31,8%).

Obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego w 2017 r. stanowiły 67,2% obrotów ładunkowych w kraju, co oznacza spadek udziału w stosunku do 2016 r. (o 0,5 p.proc.) oraz wzrost o 2,0 p.proc. w stosunku do 2010 r.

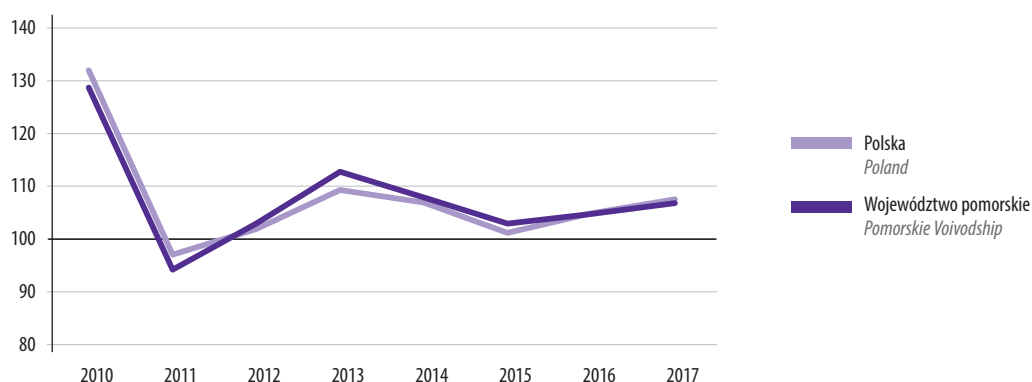
W 2017 r. w porównaniu z 2016 r. w portach morskich województwa zaobserwowano wzrost wielkości przeładunków we wszystkich grupach ładunkowych (w tym najwyższy w przeładunkach „pozostałych ładunków drobnicowych” o 40,5%), za wyjątkiem przeładunków „masowych suchych”, gdzie zanotowano spadek o 1,5%.

Informacje o obrotach ładunkowych pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób drogą morską (DZ. U. WE L 141 z 6 czerwca 2009 r.). Dane te nie uwzględniają: statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100; załadunku bunkru (tj. paliwa dla statków); obrotu wewnątrz krajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi; wagi własnej załadowanych i wyładowanych kontenerów i jednostek ro-ro służących do transportu towarów.

Wykres 61. Dynamika obrotów ładunkowych w portach morskich

rok poprzedni = 100

Chart 61. Dynamics of cargo turnover in seaports
previous year = 100

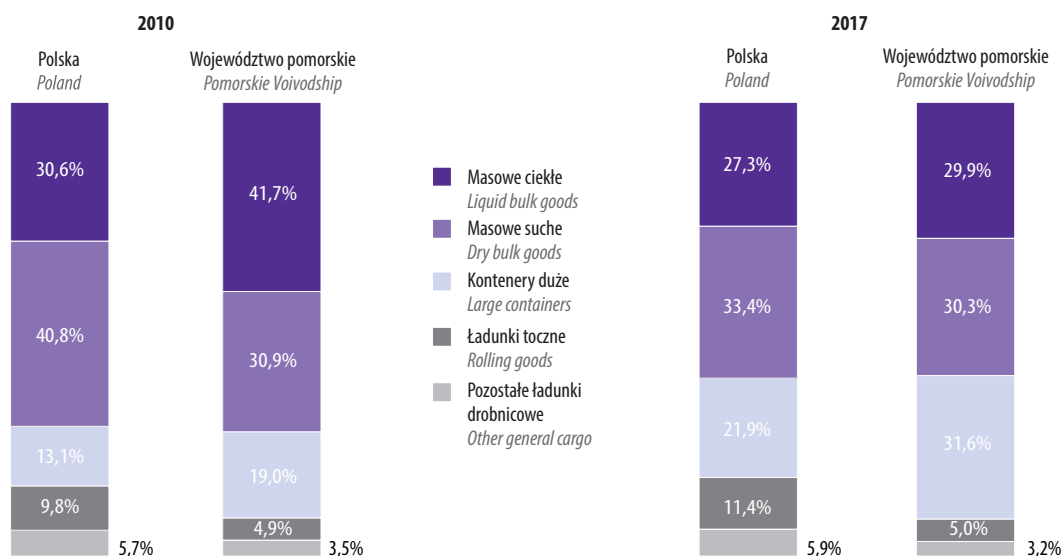
Tablica 28. Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunkowych
 Table 28. Cargo turnover in seaports by cargo groups

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w tys. t in thousand tonnes				2016 = 100
POLSKA POLAND					
OGÓŁEM TOTAL	59506,5	69529,5	72926,2*	78404,4	107,5
Masowe ciekłe Liquid bulk goods	18179,6	18856,3	19100,1*	21377,3	111,9
w tym ropa naftowa ^a of which crude oil ^a	16644,5	16693,8	16762,0*	17666,8	105,4
Masowe suche Dry bulk goods	24255,2	25744,3	26472,0*	26294,0	99,3
w tym węgiel i koks of which coal and coke	11833,9	8138,8	8856,3	9157,9	103,4
Kontenery duże Large containers	7827,9	13576,4	14840,8*	17149,1	115,6
Ładunki toczne ^b Rolling goods ^b	5852,5	7759,5	8405,7	8927,6	106,2
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	3391,2	3593,1	4107,5*	4656,5	113,4
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP					
OGÓŁEM TOTAL	38782,4	47081,5	49321,7*	52673,8	106,8
Masowe ciekłe Liquid bulk goods	16191,4	15834,2	15076,4*	15762,7	104,6
w tym ropa naftowa ^a of which crude oil ^a	15246,4	14988,7	14116,1*	14578,0	103,3
Masowe suche Dry bulk goods	11986,3	14884,8	16208,4*	15960,6	98,5
w tym węgiel i koks of which coal and coke	4962,4	5565,3	6397,7	7211,1	112,7
Kontenery duże Large containers	7363,8	13060,5	14342,3	16624,3	115,9
Ładunki toczne ^b Rolling goods ^b	1899,8	2206,7	2474,6	2612,3	105,6
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	1341,2	1095,2	1220,0*	1713,8	140,5
GDAŃSK					
OGÓŁEM TOTAL	26421,2	31684,9	31566,2*	34004,6	107,7
Masowe ciekłe Liquid bulk goods	14778,4	14992,2	13112,2*	13515,8	103,1
w tym ropa naftowa ^a of which crude oil ^a	14283,5	14539,5	12540,3*	12698,1	101,3
Masowe suche Dry bulk goods	6664,0	8546,4	9128,4*	8765,9	96,0
w tym węgiel i koks of which coal and coke	3355,4	4183,1	4958,2	5078,0	102,4
Kontenery duże Large containers	3927,8	7508,2	8548,7	10673,9	124,9
Ładunki toczne ^b Rolling goods ^b	360,6	163,7	206,4	286,8	138,9
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	690,4	474,3	570,5*	762,3	133,6

a łącznie z produktami ropy naftowej.
 b Np. pojazdy drogowo, wagony kolejowe.
 a Including products of crude oil.
 b E.g. road vehicles, railway wagons.

Wykres 62. Struktura obrotów ładunkowych w portach morskich według grup ładunków

Chart 62. Structure of cargo turnover in seaports by cargo groups

Spośród portów morskich województwa w 2017 r. największe obroty ładunkowe odnotowano w portach Gdańska – 34,0 mln t, co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2016 r. (o 7,7%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 28,7%). Obroty ładunkowe portów w Gdańsku stanowiły 64,6% obrotów województwa pomorskiego ogółem. Największy udział w obrotach ładunkowych ogółem w gdańskich portach miały przeładunki z grupy „masowe ciekłe”, których przeładowano 13,5 mln t (39,7%) oraz „kontenery duże” – odpowiednio 10,7 mln t (31,4%).

Dane dotyczące obrotów ładunkowych w portach morskich województwa pomorskiego znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Transport i gospodarka morską w województwie pomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,
- „Gospodarka morską w województwie pomorskim” – publikacja dostępna co 3 lata.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2017 r.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami).
3. W ramach PKD 2007 wyodrębniono **„Przemysł”**, jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; bu-

downictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).
12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:
 - 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2017 r. – z lat 2016 i 2017;
 - 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) w 2005 r.,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.
13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.
15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.
16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych,
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

General notes

1. Data in the publication – unless otherwise indicated – are presented according to the **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships, information regarding the number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 XII 2017.
2. Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the Regulation of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).
3. The term **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data according to the PKD 2007 sections and divisions, as well as to the administrative division, are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own account in order to gain profit.
8. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of the ownership.
9. In the publication, data in regard to:
 - 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the PKD 2007), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the purpose of observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation, the enterprise is an organisational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and may be a sole legal unit or a group of legal units. The enterprise sector concerns those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific

and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010, the holders of agricultural land not conducting agricultural activities and the holders of agricultural land of less than 1 ha conducting agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds) have not been included in agricultural surveys.
12. **Constant prices** were adopted as follows:
 - 1) agricultural output – current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2017 – the prices from 2016 and 2017, are assumed;
 - 2) sold production of industry:
 - 2000 constant prices (2000 average current prices) in 2005,
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.
13. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
14. When computing data **per capita (1,000 population, etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.
15. Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.
16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.
17. The names of some classification levels of the PKD 2007 used in publication have been abbreviated and signed “Δ” in the tables and graphs. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviaton	full name
	sections
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
	divisions
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and sectoral statistical publications of Statistics Poland.

Aneks

Appendix

I. Wybrane dane o województwie pomorskim

Selected data on Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Ludność ^{ab} w tys.	2199	2275	2284	2290	2296	2302	2308	2316	2324	Population ^{ab} in thousands
Na 1000 ludności ^b :										Per 1,000 population ^b :
małżeństwa zawarte	5,51	5,99	5,42	5,28	4,68	4,99	5,15	5,36	5,43	marriages contracted
urodzenia żywe	10,69	11,84	10,99	10,96	10,44	10,71	10,67	11,19	11,85	live births
zgony	8,44	8,51	8,48	8,95	8,76	8,75	9,13	9,15	9,33	deaths
przyrost naturalny	2,25	3,33	2,51	2,00	1,68	1,95	1,55	2,04	2,51	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	0,49	1,17	1,00	0,85	0,81	0,86	0,98 ^c	1,53	1,55	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d w tys.	243,9	277,8	284,6	282,3	277,8	282,7	287,4	301,9	318,8	Average paid employment in enterprise sector ^d in thousands
rok poprzedni = 100	•	102,9	102,4	99,2	98,4	101,8	101,7	105,1	105,6	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	159,9	104,7	106,7	114,6	114,1	96,8	77,7	64,1	49,7	Registered unemployed persons ^a in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	19,2	12,3	12,5	13,4	13,2	11,1	8,9	7,1*	5,5	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	83,5	79,9	80,3	80,8	84,0	85,3	83,6	84,0	81,8	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	137	63	93	102	69	43	19	14	12	Unemployed persons per a job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e w %	53,6	56,4	54,5	55,5	55,8	55,7	57,6	57,9	58,3	Activity rate by the LFS ^e in %

a Stan w końcu roku.

b Dane od 2010 r. opracowano na podstawie wyników NSP 2011.

c Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

e Przeciętne w roku. Dla lat 2010-2017 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

a As of the end of the year.

b Since 2010 data were compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011.

c For calculating net migration data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

e Annual average. For 2010-2017 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. Wybrane dane o województwie pomorskim (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	43,5	51,0	49,8	50,2	50,2	50,9	53,7	54,7	55,8	Employment rate by the LFS ^a in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	18,9	9,7	8,5	9,6	10,1	8,6	6,6	5,6	4,3	Unemployment rate by the LFS ^a in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	2522,01	3388,40	3569,44	3680,51	3814,94	3974,86	4171,76	4358,51	4620,19	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in PLN
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	•	455,6	453,3	452,9	449,4	447,1	448,8	450,8	453,5	Average monthly number of retirees and pensioners in thousands
rok poprzedni = 100	•	98,8	99,5	99,9	99,2	99,5	100,4	100,4	100,6	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	•	1580,15	1660,58	1746,98	1840,80	1900,33	1955,84	1991,44	2043,95	Average monthly gross retirement pay and pension paid from the non-agricultural social security system in PLN
rok poprzedni = 100	•	106,7	105,1	105,2	105,4	103,2	102,9	101,8	102,6	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	•	955,08	986,42	1053,39	1126,00	1150,49	1186,54	1192,14	1211,00	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in PLN
rok poprzedni = 100	•	104,8	103,3	106,8	106,9	102,2	103,1	100,5	101,6	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):										Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	101,7	102,6	104,1	103,4	100,9	99,9	99,2	99,7	102,1	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	103,5	105,5	104,6	101,8	99,6	98,2	101,3	104,2	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	90,7	90,7	93,6	92,6	93,9	93,9	95,3	95,2	94,3	clothing and footwear
mieszkanie	103,2	103,6	105,9	105,0	102,4	100,9	100,8	100,0	101,3	housing
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	32,6	37,4	35,5	37,2	40,1	45,1	42,6	39,7	43,2	Basic cereals (with cereal mixed) yields per 1 ha in dt

a Przeciętne w roku. Dla lat 2010-2017 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Annual average. For 2010-2017 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. Wybrane dane o województwie pomorskim (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.:										Livestock per 100 ha of agricultural land ^a in heads:
bydło ^b	24,3	26,0 ^c	26,3	26,6	27,0	27,5	26,9	28,4	28,7	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	134,8	112,7 ^c	107,9	99,7	95,9	103,3	100,2	103,4*	97,0	pigs ^d
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):										Procurement prices indicator (previous year = 100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	81,2	123,5	117,7	107,5	85,7	91,0	95,8	95,3	105,2	cereal grain (excluding seed grain)
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	121,8	109,2	123,6	121,2	91,8	100,4	98,8	100,5*	104,9	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	89,4	80,9	104,0	126,4	102,7	88,8	93,3	106,1	105,4	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^e 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:										Procurement price ^e of 1 kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	9,2	5,7	4,6	5,3	6,7	7,4	8,1	9,0	9,1	of 1 kg of rye
1 kg jęczmienia	8,3	6,3	4,6	5,3	6,3	5,8	6,0*	6,9	6,7	of 1 kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^f (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	•	114,3	110,4	105,4	102,0	109,7	104,6	105,3	105,6	Sold production of industry ^f (previous year = 100; constant prices)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^f w tys. rok poprzedni = 100	•	98,6	97,4	97,3	99,9	103,2	102,5	104,4	105,0	Average paid employment in industry ^f in thousands previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^f (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	•	103,0	115,4	99,4	97,3	116,3	103,3	93,3	114,2	Sold production of construction ^f (previous year = 100; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^f (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	•	102,2	122,1	80,3	94,5	106,7	115,4	87,5	120,2	Construction and assembly production ^f (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^a w tys. rok poprzedni = 100	•	111,7	109,9	96,3	95,3	91,2	96,9	105,3	101,0	Average paid employment in construction ^a in thousands previous year = 100

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.

b Stan w czerwcu.

c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

d Stan w czerwcu; do 2013 r. – stan w końcu lipca.

e Ceny bieżące bez VAT.

f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a See general notes, item 11 on page 106.

b As of June.

c Data of the Agricultural Census as of 30 VI.

d As of June; until 2013 – as of the end of July.

e Current prices excluding VAT.

f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. Wybrane dane o województwie pomorskim (dok.)

Selected data on Pomorskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^a w tys.	17,8	28,8	31,7	30,5	29,1	26,5	25,7	27,1	27,3	Average paid employment in construction ^a in thousands
rok poprzedni = 100	•	111,7	109,9	96,3	95,3	91,2	96,9	105,3	101,0	previous year = 100
Mieszkania oddane do użytkowania	9841	11815	11887	14194	11901	10891	13182	13155	15815	Dwellings completed
rok poprzedni = 100	115,3	82,2	100,6	119,4	83,8	91,5	121,0	99,8	120,2	previous year = 100
na 1000 ludności	4,5	5,3	5,2	6,2	5,2	4,7	5,7	5,7	6,8	per 1,000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	96,9	97,0	95,4	90,3	95,1	93,9	86,3	86,9	82,5	average useful floor space of dwelling in m ²
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	•	112,4	117,0	105,7	109,6	110,0	103,7	94,8	116,1	Retail sale of goods ^a (previous year = 100; current prices)
Podmioty gospodarki narodowej ^b	226421	260202	258197	265033	271784	275990	281861	286844	293704	Entities of the national economy ^b
rok poprzedni = 100	101,5	104,4	99,2	102,6	102,5	101,5	102,1	101,8	102,4	previous year = 100
w tym spółki handlowe	17724	22027	23051	24565	26431	27960	30281	32610	34613	of which commercial companies
rok poprzedni = 100	103,9	105,2	104,6	106,6	107,6	105,8	108,3	107,7	106,1	previous year = 100
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3492	4151	4225	4382	4555	4678	4734	4915	5015	of which with foreign capital participation
rok poprzedni = 100	104,7	102,1	101,8	103,7	103,9	102,7	101,2	103,8	102,0	previous year = 100
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	•	94,8	96,0	95,8	95,3	96,8	95,3	95,0	94,1	Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in %
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:										Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^c in %:
brutto	•	5,2	4,0	4,2	4,7	3,2	4,7	5,0	5,9	gross
netto	•	4,3	3,3	3,4	4,0	2,8	4,0	4,2	5,0	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	2998,1	5271,1	5134,0	5043,0	5284,8	6103,2	6936,2	6135,4	6413,1	Investment outlays in enterprises ^c in PLN millions (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	•	71,1	97,4	98,2	104,8	115,5	113,6	88,5	104,5	previous year = 100 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku.

c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy

Selected data on Pomorskie Voivodship by months

Wyszczególnienie Specification		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016													
B – 2017													
Ludność ^a (w tys.) Population ^a (in thousands)	A	•	•	•	•	•	2311,5	•	•	•	•	•	2315,6
	B	•	•	•	•	•	2319,7	•	•	•	•	•	2324,3
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys. Average paid employment in the enterprise sector ^b in thousands	A	296,0	297,2	298,1	298,4	298,7	300,9	301,3	301,6	302,6	303,5	304,0	304,6
	B	315,5	316,2	316,0	317,3	317,6	318,2	319,2	319,6	319,7	319,7	320,6	320,9
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	102,4	100,4	100,3	100,1	100,1	100,8	100,1	100,1	100,3	100,3	100,2	100,2
	B	103,6	100,2	99,9	100,4	100,1	100,2	100,3	100,1	100,0	100,0	100,3	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	103,5	104,4	104,3	104,3	104,4	105,1	104,9	105,2	105,5	105,3	105,5	105,4
	B	106,6	106,4	106,0	106,3	106,4	105,7	105,9	106,0	105,6	105,3	105,5	105,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys. Registered unemployed persons ^a in thousands	A	82,4	82,6	79,3	75,2	71,1	66,9	64,6	64,0	63,5	62,7	63,2	64,1
	B	66,6	65,5	61,8	57,8	55,3	52,2	51,2	51,4	51,6	49,9	49,6	49,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % Registered unemployment rate ^a in %	A	9,3	9,3	9,0	8,5	8,1	7,6	7,4	7,3	7,3	7,2	7,2	7,1*
	B	7,3	7,2	6,8	6,4	6,1	5,8	5,7	5,7	5,7	5,5	5,5	5,5
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca Job offers declared during a month	A	6164	8632	10005	10274	10023	11204	9103	10275	9790	8543	7869	6451
	B	8474	9822	11625	10167	11647	10821	9373	12273	10867	10455	8634	6111
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a Registered unemployed persons per a job offer ^a	A	18	16	12	10	9	8	10	8	8	10	11	14
	B	12	10	9	8	6	6	7	6	7	8	8	12
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in PLN	A	4121,48	4193,14	4441,77	4349,91	4339,76	4307,08	4397,48	4331,86	4321,00	4349,61	4355,66	4678,68
	B	4338,46	4525,17	4715,50	4572,37	4467,01	4588,62	4591,25	4593,95	4603,20	4622,06	4629,54	4880,14
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	92,3	101,7	105,9	97,9	99,8	99,2	102,1	98,5	99,7	100,7	100,1	107,4
	B	92,7	104,3	104,2	97,0	97,7	102,7	100,1	100,1	100,2	100,4	100,2	105,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	103,0	103,4	101,6	105,2	107,2	105,3	104,9	105,3	103,3	104,1	104,6	104,7
	B	105,3	107,9	106,2	105,1	102,9	106,5	104,4	106,1	106,5	106,3	106,3	104,3

a Stan w końcu okresu.

b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period.

b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 B – 2017													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych: consumer goods and services:													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	•	•	99,3 ^a	•	•	99,3 ^b	•	•	99,7 ^c	•	•	100,5 ^d
	B	•	•	102,1 ^a	•	•	102,0 ^b	•	•	101,9 ^c	•	•	102,2 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	98,9	94,9	101,7	98,9	99,9	101,8	98,2	91,8	109,4	96,0*	104,5	104,9
	B	96,3	107,5	101,5	98,0	102,6	103,0	87,9	97,1	103,6	100,9	101,9	99,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	89,6	86,4	91,8	97,5	98,7	99,9	103,5	92,8	100,8	97,9*	96,9	99,8
	B	97,2	110,0	109,9	108,9	111,8	113,1	101,2	107,0	101,3	106,5	103,8	98,2
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	99,8	108,5	90,7	104,8	100,2	102,1	92,1	99,8	105,5	97,3*	96,1	103,6
	B	102,8	102,6	96,7	101,3	99,8	100,2	95,4	105,5	100,9	100,0	103,4	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	105,7	109,2	100,0	109,5	109,7	104,4	103,7	102,4	108,8	106,1*	95,9	98,9
	B	101,8	96,2	102,6	99,2	98,9	97,1	100,5	106,2	101,6	104,4	112,4	111,7
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	100,8	104,7	100,0	103,9	108,4	108,6	116,6	101,5	91,8	95,4*	99,0	101,5
	B	97,1	100,6	102,5	104,3	104,2	102,1	82,9	99,6	114,6	91,6	95,7	96,4

a-d Dane dotyczą okresów (miesiące): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a-d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 B – 2017													
Wskaźnik cen (dok.): Price indices of (cont.):													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	92,8	77,2	90,7	94,3	105,9	112,9	129,4	130,6	116,4	113,9*	126,9	134,4
	B	129,5	124,5	127,6	128,1	123,1	115,7	82,3	80,7	100,8	96,7	93,5	88,8
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta Procurement price ^a of 1 kg of pigs for slaughter to marketplace price of 1 kg of rye	A	6,1	7,2	7,0	7,3	8,2	8,1	12,0	12,5	9,6	9,6	9,5	9,0
	B	7,8	8,8	9,7	10,1	10,5	10,8	8,5	7,4	8,7	7,5	x	8,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): Sold production of industry ^b (constant prices):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	94,8	94,5	111,2	97,6	95,8	106,5	96,4	106,8	101,2	100,3	104,6	90,2
	B	107,3	86,8	116,1	89,1	112,6	101,7	92,0	111,3	99,5	101,7	99,1	97,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	113,2	106,8	107,5	105,0	101,5	108,4	100,5	111,8	107,2	102,3	110,3	97,9
	B	110,8	101,7	106,2	97,0	114,0	108,8	103,8	108,2	106,4	107,9	102,2	110,1
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): Construction and assembly production ^b (current prices):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	30,5	117,9	128,2	116,8	83,7	115,5	97,2	105,1	104,6	147,8	100,4	93,8
	B	47,0	113,8	124,2	99,5	100,8	121,6	100,1	89,3	132,6	111,3	118,2	119,9

a Ceny bieżące bez VAT.

b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT.

b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 B – 2017													
Produkcja budowlano-montażowa ^a (ceny bieżące) (dok.): <i>Construction and assembly production ^a (current prices) (cont.):</i>													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	89,8	114,4	102,3	117,3	94,7	89,0	93,4	84,2	67,0	112,7	97,3	77,4
corresponding period of previous year = 100	B	119,1	115,0	111,4	94,9	114,3	120,4	124,0	105,3	133,5	100,6	118,4	151,4
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) <i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	A	647	1660	2536	3432	3960	4711	5677	6781	7931	9299	11526	13155
	B	1091	2094	3355	4137	5336	6573	8130	9281	11030	12191	14131	15815
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	58,4	100,5	99,9	106,4	102,8	95,2	91,0	90,9	91,8	90,9	100,5	99,8
corresponding period of previous year = 100	B	168,6	126,1	132,3	120,5	134,7	139,5	143,2	136,9	139,1	131,1	122,6	120,2
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	65,9	97,2	112,7	102,9	101,7	106,9	101,0	98,7	96,7	107,5	95,1	119,1
previous month = 100	B	81,3	92,8	119,2	100,5	99,7	104,5	105,2	103,1	96,1	102,9	98,5	114,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	93,4	94,3	88,0	93,4	95,4	98,8	96,3	100,8	95,8	93,3	95,6	94,7
corresponding period of previous year = 100	B	116,9	111,6	118,1	115,4	113,1	110,7	115,3	120,5	119,6	114,5	118,6	114,0
Podmioty gospodarki narodowej ^b <i>Entities of the national economy ^b</i>	A	282146	282723	283191	283706	284658	284270	285058	285565	285652	285977	286386	286844
	B	286702	286876	287712	288551	289538	291091	291951	292611	292607	292938	293342	293704
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	A	30441	30645	30813	30998	31173	31399	31555	31740	31938	32121	32335	32610
	B	32821	33014	33230	33385	33613	33773	33833	33991	34178	34271	34425	34613

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (dok.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 B – 2017													
Podmioty gospodarki narodowej ^a (dok.): <i>Entities of the national economy ^a</i> (cont.):													
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	A	4745	4790	4805	4812	4829	4843	4843	4853	4860	4867	4885	4915
	B	4939	4953	4963	4970	4987	4995	4988	4994	4998	4986	5003	5015
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinan- sowych ^a : <i>Turnover profitability rate in non- -financial enterprises ^a:</i>													
brutto w % <i>gross in %</i>	A	•	•	4,8	•	•	4,9	•	•	5,5	•	•	5,0
	B	•	•	4,0	•	•	4,6	•	•	5,0	•	•	5,9
netto w % <i>net in %</i>	A	•	•	4,0	•	•	4,1	•	•	4,7	•	•	4,2
	B	•	•	3,1	•	•	3,8	•	•	4,2	•	•	5,0
Nakłady inwestycyjne w przed- siębiorstwach niefinansowych ^b w mln zł (ceny bieżące) <i>Investment outlays in non-financial enterprises ^b in PLN millions (current prices)</i>	A	•	•	1109,6*	•	•	2583,4	•	•	4128,3	•	•	6135,4
	B	•	•	1239,7	•	•	2768,3	•	•	4226,7	•	•	6413,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	A	•	•	103,3	•	•	98,1	•	•	93,7	•	•	88,5
	B	•	•	111,7	•	•	107,2	•	•	102,4	•	•	104,5

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.